

คำบรรยาย

เรื่อง โครงสร้าง ระบบงาน อำนาจหน้าที่และความก้าวหน้า
ของข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายวิจักขณ์ นาควัชระ
ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานกลาง
๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๖

(สงวนลิขสิทธิ์)

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961150840

วันที่... 8 มิ.ย. 2549
 เลขทะเบียน 111A248
 KD
 เลขที่... 373
 0530 2546

สารบัญ

หน้า

ความนำ	1
การปรับปรุงระบบราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	6
1. อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมาธิการ องค์การกลางบริหารงานบุคคลฝ่ายรัฐสภา และสำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร ภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน	6
1.1 อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา	7
1.2 อำนาจหน้าที่ของประธานและรองประธานรัฐสภา	8
1.3 อำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร	9
1.4 อำนาจหน้าที่ของประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร	11
1.5 อำนาจหน้าที่ของผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร	11
1.6 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมาธิการ	12
- คณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร	12
- คณะกรรมาธิการวิสามัญ	16
- คณะกรรมาธิการร่วมกัน	16
1.7 องค์การกลางบริหารงานบุคคลของฝ่ายรัฐสภา	17
- องค์ประกอบของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.)	17
- อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.)	18
1.8 หน้าที่ของเลขาธิการรัฐสภาและรองเลขาธิการรัฐสภา	19
1.9 หน้าที่ของเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	20

	หน้า
2. ความเป็นมาในอดีตของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	20
3. ข้าราชการรัฐสภาในปัจจุบัน	25
3.1 ข้าราชการรัฐสภาสามัญ	25
3.1.1 คุณสมบัติทั่วไปของผู้ที่เข้ารับราชการเป็น ข้าราชการรัฐสภาสามัญ	25
3.1.2 การบรรจุแต่งตั้งข้าราชการรัฐสภาสามัญ	26
3.1.3 การพ้นจากตำแหน่ง	27
3.2 ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง	27
3.2.1 คุณสมบัติทั่วไปของข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง	28
3.2.2 การแต่งตั้งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง	29
3.2.3 การพ้นจากตำแหน่ง	29
4. โครงสร้างของสำนักงานฯ ก่อนการปฏิรูป	35
4.1 ส่วนราชการและหน้าที่ความรับผิดชอบ	35
5. โครงสร้างของสำนักงานฯ ภายหลังการปฏิรูป	36
5.1 ส่วนราชการและหน้าที่ความรับผิดชอบ	36
5.1.1 สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร	38
5.1.2 สำนักงานเลขานุการ ก.ร.	38
5.1.3 สำนักบริหารงานกลาง	38
5.1.4 สำนักพัฒนาบุคลากร	38
5.1.5 สำนักการคลังและงบประมาณ	39
5.1.6 สำนักการพิมพ์	39
5.1.7 สำนักรักษาความปลอดภัย	39
5.1.8 สำนักประชาสัมพันธ์	39
5.1.9 สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา	40
5.1.10 สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ	40

5.1.11	สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	40
5.1.12	สำนักวิชาการ	40
5.1.13	สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ	41
5.1.14	สำนักการประชุม	41
5.1.15	สำนักกฎหมาย	41
5.1.16	สำนักรายงานการประชุมและชวเลข	42
5.1.17	สำนักกรรมการ 1	42
5.1.18	สำนักกรรมการ 2	42
5.1.19	สำนักกรรมการ 3	42
5.1.20	กลุ่มงานผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร	43
5.1.21	กลุ่มงานนโยบายและแผน	43
5.1.22	กลุ่มงานตรวจสอบภายใน	43
5.1.23	กลุ่มที่ปรึกษา	44
5.2.	โครงสร้างสายการบังคับบัญชา และระบบงาน	44
5.3.	อัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง	44
5.3.1	อัตรากำลัง	44
5.3.2	การกำหนดตำแหน่ง	45
(1)	ตำแหน่งในสายงานบริหาร	45
(2)	ตำแหน่งในสายงานหลัก	45
(3)	ตำแหน่งในสายงานสนับสนุนและสายงานวิชาชีพ	45
(4)	ตำแหน่งในสายงานวิชาชีพ	46
(5)	ตำแหน่งในสายงานต่างๆ	46
-	สายงานที่เริ่มต้นบรรจุจากระดับ 1	46
-	สายงานที่เริ่มต้นบรรจุจากระดับ 2	46

	หน้า
- สายงานที่เริ่มต้นบรรจุจากระดับ 3	47
- สายงานที่เริ่มต้นจากระดับอื่นๆ	48
- ตารางเปรียบเทียบอัตรากำลังที่ ก.ร. กำหนดและกำลังคนที่ ที่มีอยู่จริงแยกตามหน่วยงาน	49
- สถิติข้าราชการแยกตามเพศ	50
- สถิติแสดงระดับข้าราชการ	51
- สถิติแสดงอายุของข้าราชการ	51
- สถิติแสดงคุณวุฒิของข้าราชการ	51
- ตารางเปรียบเทียบอัตรากำลังที่ ก.ร. กำหนด และกำลังคนที่ ที่มีอยู่จริงแยกตามระดับ	52
- แผนผังเปรียบเทียบโครงสร้างเดิมกับโครงสร้างใหม่	53
- อานาจหน้าที่ตามโครงสร้างใหม่เปรียบเทียบกับโครงสร้างเดิม	54
- ระบบงานตามโครงสร้างใหม่	88
- แผนผังเปรียบเทียบสายการบังคับบัญชาและระบบงาน ตามโครงสร้างเดิมกับโครงสร้างใหม่	89
- ระบบบริหารบุคคล	90
1. ระบบอุปถัมภ์	90
2. ระบบคุณธรรม	92
3. แนวคิดที่ยึดถือเป็นหลักในการบริหารงานบุคคลตามแบบ คุณธรรม	93
(1) หลักความเสมอภาค	93
(2) หลักความสามารถ	93
(3) หลักความมั่นคง	94
(4) หลักความเป็นกลางทางการเมือง	94

	หน้า
4. การบริหารงานบุคคลตามโครงสร้างใหม่	94
- แผนผังเปรียบเทียบความก้าวหน้าตามโครงสร้างเดิม กับโครงสร้างใหม่	95
- ระบบงบประมาณ	96
- ระบบตรวจสอบ	97
- ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	99

ประวัติผู้เขียน

คำบรรยาย

เรื่อง โครงสร้าง ระบบงาน อำนาจหน้าที่และความก้าวหน้าของ ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ความนำ

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มาเป็นเวลากว่า 70 ปี ในช่วงเวลาดังกล่าว การเมืองการปกครองของประเทศไทย ได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับ และโดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2539 ได้บัญญัติให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้น ประกอบด้วย สมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งจากรัฐสภาจำนวนเก้าสิบเก้าคน มีหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ทั้งฉบับเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการปฏิรูปการเมือง ภายหลังจากนั้นสภาร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญ โดยมีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ¹ ต่อมารัฐสภาได้ลงมติเห็นชอบให้นำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย และประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 ซึ่งถือเป็นรัฐธรรมนูญที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำมากที่สุดและได้ชื่อว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน ที่เน้นให้ความคุ้มครองและให้สิทธิเสรีภาพกับประชาชนมากกว่ารัฐธรรมนูญหลายฉบับที่ผ่านมา

การประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ส่งผลทำให้โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา เปลี่ยนแปลงไปหลายประการ อาทิเช่น สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวน

¹รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย,ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2540, หน้า 1-3.

หนึ่งร้อยคนและสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสี่ร้อยคน วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกมาจากการเลือกตั้งจำนวนสองร้อยคน กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า กำหนดอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารให้มีความชัดเจนขึ้น เช่น นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะเดียวกันไม่ได้ และนอกจากนั้นยังกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด 3 และหมวด 5 แห่งรัฐธรรมนูญ กำหนดให้มีสมัชชาระชุมสามัญทั่วไปและสมัชชาระชุมสามัญนิติบัญญัติ และสมัชชาระชุมสามัญของรัฐสภา สมัยหนึ่ง ๆ มีกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิก ตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญเพื่อกระทำการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาแล้วรายงานต่อสภา โดยคณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเรียกเอกสารจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่นั้นได้² นอกจากนี้ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2544 กำหนดให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร เพิ่มขึ้นจากเดิม 23 คณะ เป็น 31 คณะ แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมการ จำนวน 17 คน³ และยังกำหนดให้มีองค์กรอิสระต่าง ๆ ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น⁴

²รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, อ่างแล้ว, มาตรา 98, มาตรา 107, มาตรา 121, มาตรา 125, มาตรา 159, มาตรา 170, มาตรา 189 และมาตรา 204.

³ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2544 ข้อ 80, ราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 118 ตอนพิเศษ 42 ง ลงวันที่ 11 พฤษภาคม 2544.

⁴รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, อ่างแล้ว, หมวดที่ 6 ส่วนที่ 4 ส่วนที่ 7 และส่วนที่ 8, หมวดที่ 8 ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 4, หมวดที่ 10 ส่วนที่ 2 และหมวดที่ 11.

การที่จะดำเนินการปฏิรูปการเมืองตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนุญได้นั้น ระบบราชการถือเป็นรากฐานสำคัญที่จะต้องทำการปฏิรูปควบคู่พร้อมกันไปด้วย ดังนั้น รัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงได้ให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบราชการไทยว่าบุคคลที่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง ของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชน⁵ และรัฐต้องจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่นให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน⁶ ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่สะท้อนถึงความจำเป็นที่องค์กรและเจ้าหน้าที่ของรัฐภาคเอกชน และประชาชน ต้องให้ความสนใจและร่วมมือกันในการปฏิรูปและจัดระบบราชการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนุญ นอกจากนี้แนวทางการปฏิรูปราชการที่กำหนดในรัฐธรรมนุญแล้ว รัฐบาลยังได้ประกาศนโยบายการปฏิรูประบบราชการเป็นนโยบายหนึ่งภายใต้ต้นนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ข้อที่ 15) ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 นโยบายด้านนี้โดยรวมเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพ การสร้างความโปร่งใส การขจัดการทุจริตในการบริหารราชการแผ่นดิน และการให้บริการประชาชน ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิรูประบบราชการนั้น รัฐบาลถือเป็นภารกิจที่มีความสำคัญเร่งด่วน เพราะเป็นงานที่สำคัญต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจ การพัฒนาประเทศ และการนำนโยบายรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ⁷

ปัจจุบันฝ่ายบริหารดำเนินการปฏิรูประบบราชการตามที่รัฐธรรมนุญได้บัญญัติไว้ โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างกฎหมายปฏิรูประบบราชการให้รัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศใช้เป็นกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545

⁵รัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย,อ้างแล้ว,มาตรา 70.

⁶รัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย,อ้างแล้ว,มาตรา 75.

⁷คำแถลงนโยบายของพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544,เอกสารอัดสำเนา

จากบริบทของการปฏิรูปการเมือง การปฏิรูประบบราชการ และการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ห้องศักรฝ่ายนิติบัญญัติตระหนักถึงความจำเป็นต้องปฏิรูประบบราชการของหน่วยงานสนับสนุนของรัฐสภา ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อยกระดับมาตรฐานการทำงานให้ทัดเทียมกับฝ่ายบริหาร (รัฐบาล) และฝ่ายตุลาการ (ศาล) และปรับวิธีการทำงานและทัศนคติให้ก้าวทันกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงทั้งปวงที่เกิดขึ้น เพื่อให้เป็นองค์กรสนับสนุน และเอื้ออำนวยให้รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทำหน้าที่ตรากฎหมาย ควบคุมตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน และอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

บทบาทภารกิจและอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ที่เพิ่มขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปดังกล่าว ส่งผลให้กระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงานทางด้านนิติบัญญัติมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ตลอดจนมีเงื่อนไขในการพิจารณาที่มีผลกระทบกับความสัมพันธ์ทั้งในระดับภูมิภาคและสังคมโลก ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และกระแสโลกาภิวัตน์ ได้ส่งผลให้ภาครัฐและข้าราชการ ต้องปรับตัวในเรื่องของการทำงาน ทัศนคติและพฤติกรรมการทำงานใหม่ และต้องอาศัยบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและมีความชำนาญการมากขึ้น

นอกจากนี้จากการสำรวจปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นพบว่า ในการปฏิบัติงานของบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ทันกับความต้องการของสมาชิกรัฐสภา กรรมการ และประชาชน เกิดจากโครงสร้างของหน่วยงาน โครงสร้างการบริหารงาน ระบบงาน และบุคลากรไม่มีคุณภาพและไม่เพียงพอ เนื่องจากโครงสร้างระบบงานและอัตรากำลังของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นอยู่ไม่ได้มีการปรับปรุงมาเป็นเวลากว่า 10 ปีแล้ว มีลักษณะเป็น “โครงสร้างแบบราชการรูปพีระมิด” หรือ “เป็นโครงสร้างองค์กรแบบบริหาร” มีสายการบังคับบัญชามาก การทำงานล่าช้า ไม่คล่องตัว รวมทั้งเป็นโครงสร้างที่ไม่เอื้อสร้างความก้าวหน้าให้กับข้าราชการและไม่เอื้อแก่การสร้างผู้ชำนาญการหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งส่งผลให้เกิดข้อจำกัดและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึง

เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้มีการปฏิรูประบบราชการขึ้นในปี พ.ศ. 2545 เพื่อที่จะรองรับและสนับสนุนภารกิจของรัฐสภาและสภาผู้แทนราษฎร ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมสภา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภาและประชาชนได้ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และกระแสโลกาภิวัตน์⁸

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้มีการปรับปรุงระบบราชการใหม่แต่ก็ยังเป็นเพียงการปรับปรุงเบื้องต้นภายใต้กฎหมายเดิม ซึ่งต่างจากฝ่ายบริหารที่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ซึ่งต่อมาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.... โดยมีเหตุผลว่าการบริหารราชการฝ่ายรัฐสภายังไม่เป็นอิสระตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอย่างแท้จริง โดยเฉพาะการงบประมาณและการเงินของรัฐสภายังต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย กฎ และข้อบังคับ ตลอดจนการจัดสรรของฝ่ายบริหาร นอกจากนั้นการจัดโครงสร้างหน่วยงานของรัฐสภาตลอดจนระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภายังคงยึดระเบียบราชการฝ่ายบริหารเป็นหลัก อันเป็นการไม่สอดคล้องกับหลักการแบ่งแยกการใช้อำนาจธิปไตย ซึ่งองค์กฤษฎีกาและองค์การบริหารต้องเป็นอิสระออกจากกัน ทั้งยังไม่ สอดคล้องกับแนวทางใหม่ที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้องค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ทั้งปวงมีอิสระแยกออกจากความครอบงำของราชการฝ่ายบริหารด้วย ยิ่งกว่านั้นการบริหารโดยยึดระเบียบราชการฝ่ายบริหารในปัจจุบันก็ไม่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริงในการบริหารราชการฝ่ายรับสภา อันจะยังให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

⁸คณะกรรมการปรับปรุงโครงสร้าง ระบบงาน และอัตราค่าจ้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, **โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการอำนาจหน้าที่และอัตราค่าจ้างของส่วนราชการภายในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร**, (กรุงเทพมหานคร : กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2545), หน้า 1.

การปรับปรุงระบบราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

1. อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการ องค์กรกลางบริหารงานบุคคลฝ่ายรัฐสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ภายหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติองค์ประกอบ โครงสร้างของรัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาและรัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกัน ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และบัญญัติให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา¹⁷ ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ได้บัญญัติให้จัดตั้ง “สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร” ขึ้น เพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎรมีเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด¹⁸ และข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2544 กำหนดว่า การประชุมรัฐสภาหมายถึง การประชุมร่วมกันของรัฐสภา และ**เลขาธิการรัฐสภา หมายถึง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร**ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานรัฐสภาให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขาธิการรัฐสภาในการประชุมรัฐสภา¹⁹ ซึ่งโดยนัยตามกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภาดังกล่าว “สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร” จึงเปรียบเสมือนเป็นกลไกสนับสนุนการทำงานด้านนิติบัญญัติ และการบริหารงานของรัฐสภาและสภาผู้แทนราษฎรตามอำนาจหน้าที่ ตามรัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา ข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร กฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา และกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา สรุปได้ดังนี้

¹⁷รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, อ้างแล้ว, มาตรา 90, มาตรา 91.

¹⁸กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 2538, **พระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535**, หน้า 3

¹⁹กองการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 2544, **ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2544**, หน้า 1

1.1 อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บัญญัติไว้ในกรณีต่อไปนี ให้รัฐสภาประชุมร่วมกัน²⁰

1. การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
2. การปฏิญาณตนของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภา
3. การรับทราบการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ตราว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช 2467
4. การรับทราบหรือการให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติ
5. การปรึกษาร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใหม่ กรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย และพระราชทานคืนมาหรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา
6. การมีมติให้รัฐสภาพิจารณาเรื่องอื่นในสมัยประชุมนิติบัญญัติได้
7. การให้ความเห็นชอบในการปิดสมัยประชุม
8. การเปิดประชุมรัฐสภา
9. การให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
10. การให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต่อไป
11. การตราข้อบังคับการประชุมรัฐสภา
12. การแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี
13. คณะรัฐมนตรีขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกรัฐสภา ในกรณีมีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน
14. การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม
15. การให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญา
16. การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

²⁰รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, อ้างแล้ว, มาตรา 193.

นอกจากนั้น ยังมีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศที่เป็นองค์กรถาวร อยู่หลายองค์กร ได้แก่ สหภาพรัฐสภา [Inter-Parliamentary Union (IPU)] สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก [Asia-Pacific Parliamentarians' Union (APPU)] องค์กรรัฐสภาอาเซียน [ASEAN Inter-Parliamentary Organization (AIPO)] และองค์กรรัฐสภาภูมิภาค ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองของประชาชน และการเผยแพร่การปกครองระบอบประชาธิปไตย

1.2 อำนาจหน้าที่ของประธานและรองประธานรัฐสภา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บัญญัติให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ประธานรัฐสภาได้ ให้ประธานวุฒิสภำทำหน้าที่ประธานรัฐสภาแทนประธานรัฐสภา มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ตามรัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินกิจการของรัฐสภาในกรณีประชุมร่วมกันให้เป็นไปตามข้อบังคับ โดยต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ และรองประธานรัฐสภามีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ตามรัฐธรรมนูญและตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย²¹

ในข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา พ.ศ. 2544 กำหนดให้ประธานรัฐสภามีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้²²

1. เป็นประธานของที่ประชุมรัฐสภา
2. กำหนดการประชุมรัฐสภา
3. ควบคุมและดำเนินกิจการของรัฐสภา
4. รักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมรัฐสภาตลอดถึงบริเวณของรัฐสภา
5. เป็นผู้แทนรัฐสภาในกิจการภายนอก
6. แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินการกิจการใด ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมของรัฐสภานี้

²¹รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, อ้างแล้ว, มาตรา 91.

²²ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2544, อ้างแล้ว, ข้อ 5, ข้อ 6.

7. อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่มิมีกฎหมายบัญญัติไว้ หรือตามที่กำหนดไว้ใน
ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา

รองประธานรัฐสภา มีอำนาจหน้าที่ช่วยประธานรัฐสภา ในกิจการอันเป็น
อำนาจและหน้าที่ของประธานรัฐสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย
เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา หรือประธานรัฐสภาไม่อยู่หรือไม่
สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานรัฐสภาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา

1.3 อำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย สมาชิกจำนวน 500 คน โดยเป็นสมาชิกซึ่ง
มาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ จำนวน 100 คน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบ
แบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน 400 คน²³ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ คือ
อำนาจหน้าที่ในการตราพระราชบัญญัติ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และเลือก
ตั้งและให้ความเห็นชอบบุคคลดำรงตำแหน่งสำคัญตามรัฐธรรมนูญ และกฎหมายต่าง ๆ
ซึ่งสรุปได้ดังนี้

อำนาจหน้าที่ในการตราพระราชบัญญัติ ได้แก่

1. การตราพระราชบัญญัติทั่วไป ตามมาตรา 169
2. การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 169
3. การตราพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ตามมาตรา 169
4. การตราพระราชบัญญัติที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 50,000 คน

เข้าชื่อเสนอ ตามมาตรา 170

5. การตราพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
ตามมาตรา 179

6. การตราพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่าง
พระราชบัญญัติโอนเงินงบประมาณรายจ่าย ตามมาตรา 180

²³รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, อ้างแล้ว, มาตรา 98.

อำนาจหน้าที่ในการอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ได้แก่

1. พระราชกำหนดทั่วไป ตามมาตรา 218
2. พระราชกำหนดเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตรา ตามมาตรา 220

อำนาจหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ได้แก่

1. การตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีเกี่ยวกับงานในหน้าที่²⁴ ได้แก่ กระทู้ถามทั่วไป ขอให้รัฐมนตรีตอบในที่ประชุมสภา หรือตอบในราชกิจจานุเบกษา²⁵
2. การตั้งกระทู้ถามสดเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินเรื่องใดที่เป็นปัญหาที่สำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน เป็นเรื่องที่กระทบถึงประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชนหรือเป็นเรื่องเร่งด่วน²⁶ ได้แก่ กระทู้ถามสดถามรัฐมนตรีขอให้ตอบในที่ประชุมสภา ขอให้รัฐมนตรีตอบในที่ประชุมสภาในวันเดียวกันกับวันที่ยื่นกระทู้ถาม²⁷

3. การเสนอญัตติต่าง ๆ เช่น

- 3.1 ญัตติการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา 185
- 3.2 ญัตติการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ตามมาตรา 186
- 3.3 ญัตติตั้งคณะกรรมการสามัญ และคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติก่อนรับหลักการ ตามมาตรา 189
- 3.4 ญัตติตั้งคณะกรรมการสามัญ และคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อพิจารณาและสอบสวนในเรื่องใด ๆ ตามมาตรา 189
- 3.5 ญัตติต่าง ๆ ที่เสนอในที่ประชุมสภาพิจารณาและมีมติในเรื่องใด ๆ ตามมาตรา 189

²⁴รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, อ้างแล้ว, มาตรา 183 .

²⁵กองการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 2544, **ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2544 และข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ พ.ศ. 2542** กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ข้อ 146, ข้อ 147 .

²⁶รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, อ้างแล้ว, มาตรา 184.

²⁷ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร, อ้างแล้ว, ข้อ 138 .

อำนาจหน้าที่ในการเลือกตั้งและให้ความเห็นชอบบุคคลดำรงตำแหน่ง

สำคัญตามรัฐธรรมนูญ เช่น

1. การเลือกตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา 191
2. การเลือกตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา 120
3. การให้ความเห็นชอบผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี

ตามมาตรา 202

4. การให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลตามกฎหมายต่าง ๆ

1.4 อำนาจหน้าที่ของประธาน และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2544 กำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้²⁸

1. เป็นประธานของที่ประชุมสภา
2. ควบคุมและดำเนินกิจการของสภา
3. รักษาความสงบเรียบร้อยในสภาตลอดจนถึงบริเวณของสภา
4. เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก
5. แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อกิจการสภา
6. อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่มิมีกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ใน

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

รองประธานสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจหน้าที่ช่วยประธานสภาในกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของประธานสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภามอบหมาย

1.5 อำนาจหน้าที่ของผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บัญญัติให้มีผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจหน้าที่และมีภารกิจเป็นผู้นำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองที่ไม่ได้ร่วมรัฐบาล เพื่อทำหน้าที่ในการตรากฎหมาย ควบคุมการทำงานของฝ่ายรัฐบาล ตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และข้อบังคับการประชุมสภา²⁹

²⁸ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร, อ้างแล้ว, ข้อ 8, ข้อ 9.

²⁹รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, อ้างแล้ว, มาตรา 120.

1.6 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจเลือกบุคคลผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและมีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญและคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อกระทำการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร แล้วรายงานต่อสภา³⁰

คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร กำหนดให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญขึ้น 31 คณะ แต่ละคณะประกอบด้วย กรรมการ จำนวน 17 คน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้³¹

1. **คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร** มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบและปรับปรุงการดำเนินกิจการของสภาผู้แทนราษฎร คำร้องเรียน ตลอดจนข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประชาชนในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการของสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งเรื่องใด ๆ ที่อยู่ในวงงานของสภาผู้แทนราษฎรและองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ

2. **คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรีและผู้สูงอายุ** มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรีและผู้สูงอายุ รวมทั้งประสานงานกับองค์กรภายในประเทศต่างประเทศ ประชาคมนานาชาติที่เกี่ยวกับแนวทางความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาเด็ก เยาวชน สตรีและผู้สูงอายุ

3. **คณะกรรมการการศึกษา** มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาของชาติ รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาการศึกษาของไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

³⁰รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, อ้างแล้ว, มาตรา 189, มาตรา 191.

³¹ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร, อ้างแล้ว, ข้อ 80.

4. **คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์** มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเกษตรกรรม การสหกรณ์ การพัฒนาการผลิตและการตลาด สินค้าเกษตรรวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรค การพัฒนาการเกษตร

5. **คณะกรรมการการคมนาคม** มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคมนาคมทั้งการจราจรทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ทางอวกาศ การขนส่งมวลชน การขนส่งสินค้า และการพาณิชย์นาวี

6. **คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค** มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งปัญหา ความเดือดร้อนของผู้บริโภค

7. **คณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน** มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเงิน การคลัง การธนาคาร ตลาดเงิน ตลาดทุน และสถาบันการเงินของประเทศ

8. **คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม** มีอำนาจหน้าที่พิจารณา ตรวจสอบรายงานการประชุมและพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยรายงานการประชุมลับ

9. **คณะกรรมการการต่างประเทศ** มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการต่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สถานการณ์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นอันอาจจะส่งผลกระทบต่อต่างประเทศ รวมทั้งภาพลักษณ์ของประเทศ

10. **คณะกรรมการการตำรวจ** มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการตำรวจ การปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

11. **คณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ** มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในด้านงบประมาณ ติดตามและประเมินผล การรับ การใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ

12. คณะกรรมการติดตามการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

13. คณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

14. คณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริม บำรุงรักษาและคุ้มครองสภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งศึกษาปัญหาการใช้ การป้องกัน การแก้ไข การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

15. คณะกรรมการการทหาร มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการทหาร การป้องกันและรักษาความมั่นคงของประเทศ

16. คณะกรรมการการท่องเที่ยว มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน และการแก้ไขปัญหาอุปสรรค รวมทั้งพัฒนาการท่องเที่ยว

17. คณะกรรมการการปกครอง มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน การพัฒนาระบบราชการและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

18. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการและมาตรการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ

19. คณะกรรมการการพลังงาน มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหาร การส่งเสริมพัฒนา การจัดหา การใช้ การอนุรักษ์พลังงาน และผลกระทบจากการจัดหาและการใช้พลังงาน

20. คณะกรรมการการพัฒนาการเมือง มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและเผยแพร่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แผนพัฒนาการเมือง รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

21. คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับผลกระทบต่อเศรษฐกิจของชาติ ของธุรกิจภาคเอกชน ประชาชน สถานการณ์ทางเศรษฐกิจในประเทศ และเศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ ในสังคมโลกที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทย รวมทั้งนโยบายและแผนการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐ

22. คณะกรรมการการพาณิชย์ มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการค้า การส่งออก คุณภาพการค้า ลิขสิทธิ์ ตราสาร ทะเบียน รวมทั้งทรัพย์สินทางปัญญา

23. คณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน

24. คณะกรรมการการแรงงาน มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการแรงงานในประเทศ และแรงงานไทยในต่างประเทศ

25. คณะกรรมการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

26. คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการอุปถัมภ์และคุ้มครองศาสนา การอนุรักษ์ศิลปะ การรักษาประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน และเอกลักษณ์ไทย

27. **คณะกรรมการการศึกษา** มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาของชาติ

28. **คณะกรรมการการสวัสดิการสังคม** มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการติดตามนโยบายการแก้ไขปัญหา ความยากจน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การให้สวัสดิการ การประกันสังคม การป้องกันอุบัติเหตุ การสงเคราะห์ดูแลฟื้นฟู ผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพ ผู้ยากไร้ในเมืองและ ชนบท และผู้ด้อยโอกาสในสังคม

29. **คณะกรรมการการสาธารณสุข** มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการสาธารณสุข การรักษาพยาบาล การส่งเสริม และพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชาชนและชุมชน

30. **คณะกรรมการการสื่อสารและโทรคมนาคม** มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมการสื่อสาร สารสนเทศ และโทรคมนาคม

31. **คณะกรรมการการอุตสาหกรรม** มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม รวมทั้งศึกษาผลกระทบอันเกิดจากอุตสาหกรรม

คณะกรรมการวิสามัญ สภาผู้แทนราษฎร อาจตั้งบุคคลผู้ที่เป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรและมีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระก่อนรับหลักการหรือในวาระที่ 2 หรือเพื่อทำการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร แล้วรายงานต่อสภา³²

คณะกรรมการร่วมกัน ตามรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดว่าร่างพระราชบัญญัติ ที่คณะรัฐมนตรีระบุไว้ในนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภาว่าจำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดินหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด หากสภาผู้แทนราษฎรมิมติไม่ให้ความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ คณะรัฐมนตรีอาจขอให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อมีมติอีกครั้งหนึ่ง หากรัฐสภา

³²รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, อ้างแล้ว, มาตรา 189.

มีมติเห็นชอบในตัวบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกของแต่ละสภามีจำนวนเท่ากันตามที่ คณะรัฐมนตรีเสนอประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกัน เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ นั้น แล้วให้รายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อรัฐสภาเพื่อให้ความเห็นชอบ และในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หากวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมและถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติม ก็ให้ แต่ละสภาตั้งบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาแห่งนั้น ๆ มีจำนวนเท่ากันตามที่สภา ผู้แทนราษฎรกำหนดประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าว แล้วให้รายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อทั้งสองสภาพิจารณาให้ความ เห็นชอบต่อไป³³ นอกจากนี้ ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาอาจตั้งคณะกรรมการจากผู้ซึ่ง เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกรัฐสภากระทำการเพื่อพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามที่สภามอบหมายได้³⁴

1.7 องค์การกลางบริหารงานบุคคลของฝ่ายรัฐสภา

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ได้บัญญัติให้มี คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา หรือ เรียกชื่อย่อว่า ก.ร. เป็นองค์การบริหารงานบุคคลสูงสุด ของข้าราชการฝ่ายรัฐสภาเป็นการเฉพาะ (ซึ่งเปรียบได้กับองค์กร กลางบริหารงานบุคคล สูงสุดของข้าราชการฝ่ายพลเรือนของฝ่ายบริหาร ที่เรียกว่า ก.พ.) โดยกฎหมายได้บัญญัติ องค์กรประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) ไว้ดังนี้

องค์ประกอบของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.)

คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) ประกอบด้วย ประธานรัฐสภาเป็น ประธานกรรมการ รองประธานรัฐสภาเป็นรองประธานกรรมการ เลขานุการ ก.พ. เลขานุการวุฒิสภา เลขานุการสภาผู้แทนราษฎร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐสภาเลือกมีจำนวน ไม่เกินแปดคนเป็นกรรมการ ในกรณีที่มีสองสภาให้แต่ละสภาเลือกสภาละไม่เกินสี่คน

³³รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, อ้างแล้ว, มาตรา 173 และมาตรา 175 (3).

³⁴ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2544, อ้างแล้ว, ข้อ 74.

และให้ประธานรัฐสภาแต่งตั้งเลขาธิการวุฒิสภาหรือเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรคนใดคนหนึ่งเป็น เลขานุการ ก.ร.³⁵

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.)

คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) นอกจากอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 ก.ร. ยังมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ด้วย คือ³⁶ ควบคุมดูแลให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ดีความและวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้พระราชบัญญัติ ออกกฎ ก.ร. หรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ รักษาทะเบียนประวัติข้าราชการฝ่ายรัฐสภา และควบคุมเกียยณอายุของข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และให้คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) มีอำนาจตั้งอนุกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.ร.” เพื่อทำการใด ๆ แทนได้ ซึ่งปัจจุบัน ก.ร. ได้มีมติตั้ง อ.ก.ร. ตามประกาศฯ ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 ขึ้น 4 คณะ คือ

(1) อ.ก.ร. ระบบงานและอัตรากำลัง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดโครงสร้าง การจัดระบบงาน การกำหนดสายงาน การกำหนดตำแหน่ง มาตรฐานการกำหนดตำแหน่งและการใช้ตำแหน่ง การกำหนดคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งและการสร้างทางก้าวหน้าในสายงานต่าง ๆ ปรับปรุงโครงสร้าง ระบบงานและอัตรากำลัง

(2) อ.ก.ร. สรรหา พัฒนาและส่งเสริมสมรรถภาพข้าราชการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสรรหาบุคคล การบรรจุและแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง การประเมินบุคคลในสายงานต่าง ๆ การพัฒนาและส่งเสริมสมรรถภาพของข้าราชการ

(3) อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านระเบียบและกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบฝ่ายรัฐสภาและการบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ กฎ ระเบียบ หรือแนวทางการปฏิบัติในการเสริมสร้างวินัย การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ การดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ และการออกจากราชการ

³⁵พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา, อ้างแล้ว, มาตรา 6.

³⁶พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา, อ้างแล้ว, มาตรา 13.

(4) อ.ก.ร. ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานราชการของ
รัฐสภา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของข้าราชการรัฐสภาสามัญ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ส่วน
ราชการสังกัดรัฐสภาในการจัดทำข้อเสนอการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผล จัด
ทำข้อตกลงผลงานและประเมินผลสัมฤทธิ์ของงาน ตลอดจนให้ความเห็นชอบการจัดสรร
เงินรางวัลประจำปี

1.8 หน้าที่ของเลขาธิการรัฐสภาและรองเลขาธิการรัฐสภา

ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา พ.ศ. 2544 กำหนดให้เลขาธิการรัฐสภา
มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้³⁷

1. นัดประชุมคณะกรรมการครั้งแรก
2. เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมคณะกรรมการเข้าปฏิบัติ
หน้าที่
3. ช่วยประธานในการควบคุมการนับคะแนนเสียง
4. จัดทำรายงานการประชุมรัฐสภาและบันทึกการออกเสียงลงคะแนน
5. ยืนยันมติของรัฐสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง
6. รักษาสรรพเอกสารและโสตทัศนวัสดุ
7. ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานรัฐสภากำหนด
8. ปฏิบัติการตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา
9. ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย

รองเลขาธิการรัฐสภามีหน้าที่ช่วยเลขาธิการรัฐสภาในกิจการอันเป็นหน้าที่
ของเลขาธิการรัฐสภา หรือปฏิบัติการตามที่เลขาธิการรัฐสภามอบหมาย

เมื่อไม่มีเลขาธิการสภาหรือเลขาธิการรัฐสภาไม่อยู่ หรือไม่สามารถ
ปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองเลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการรัฐสภา

³⁷ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา, อ้างแล้ว, ข้อ 7.

1.9 หน้าที่ของเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2544 กำหนดให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้³⁸

1. นัดประชุมคณะกรรมการธิการครั้งแรก
2. เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมสภาและที่ประชุมคณะกรรมการธิการเข้าปฏิบัติหน้าที่
3. ช่วยประธานในการควบคุมการนับคะแนนเสียง
4. จัดทำรายงานการประชุมสภาและบันทึกการออกเสียงลงคะแนน
5. ยืนยันมติของสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง
6. รักษาสรรพเอกสารและโสตทัศนวัสดุของสภา
7. ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด
8. ปฏิบัติการตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภา
9. ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานสภามอบหมาย

2. ความเป็นมาในอดีตของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นับจากการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของการเมืองการปกครองของประเทศไทยเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา มีผู้แทนราษฎรชั่วคราวชุดแรก จำนวน 70 คน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตั้งจาก “ คณะราษฎร “ สภาผู้แทนราษฎรได้ทำการประชุมกันเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม ในการประชุมสภาครั้งแรก มหาอำมาตย์เอกเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร และได้ขออนุมัติต่อที่ประชุมให้หลวงประดิษฐ มนูญธรรม ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อปฏิบัติงานราชการประจำของสภาผู้แทนราษฎร จึงถือว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สถาปนาขึ้นในวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2475

³⁸ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร, อ้างแล้ว, ข้อ 10.

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรระยะเริ่มแรกนั้นยังไม่มีกฎหมายจัดตั้งมารองรับ และไม่มียงบประมาณและสถานที่ทำการเป็นของตนเอง เจ้าหน้าที่ของสำนักงานในขณะนั้นมีอยู่ทั้งหมด 7 คน ทำงานโดยไม่ได้รับเงินเดือน แต่ทางราชการได้จัดเลี้ยงอาหารให้แก่เจ้าหน้าที่ทุกมื้อเท่านั้น

ต่อมาเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวงและกรมแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้กิจการฝ่ายธุรการของสภาผู้แทนราษฎรดำเนินไปโดยสมบูรณ์ โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำขึ้นหน่วยหนึ่ง มีฐานะเป็นกรมขึ้นต่อสภาผู้แทนราษฎร เรียกว่า “ กรมเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร “ ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบและให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 และในปีเดียวกันมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2476 และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2476 ซึ่งในพระราชบัญญัติดังกล่าวได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงชื่อของ “ กรมเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร “ เป็น “ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ” และได้จัดวางระเบียบราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยประกาศเป็นพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการออกเป็น 3 กอง คือ สำนักงานเลขานุการ กองปฏิคม และกองบรรณารักษ์และกรรมาธิการ

ในปี พ.ศ. 2484 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2484 โดยได้ยกฐานะสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรขึ้นเป็นทบวงการเมืองและให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการฝ่ายธุรการของสภาผู้แทนราษฎร และได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัยและเพื่อให้การปฏิบัติราชการดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยแบ่งส่วนราชการ ออกเป็น 2 กอง คือ สำนักงานเลขานุการและกองกรรมาธิการ

เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 กำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วยวุฒิสภา (สภาสูง) และสภาผู้แทน สมาชิกของวุฒิสภานั้นประกอบด้วยสมาชิกที่มาจาก การเลือกตั้งทางอ้อม ขณะที่สภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้งของประชาชน จึงทำให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเดิมแยกออกเป็น 2 สำนักงาน คือ “ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา “ และ “ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน ”

การประชุมรัฐสภา

การดำเนินงานฝ่ายธุรการของสำนักงานทั้งสองแยกออกจากกันตามแบบรัฐสภาของต่างประเทศที่ใช้ระบบสองสภา ในกรณีที่มีการประชุมร่วมกันระหว่างวุฒิสภาและสภาผู้แทนหรือที่เรียกว่า ประชุมรัฐสภานั้น งานฝ่ายธุรการที่เกี่ยวกับการประชุมรัฐสภา เช่น การจัดระเบียบวาระ การแจกระเบียบวาระ การจกรายงานการประชุม ตลอดจนการยื่นยันมติ และกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประชุมรัฐสภาเป็นหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนทั้งสิ้น และการทำหน้าที่ในที่ประชุมรัฐสภาเลขาธิการสภาของทั้งสองสภาต้องทำหน้าที่ในที่ประชุมร่วมกัน

ในปี พ.ศ. 2490 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2490 จัดตั้งสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาขึ้น มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับกิจการฝ่ายธุรการของวุฒิสภาและสภาผู้แทน โดยให้โอนข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนไปเป็นของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา เพื่อให้งานธุรการของทั้งสองสภาดำเนินไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว และมีเอกภาพยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้มีการตราพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการในสำนักงานเลขาธิการ รัฐสภาขึ้นใหม่ โดยแบ่งส่วนราชการ ออกเป็น 3 กอง คือ กองกลาง กองการประชุม และกองกรรมาธิการ ซึ่งในแต่ละกองได้แบ่งหน้าที่เป็นแผนก โดยกองกลางมี 5 แผนก กองการประชุม มี 3 แผนก และกองกรรมาธิการ มี 2 แผนก

ภายหลังรัฐประหารและยกเลิกรัฐธรรมนูญ 2489 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2491 ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติให้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการฝ่ายธุรการของวุฒิสภาและสภาผู้แทนขึ้นต่อวุฒิสภาและสภาผู้แทนอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของประธานวุฒิสภาและประธานสภาผู้แทนโดยตรง พร้อมกันนี้ก็ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. 2491 ซึ่งสาระสำคัญของพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ได้เปลี่ยนชื่อแผนกตำรวจสภาเป็นแผนกตำรวจรัฐสภา

ในปี พ.ศ. 2494 ได้มีการปรับปรุงหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาอีกครั้ง โดยพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. 2494 กำหนดให้ประธานวุฒิสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้ โดยมีการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเพิ่ม

แผนกในกองต่าง ๆ ขึ้นใหม่หลายแผนกคือ กองกลาง มี 6 แผนก กองการประชุมมี 4 แผนก และกองกรรมาธิการ มี 3 แผนก

ต่อมาเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2494 เกิดการรัฐประหาร คณะรัฐประหารได้นำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 กลับมาใช้ใหม่ รัฐสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นระบบสภาเดี่ยวคือ สภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น ชื่อของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา จึงเปลี่ยนมาเป็น “ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร “ อีกครั้งหนึ่ง โดยบทบัญญัติของพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2494 มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการฝ่ายธุรการของสภาผู้แทนราษฎรขึ้นต่อสภาผู้แทนราษฎร โดยมีประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด และต่อมามีการปรับปรุงส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2496 ซึ่งมีสาระสำคัญเพียงเปลี่ยนชื่อแผนกตำรวจรัฐสภามาเป็นแผนกตำรวจสภาผู้แทนราษฎร

ในปี พ.ศ. 2501 เกิดรัฐประหารขึ้น โดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นหัวหน้า ได้ทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศ เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 ได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 แก้ไขเพิ่มเติม 2495 และประกาศใช้รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2501 ตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ รัฐสภา คือ สภาร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ยังทำหน้าที่ คำนินติบัญญัติอีกด้วย ฉะนั้น เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงทำหน้าที่เป็นฝ่ายธุรการให้กับสภาร่างรัฐธรรมนูญและรัฐสภาที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติด้วย ทำให้ปริมาณงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้น และเกิดความไม่คล่องตัวในการปฏิบัติงานของส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้นจึงมีการปรับปรุงส่วนราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้ง โดยมีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2503 กำหนดให้มีกองกลาง มี 5 แผนก กองการประชุม มี 4 แผนก กองกรรมาธิการ มี 2 แผนก และกองปฏิคมและสถานที่ มี 4 แผนก

ต่อมาในปี พ.ศ. 2511 สภาร่างรัฐธรรมนูญได้ร่างรัฐธรรมนูญเสร็จและประกาศใช้เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2511 รัฐสภาตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดประกอบด้วย

วุฒิสภาและสภาผู้แทน และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา นอกจากนี้ได้ปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และในวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2512 ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาให้แบ่งส่วนราชการดังนี้ กองกลาง มี 5 แผนก กองการประชุม มี 4 แผนก กองกรรมาธิการ มี 4 แผนก และกองปฏิคมและสถานที่ มี 4 แผนก ซึ่งข้าราชการในส่วนราชการสังกัดรัฐสภาเป็นข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

เมื่อได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับข้าราชการฝ่ายรัฐสภาให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายและได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. 2517 ได้กำหนดส่วนราชการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ประกอบด้วย กองกลาง กองคลังและพัสดุ กองการประชุม กองกรรมาธิการ กองวิเทศสัมพันธ์ กองการประชุมสัมพันธ์ กองสถานที่ กองการพิมพ์ ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมายเพื่อรองรับอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาที่มากขึ้น และมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปหลายด้านตามลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา เช่น งานธุรการของสมาชิกรัฐสภา งานของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ งานของประธานและรองประธานสภา งานเกี่ยวกับการจัดการให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการของรัฐสภา อันได้แก่ การจัดการประชุม สภาการจัดทำรายงาน การประชุมสภา การบริการให้ประชาชน ในการเข้าฟังการประชุมสภา นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงการให้บริการด้านวิชาการ เช่น การบริการห้องสมุด การบริการค้นคว้าข้อมูล ข้อเท็จจริง สถิติ การวิเคราะห์ วิจัย การบริการร่างพระราชบัญญัติ ร่างกระทู้ถาม ร่างญัตติ เป็นต้น ตลอดถึงงานของข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง งานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและงานประสานงานทางการเมืองกับฝ่ายบริหาร

ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 และพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสังกัดรัฐสภา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎร มีเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และจะให้ มีรอง

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้ช่วยเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือมีทั้งตำแหน่งรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และผู้ช่วยเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติราชการก็ได้ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้ช่วยเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่ตามเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกำหนดหรือมอบหมาย ข้าราชการพลเรือนสามัญในสังกัดสำนักงานเลขาธิการรัฐสภามีฐานะเปลี่ยนไปเป็น ข้าราชการรัฐสภาสามัญ คือ บุคคลซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณ หมาดเงินเดือนในส่วนราชการสังกัดรัฐสภาและกำหนดให้มีคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ เช่น ติความและวินิจฉัยปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้พระราชบัญญัติ ออกกฎ ก.ร. หรือระเบียบต่าง ๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ รักษาทะเบียนประวัติข้าราชการรัฐสภา และควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เป็นต้น ข้าราชการฝ่ายรัฐสภามี 2 ประเภท คือ ข้าราชการรัฐสภาสามัญ และข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง

3. ข้าราชการรัฐสภาในปัจจุบัน

3.1 ข้าราชการรัฐสภาสามัญ

3.1.1 ความหมายของข้าราชการรัฐสภาสามัญ

ข้าราชการรัฐสภาสามัญ ได้แก่ ผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งประจำโดยได้รับเงินเดือนในอัตราสามัญ และได้รับแต่งตั้งตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 3 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518

คุณสมบัติทั่วไปของผู้ที่เข้ารับราชการ เป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ

ผู้ที่จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ ต้องมีคุณสมบัติทั่วไปดังนี้

1. มีสัญชาติไทย
2. อายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี
3. เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย ตามรัฐธรรมนูญ

ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

4. ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง

5. ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถ จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบหรือเป็นโรคตามที่กำหนดในกฎ ก.ร.

6. ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งให้พักราชการ หรือถูกสั่งให้ออกจาก ราชการไว้ก่อน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา หรือตามกฎหมายอื่น

7. ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี

8. ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

9. ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

10. ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก จากรัฐวิสาหกิจ

11. ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษปลดออก เพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายว่า ด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา หรือตามกฎหมายอื่น ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษไล่ออก เพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภาหรือกฎหมายอื่น

3.1.2 การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการรัฐสภาสามัญ

1. การบรรจุและแต่งตั้งตำแหน่งนักบริหาร ระดับ 10 และระดับ 11 ให้ ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณีด้วยความ เห็นชอบของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) เป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งบรรจุและนำ ความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ส่วนตำแหน่งที่ปรึกษาด้าน ต่าง ๆ ระดับ 10 และระดับ 11 จะต้องส่งผลงานให้ ก.ร. พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

2. การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ระดับ 9 ให้ประธาน รัฐ สภา ประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี เป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งบรรจุ และแต่งตั้ง ส่วนที่ปรึกษาด้านต่าง ๆ ระดับ 9 จะต้องส่งผลงานให้ ก.ร. พิจารณาให้ความ เห็นชอบก่อน

3. การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 8 ลงมาให้หัวหน้า ส่วนราชการระดับกรมเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง ซึ่งอาจแยกเป็นตำแหน่งประเภท ต่าง ๆ คือ ตำแหน่งในสายงานบริหาร และตำแหน่งในสายงานปฏิบัติการ

3.1 ตำแหน่งในสายงานบริหาร ได้แก่ ตำแหน่งผู้ช่วยการกอง หรือ หน่วยงานเทียบเท่ากอง (เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ระดับ 8) หัวหน้าฝ่าย ระดับ 7 (เช่น

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป นิติกร วิทยากร บุคลากร เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน และเจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ เป็นต้น) และหัวหน้างาน ระดับ 5 และระดับ 6

3.2 ตำแหน่งในสายงานปฏิบัติการ ได้แก่ สายงานที่เริ่มต้นตั้งแต่ระดับ 1 -3/4 และระดับ 2-4 เช่น ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ ระดับ 1-3 เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ระดับ 1-4 เจ้าหน้าที่งานธุรการ ระดับ 2-4 เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ 5 และตำแหน่งสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ 3 เช่น นิติกร ระดับ 3-5 นิติกร ระดับ 3-5/6 วิทยากร ระดับ 3-5 วิทยากร ระดับ 3-5/6 บุคลากร ระดับ 3-5บุคลากร ระดับ 3-5/6 เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับ 3-5 เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับ 3-5/6 เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ระดับ 3-5 และเจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ระดับ 3-5/6 เป็นต้น

3.1.3 การพ้นจากตำแหน่ง

ข้าราชการรัฐสภาสามัญออกจากราชการเมื่อ

1. ตาย
2. พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
3. ได้รับอนุญาตให้ลาออกหรือลาออก
4. ถูกสั่งให้ออก
5. ถูกลงโทษไล่ออก หรือปลดออก

3.2 ข้าราชการฝ่ายการเมือง

ความหมายของข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง

ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ได้แก่ ผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งการเมืองของรัฐสภา โดยได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง โดยมีตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ที่ปรึกษาประธานรัฐสภา
2. ที่ปรึกษารองประธานรัฐสภา
3. ที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา
4. ที่ปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร
5. ที่ปรึกษารองประธานวุฒิสภา

6. ที่ปรึกษาารองประธานสภาผู้แทนราษฎร
7. เลขานุการประธานรัฐสภา
8. เลขานุการรองประธานรัฐสภา
9. เลขานุการประธานวุฒิสภา
10. เลขานุการประธานสภาผู้แทนราษฎร
11. เลขานุการรองประธานวุฒิสภา
12. เลขานุการรองประธานสภาผู้แทนราษฎร
13. เลขานุการผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

3.2.1 คุณสมบัติทั่วไปของข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง

1. มีสัญชาติไทย
2. มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี
3. เป็นผู้เสียภาษีในการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ
4. ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถ จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดในกฎ ก.ร.
5. ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งให้พักราชการ หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา หรือตามกฎหมายอื่น
6. ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี
7. ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว
8. ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
9. ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษ ให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากรัฐวิสาหกิจ
10. ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษปลดออก เพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภาหรือตามกฎหมายอื่น
11. ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษไล่ออกเพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา หรือตามกฎหมายอื่น
12. ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

3.2.2 การแต่งตั้งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง

ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี จะเป็นผู้แต่งตั้งบุคคลตามที่เห็นสมควรและมีคุณสมบัติทั่วไปของข้าราชการ รัฐสภาฝ่ายการเมืองเป็นข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง

3.2.3 การพ้นจากตำแหน่ง

ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองจะพ้นจากตำแหน่ง ในกรณีดังต่อไปนี้

1. ตาย
2. ลาออก
3. ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ตำแหน่งที่ปรึกษาประธานรัฐสภา ที่ปรึกษา รองประธานรัฐสภา ที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา ที่ปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร ที่ปรึกษารองประธานวุฒิสภา ที่ปรึกษารองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้แต่งตั้งให้พ้นจากตำแหน่งหรือผู้แต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งหรือเมื่อรัฐสภาสิ้นอายุหรือถูกยุบ
4. ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ตำแหน่งเลขานุการประธานรัฐสภา เลขานุการรองประธานรัฐสภา เลขานุการประธานวุฒิสภา เลขานุการประธานสภาผู้แทนราษฎร เลขานุการรองประธาน

ในปี พ.ศ. 2534 คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ได้ทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศ เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 และได้มีการประกาศธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534 เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2534 ซึ่งกำหนดให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติและได้ประกาศแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติขึ้น จำนวน 292 คน ทำหน้าที่จัดทำรัฐธรรมนูญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ และพิจารณาอนุมัติพระราชกำหนดซึ่งเสนอโดยคณะรัฐมนตรี โดยสมาชิกจะเสนอร่างพระราชบัญญัติไม่ได้ นอกจากนี้อำนาจหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน โดยการตั้งกระทู้ถามหรือการเปิดอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล ก็จะกระทำไม่ได้เช่นกัน และกำหนดให้มีสภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ประกอบด้วยบุคคลในคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ส่วนคณะรัฐมนตรีก็กำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามคำกราบบังคมทูลของประธานสภา รสช. และรัฐมนตรีตามจำนวนที่นายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูลเพื่อบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งในช่วงนี้สำนักงาน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรก็ทำหน้าที่ด้านธุรการให้กับสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาเห็นชอบและได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2534 กำหนดให้รัฐสภา ประกอบด้วย สมาชิกวุฒิสภา จำนวน 270 คน มาจากการแต่งตั้ง มีวาระคราวละ 6 ปี เมื่อครบ 3 ปี ต้องพ้นตำแหน่งครึ่งหนึ่งโดยวิธีจับสลาก แต่ในวาระแรกให้ประธานสภา รสช. เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาโดยให้อยู่ในวาระ 4 ปี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย สมาชิกจำนวน 360 คน ซึ่งราษฎรเลือกตั้ง มีวาระคราวละ 4 ปี

ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 รวม 4 ฉบับ มีสาระสำคัญให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา ให้วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรสามารถพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ได้ในสมัยประชุมสามัญประจำปี สมัยที่สอง เช่นเดียวกับสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยที่หนึ่ง ตัดบทบัญญัติที่ให้สมาชิกวุฒิสภาเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริง ตัดบทบัญญัติที่ให้สมาชิกวุฒิสภามีสิทธิเช่นเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีและในการพิจารณาร่างพระราชกำหนด และกำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในส่วนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ได้พิจารณาปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และข้าราชการฝ่ายรัฐสภาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับข้าราชการประเภทอื่น ๆ และได้นำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภาครั้งที่ 15/2535 วันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2535 ที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับโดยยังคงให้มีสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาไว้เช่นเดิมไม่เปลี่ยนแปลงแต่ในการพิจารณาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอให้มีการพิจารณาปรับปรุงส่วนราชการ

สังกัดรัฐสภาโดยได้กำหนดให้มีสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแทนสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ข้อเสนอนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการบริหารและการยุติธรรมและได้เสนอรายงานผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภาในคราวประชุม ครั้งที่ 17/2535 วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2535 ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ 3 เห็นชอบให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ สาระสำคัญของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2535) และพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535) ที่ได้มีการปรับปรุงใหม่นั้นมีข้อสรุปในหลักสาระสำคัญบางประการดังนี้

1. ให้มีส่วนราชการรัฐสภา คือ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ส่วนราชการเหล่านี้มีฐานะเทียบเท่ากรม และเป็นนิติบุคคล สำหรับส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น หากจะจัดตั้งขึ้นก็ต้องทำเป็นพระราชบัญญัติ

2. ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาและบรรดาอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 มาเป็นของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ตามที่ ก.ร. กำหนดแล้วแต่กรณี ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 มาเป็นของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ตามที่ ก.ร. กำหนดแล้วแต่กรณี โดยกำหนดให้มีการดำเนินการ ดังนี้

1. แบ่งส่วนราชการภายในและกำหนดสถานที่ทำงานของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

2. จัดอัตรากำลังคนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

3. จัดแบ่งบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาให้แก่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ต่อมาในคราวประชุมคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) ครั้งที่ 5/2535 วันศุกร์ที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2535 ครั้งที่ 6/2535 วันพุธที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2535 และครั้งที่ 7/2535 วันศุกร์ที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2535 ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบในการแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ตามโครงสร้างที่กำหนด โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2535 ดังนี้

1. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา มีการแบ่งส่วนราชการภายใน ประกอบด้วย งานที่ขึ้นตรงต่อเลขาธิการวุฒิสภา 2 งาน คือ งานที่ปรึกษากฎหมายและงานตรวจสอบภายใน และส่วนราชการระดับกอง คือ สำนักงานประธานวุฒิสภา กองกลาง กองคลังและพัสดุ กองสถานที่ กองการพิมพ์ กองการประชาสัมพันธ์ กองวิเทศสัมพันธ์ กองการประชุม กองกรรมการ และศูนย์บริการข้อมูลและกฎหมาย

2. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีการแบ่งส่วนราชการภายใน ประกอบด้วย งานที่ขึ้นตรงต่อเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 2 งาน งานที่ปรึกษากฎหมายและงานตรวจสอบภายใน และส่วนราชการระดับกอง คือ สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขานุการ ก.ร. กองกลาง กองคลังและพัสดุ กองสถานที่ กองการพิมพ์ กองการประชาสัมพันธ์ กองวิเทศสัมพันธ์ กองการประชุม กองกรรมการ ศูนย์ชวเลข และพิมพ์ดีด และสำนักบริการข้อมูลและกฎหมาย (ซึ่งประกอบด้วย หอสมุดรัฐสภา ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย ศูนย์คอมพิวเตอร์) และภายหลังได้มีคำสั่งยุบสำนักบริการข้อมูลและกฎหมาย โดยยังคงให้มีหอสมุดรัฐสภา (ส่วนราชการระดับสำนัก) ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย และศูนย์คอมพิวเตอร์

ต่อมาในปี พ.ศ. 2537 คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) ได้มีการประชุมครั้งที่ 11/2537 ในวันจันทร์ที่ 21 พฤศจิกายน 2537 ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการปรับปรุงส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อความเหมาะสมและให้สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยยุบกองวิเทศสัมพันธ์และกำหนดขึ้นใหม่

เป็นกององค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ กองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ยุบกองกรรมาธิการและกำหนดขึ้นใหม่เป็นกองกรรมาธิการ 1 และกองกรรมาธิการ 2 เพิ่มสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาเป็นหน่วยงานระดับกอง เพิ่มงานระดับฝ่ายในสังกัดศูนย์ตัวเลขและพิมพ์ดีด กองการประชาสัมพันธ์ คือ ฝ่ายจครายงานการประชุมที่ 4 และฝ่ายจครายงานการประชุมที่ 5 เปลี่ยนชื่อฝ่ายสารสนเทศในสังกัดกองการประชาสัมพันธ์เป็นฝ่ายสารนิเทศและแก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานระดับฝ่ายในสังกัดศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย

ต่อมาในปี พ.ศ. 2538 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 เป็นฉบับที่ 5 มีสาระสำคัญกำหนดโครงสร้างของวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ โดยกำหนดให้วุฒิสภามีสมาชิกมาจากการแต่งตั้งมีจำนวนสองในสามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและมีวาระคราวละ 4 ปี และสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งราษฎรเลือกตั้งโดยคำนวณตามเกณฑ์ราษฎรแต่ละจังหวัดหนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน เศษของหนึ่งแสนห้าหมื่นคนถ้าถึงเจ็ดหมื่นห้าพันคนหรือมากกว่านั้นให้นับเป็นหนึ่งแสนห้าหมื่น และมีวาระคราวละ 4 ปี และในปี พ.ศ. 2538 นี้เอง ได้มีแนวคิดในการจัดตั้งสถาบันพระปกเกล้าขึ้น เนื่องในโอกาสครบรอบ 100 ปี วันพระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาอบรมข้าราชการและบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานฝ่ายนิติบัญญัติตลอดจนประชาชนทั่วไปให้มีความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยและกระบวนการนิติบัญญัติ ในที่สุดได้มีการจัดตั้งสถาบันพระปกเกล้าขึ้นในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่จัดฝึกอบรมและสัมมนา ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้แก่ประชาชน³

ในปี พ.ศ. 2539 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2539 ได้บัญญัติให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้น ประกอบด้วย สมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งจากรัฐสภาจำนวนเก้าสิบเก้าคน มีหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ทั้งฉบับ

³สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, (กรุงเทพมหานคร : กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร , 2542) , หน้า 3- 26 .

และต่อมาได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2540

ในการปฏิรูปการเมืองตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญนั้น ได้เน้นถึงระบบราชการซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่จะต้องทำการปฏิรูปควบคู่พร้อมกันไปด้วย จึงได้ให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบราชการไทย ดังเห็นได้จากความในรัฐธรรมนูญ มาตรา 70 ได้บัญญัติว่า “บุคคลที่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวก และให้บริการประชาชน” และในมาตรา 75 ได้บัญญัติไว้ว่า “รัฐต้องจัดระบบงานราชการ และงานของรัฐอย่างอื่นให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน” เป็นข้อกำหนดที่สะท้อนถึงความจำเป็นและความสำคัญที่รัฐบาล ผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในทุกภาคส่วนของสังคมต้องให้ความสนใจและร่วมมือกันในการปฏิรูปและจัดระบบราชการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน

ในปี พ.ศ. 2541 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถาบันพระปกเกล้า ซึ่งมีผลให้สถาบันพระปกเกล้าเป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะนิติบุคคลอยู่ในกำกับดูแลของประธานรัฐสภา และบริหารงานโดยคณะกรรมการ 3 คณะ ได้แก่ สภาสถาบันพระปกเกล้า เป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะนิติบุคคลอยู่ในกำกับดูแลของประธานรัฐสภา และบริหารงานโดยคณะกรรมการ 3 คณะ ได้แก่ สภาสถาบันพระปกเกล้า คณะกรรมการบริหารสถาบันพระปกเกล้า และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของสถาบันพระปกเกล้า จึงมีผลทำให้สถาบันพระปกเกล้าแยกออกจากส่วน ราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร⁴⁰

ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) ได้มีการประชุมครั้งที่ 8/2542 เมื่อวันที่จันทร์ที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2542 เห็นชอบให้จัดตั้งโครงการพัฒนาบุคลากรของรัฐสภาในสังกัดสำนักงานเลขานุการ ก.ร. ทำหน้าที่ฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

⁴⁰สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, อ้างแล้ว, หน้า 25 - 26.

และต่อมาได้มีประกาศรัฐสภา เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2542 ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 ให้แบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นดังนี้

4. โครงสร้างของสำนักงานฯ ก่อนการปฏิรูป

4.1 ส่วนราชการและหน้าที่ความรับผิดชอบก่อนการปฏิรูป

ประกาศรัฐสภา เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2542 ให้แบ่งส่วนราชการภายในและหน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ออกเป็น 17 หน่วยงานและ 2 งาน ดังต่อไปนี้⁴¹

- 4.1.1 งานที่ปรึกษากฎหมาย**
- 4.1.2 งานตรวจสอบภายใน**
- 4.1.3 สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร**
- 4.1.4 สำนักงานเลขานุการ ก.ร.**
- 4.1.5 กองกลาง**
- 4.1.6 กองคลังและพัสดุ**
- 4.1.7 กองสถานที่**
- 4.1.8 กองการพิมพ์**
- 4.1.9 กองการประชาสัมพันธ์**
- 4.1.10 กององค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ**
- 4.1.11 กองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ**
- 4.1.12 กองการประชุม**
- 4.1.13 กองกรรมาธิการ 1**
- 4.1.14 กองกรรมาธิการ 2**
- 4.1.15 ศูนย์ตัวเลขและพิมพ์ดีด**

⁴¹สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ประกาศรัฐสภา เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2542, ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2542.

4.1.16 ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย

4.1.17 ศูนย์คอมพิวเตอร์

4.1.18 สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา

4.1.19 หอสมุดรัฐสภา

4.1.20 โครงการพัฒนาบุคลากรของรัฐสภา

5. โครงสร้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรภายหลังการปรับปรุง

1. ส่วนราชการและหน้าที่ความรับผิดชอบ

เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2540 ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงกฎและกติกาทางการเมืองการปกครองที่สำคัญหลายประการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีบทบาทและหน้าที่เป็นกลไกสนับสนุนงานของรัฐสภาและสภาผู้แทนราษฎร ในการตรากฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน งานรัฐสภาระหว่างประเทศ งานสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน การเผยแพร่การปกครองระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนเป็นศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศด้านนิติบัญญัติแห่งชาติ ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2542 ประธานรัฐสภา (นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา) จึงได้เห็นชอบให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมอบหมายให้สถาบันพระปกเกล้าดำเนินการวิจัยเพื่อปรับปรุงระบบงานของหน่วยงานในสังกัดรัฐสภาเพื่อให้สามารถรองรับบทบาทและสถานะแวดล้อมที่เปลี่ยนไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เมื่อสถาบันพระปกเกล้าได้ทำการวิจัยเสร็จแล้วได้เสนอให้คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) ให้ความเห็นชอบ และให้ส่วนราชการสังกัดรัฐสภารับไปดำเนินการ พร้อมกันนี้ได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาเฉพาะกิจ (อ.ก.ร. เฉพาะกิจ) เพื่อดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างและระบบงานของหน่วยงานในสังกัดรัฐสภา โดยให้นำผลการศึกษาวิจัยของสถาบันพระปกเกล้าดังกล่าว มาพิจารณาจัดโครงสร้าง ระบบงาน และอัตรากำลังใหม่เพื่อให้สามารถรองรับภารกิจและขอบเขตการดำเนินงานของรัฐสภาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามประกาศคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ลงวันที่

25 พฤษภาคม 2543 และในส่วนของสภาผู้แทนราษฎร ประธานสภาผู้แทนราษฎร (นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา) ได้มีคำสั่งสภาผู้แทนราษฎรที่ 12/2543 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาระบบงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 18 พฤษภาคม 2543 โดยให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ปรับปรุงโครงสร้างและระบบงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตลอดจนเกลี่ยอัตรากำลังให้เหมาะสมกับภารกิจเมื่อคณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการเสร็จแล้วได้นำเสนอต่อ อ.ก.ร.เฉพาะกิจ พิจารณาและได้นำเสนอให้ ก.ร. พิจารณาและเห็นชอบในหลักการและให้ดำเนินการจัดทำรายละเอียดมาเสนอต่อไป เมื่อคณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการแล้วเห็นสมควรแบ่งกลุ่มงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จากโครงสร้างเดิมมีระดับ 1 สำนัก ระดับกอง 16 กอง และอีก 2 งาน เป็น 14 กลุ่มงานและ 2 งาน ต่อมาประธานสภาผู้แทนราษฎร (นายพิชัย รัตตกุล) ได้มีคำสั่งปรับปรุงคณะกรรมการชุดดังกล่าว ตามคำสั่งสภาผู้แทนราษฎรที่ 29/2543 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2543 ซึ่งคณะกรรมการได้ปรับปรุงเพิ่มเติมเนื้อหาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และ อ.ก.ร. เฉพาะกิจได้ให้ความเห็นชอบแล้วได้นำเสนอ ก.ร. พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง แต่ ก.ร. ก็ยังไม่มีความเห็นในเรื่องดังกล่าวแต่อย่างไร⁴²

ต่อมาในปี พ.ศ. 2544 ประธานสภาผู้แทนราษฎร (นายอุทัย พิมพ์ใจชน) ได้มีคำสั่งสภาผู้แทนราษฎร ที่ 36/2544 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงโครงสร้างระบบงาน และอัตรากำลังของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2544 โดยให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจพิจารณาปรับปรุงโครงสร้าง ระบบงานและอัตรากำลังของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อคณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการเสร็จแล้วได้รายงานต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาแล้วเห็นชอบตามรายงานของคณะกรรมการฯ และได้เสนอคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา(ก.ร.) เห็นชอบในคราวประชุม ครั้งที่ 5/2545 วันที่ 28 พฤษภาคม 2545 ให้กำหนด

⁴² คณะอนุกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาเฉพาะกิจ, การปรับปรุงโครงสร้าง ระบบงานและหน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานความก้าวหน้า 23 มกราคม 2544, (กรุงเทพมหานคร : กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร , 2544), หน้า 1 - 2.

รูปแบบโครงสร้าง ระบบงานและอัตรากำลังฯ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ออกเป็น 19 สำนัก 3 กลุ่มงาน และที่ปรึกษาด้านต่าง ๆ ดังนี้⁴³

1.1 สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อรองรับและสนับสนุนงานของ ประธานรัฐสภา ประธานสภาและรองประธานสภา งานประสานงานทางการเมือง งานรับ เรื่องราร้องทุกข์และงานประชุมประธานสภากับประธานกรรมการสามัญทุกคณะ โดย จัดส่วนราชการภายในสำนักออกเป็น 6 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 43 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 17 ตำแหน่ง

1.2 สำนักงานเลขานุการ ก.ร. เพื่อรองรับและสนับสนุนงานคณะกรรมการ ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) คณะอนุกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (อ.ก.ร.) ดำเนินการ เกี่ยวกับงานนโยบายของ ก.ร. งานพัฒนาโครงสร้าง ระบบงานและอัตรากำลัง การพัฒนา ระบบการบริหารงานบุคคล และกฎระเบียบบริหารงานบุคคลของหน่วยงานในสังกัด รัฐสภา โดยจัดส่วนราชการภายในสำนักออกเป็น 5 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 30 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 7 ตำแหน่ง

1.3 สำนักบริหารงานกลาง เพื่อรองรับและสนับสนุนงานอำนวยความสะดวกและให้บริการทั่วไปแก่สมาชิก กรรมการ คณะทำงานของประธานและรอง ประธานสภาและผู้นำฝ่ายค้าน ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการและเลขานุการของคณะ กรรมการ คณะทำงานของคณะกรรมการ ผู้ช่วยผู้ดำเนินงานของสมาชิก ประชาชน ข้าราชการและลูกจ้าง ดำเนินการเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไปและสารบรรณ งานบริหารงาน บุคคล งานทะเบียนประวัติ งานข้อมูลข่าวสารของทางราชการ และงานกิจการทั่วไปของ รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานฯ โดยจัดส่วนราชการภายในสำนักออกเป็น 5 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 76 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 18 ตำแหน่ง

1.4 สำนักพัฒนาบุคลากร เพื่อรองรับและสนับสนุนการพัฒนาและจัดให้มี การพัฒนาศักยภาพของสมาชิก กรรมการ คณะทำงานของประธานและรองประธานสภา และผู้นำฝ่ายค้าน ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการและเลขานุการของคณะกรรมการ คณะทำงานของคณะกรรมการ ผู้ช่วยผู้ดำเนินงานของสมาชิก ข้าราชการ และลูกจ้าง

⁴³กลุ่มงานนโยบายและแผน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, การแบ่งส่วนราชการและการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ตุลาคม 2545, (กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2545), หน้า 1 -105.

ดำเนินการเกี่ยวกับงานพัฒนาและฝึกอบรมงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และงานวิชาการและประสานการพัฒนาบุคลากร โดยจัดส่วนราชการภายในสำนักออกเป็น 4 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 37 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 23 ตำแหน่ง

1.5 สำนักการคลังและงบประมาณ เพื่อรองรับและสนับสนุนงานทางการเงิน การคลังและงบประมาณของสมาชิก กรรมการ บุคคลในวงงานสภา ข้าราชการและลูกจ้าง ดำเนินการเกี่ยวกับงานงบประมาณ งานบัญชี งานการเงิน งานพัสดุ งานสวัสดิการ งานอาคารสถานที่และงานยานพาหนะ โดยจัดส่วนราชการภายในสำนักออกเป็น 8 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 92 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 5 ตำแหน่ง

1.6 สำนักการพิมพ์ เพื่อรองรับและสนับสนุนงานด้านการพิมพ์ของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร สมาชิก กรรมการ บุคคลในวงงานสภา หน่วยงานในสังกัดรัฐสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการเกี่ยวกับงานบรรณาธิการและเทคโนโลยีจัดการพิมพ์ งานโรงพิมพ์และสำเนาสิ่งพิมพ์ และงานบริการพัสดุสิ่งพิมพ์และคลังสิ่งพิมพ์ โดยจัดส่วนราชการภายในสำนักออกเป็น 4 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 70 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 9 ตำแหน่ง

1.7 สำนักรักษาความปลอดภัย เพื่อรองรับและสนับสนุนงานรักษาความปลอดภัย และอารักขาความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินของสมาชิกรัฐสภา คณะรัฐมนตรี อาคันตุกะจากต่างประเทศ บุคคลสำคัญ บุคคลในวงงานสภา ข้าราชการ ลูกจ้าง ประชาชนและบุคคลทั่วไปในบริเวณรัฐสภา โดยดำเนินการเกี่ยวกับงานอำนวยการรักษาความปลอดภัยทั้งในและนอกห้องประชุม งานจราจร งานรักษาความปลอดภัยในการป้องกัน ตรวจค้น สืบสวนสอบสวนผู้กระทำความผิดฝ่าฝืนกฎหมายและระเบียบ และงานพัฒนาเทคโนโลยีรักษาความปลอดภัย โดยจัดส่วนราชการภายในสำนักออกเป็น 4 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 104 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 15 ตำแหน่ง

1.8 สำนักประชาสัมพันธ์ เพื่อรองรับรับและสนับสนุนการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานทุกด้านของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร สมาชิก กรรมการ บุคคลในวงงานสภา และสำนักงานฯ การเผยแพร่ความรู้ด้านรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎรและการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยดำเนินการเกี่ยวกับงานพระราชพิธีหรืองานพิธีการ งานสารสนเทศ งานสื่อมวลชนสัมพันธ์ งานโสตทัศนอุปกรณ์ งานผลิตเอกสาร งาน

เผยแพร่งานวิจัยและกิจกรรมรัฐสภาและสภาผู้แทนราษฎร โดยจัดส่วนราชการภายในสำนักออกเป็น 6 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 91 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 18 ตำแหน่ง

1.9 สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา เพื่อรองรับและสนับสนุนการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์สาระความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยกระบวนการทางด้านนิติบัญญัติและกิจกรรมของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร สมาชิก กรรมการ บุคคลในวงงานสภา และสำนักงานฯ ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ โดยดำเนินการเกี่ยวกับงานข่าวและประเมินผล งานผลิตรายวิทยุกระจายเสียง งานผลิตรายการโทรทัศน์ และงานเทคนิค โดยจัดส่วนราชการภายในสำนักออกเป็น 5 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 60 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 31 ตำแหน่ง

1.10 สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ เพื่อรองรับและสนับสนุนงานด้านต่างประเทศของรัฐสภาและสภาผู้แทนราษฎรหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภา องค์การรัฐสภาอาเซียน สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก งานสมาคมรัฐสภา งานสมาคมเลขาธิการรัฐสภา งานประชุมสมาชิกรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก งานประชุมสมาชิกรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาการประชุมสมาคมรัฐสภาเอเชียเพื่อสันติ การประชุมยุวสมาชิกรัฐสภาเอเชีย-ยุโรป การประชุมเชิงปฏิบัติการว่าด้วยความสัมพันธ์เหนือ-ใต้ ในยุคโลกาภิวัตน์ การประชุมสมาชิกรัฐสภาโลกว่าด้วยถิ่นที่อยู่อาศัยและงานกิจการพิเศษอื่น โดยจัดส่วนราชการภายในสำนักออกเป็น 6 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 42 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 7 ตำแหน่ง

1.11 สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อรองรับและสนับสนุนงานด้านต่างประเทศของรัฐสภาสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในด้านพิธีการทูต งานรับรองและอำนวยความสะดวก งานความสัมพันธ์ทวิภาคีรัฐสภา งานข้อมูลระหว่างประเทศ งานแปลเอกสารและล่าม โดยจัดส่วนราชการภายในสำนักออกเป็น 5 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 47 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 11 ตำแหน่ง

1.12 สำนักวิชาการ เพื่อรองรับและสนับสนุนงานทางด้านวิชาการในการจัดทำเอกสารประกอบการประชุมสภา การให้บริการข้อมูลและข้อเสนอแนะทางวิชาการตามความต้องการของสมาชิกสภา กรรมการ ก.ร. อ.ก.ร. บุคคลในวงงานสภา ประชาชน ข้าราชการและลูกจ้าง ดำเนินการเกี่ยวกับงานห้องสมุด งานพัฒนาสารสนเทศ งานบริการ

ทางวิชาการทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม งานวิจัยและพัฒนาและงาน พิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุ โดยจัดส่วนราชการภายในสำนักออกเป็น 8 กลุ่มงานมีอัตรา กำลังทั้งหมด 112 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 10 ตำแหน่ง

1.13 สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับและสนับสนุนงานทางด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศให้ความรู้และส่งเสริมสนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้พัฒนาระบบงานและกระบวนการพิจารณาทางด้านนิติบัญญัติของรัฐสภา สภาผู้แทน ราษฎร กรรมการ ประชาชนและสำนักงาน พัฒนาระบบการให้บริการข้อมูลสารสนเทศ ผ่านเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาระบบ รูปแบบและมาตรฐานเทคโนโลยีสาร สนเทศ ดำเนินการเกี่ยวกับงานวิทยาการคอมพิวเตอร์ งานพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ งานระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และงานบริการระบบคอมพิวเตอร์ โดยจัดส่วนราชการภายใน สำนักออกเป็น 5 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 54 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 8 ตำแหน่ง

1.14 สำนักการประชุม เพื่อรองรับและสนับสนุนงานประชุมรัฐสภาและสภาผู้ แทนราษฎร ดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนงานร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระ ราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับเด็ก สตรี คนชรา ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณหรือพระราชกำหนดที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญและข้อบังคับการประชุมสภา งานเข้า ชื้อเสนอกฎหมายของประชาชน งานกระทู้ถาม และงานจัดทำระเบียบวาระการประชุม โดยจัดส่วนราชการภายในสำนักออกเป็น 6 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 82 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 22 ตำแหน่ง

1.15 สำนักกฎหมาย เพื่อรองรับและสนับสนุนงานกฎหมายด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีตามความต้องการให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมา ธิการ ส่วนราชการและประชาชน วิเคราะห์กฎหมายเพื่อเสนอแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิก กฎหมาย วิเคราะห์กฎหมายเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิก ติดตาม และประสาน การจัดทำกฎหมายในชั้นพิจารณาของที่ประชุมรัฐสภา ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ ประชุมวุฒิสภา และที่ประชุมคณะกรรมการวิเคราะห์กฎหมายที่ใช้บังคับเพื่อเสนอ ปรับปรุงหรือให้มีกฎหมายใหม่ จัดทำคำแปรญัตติ ร่างพระราชบัญญัติ การร่างญัตติ

กระทรวงการคลัง โดยจัดส่วนราชการภายในสำนัก
ออกเป็น 5 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 86 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 32 ตำแหน่ง

1.16 สำนักกรรมการประชุมและชวเลข เพื่อรองรับและสนับสนุนการจัดทำราย
งานการประชุมและการจัดทำบันทึกย่อการประชุมรัฐสภา การประชุมสภาผู้แทนราษฎร
และการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศกรณีรัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพจัดประชุม จดและ
จัดทำรายงานการประชุม คณะกรรมการสามัญ คณะกรรมการวิสามัญ คณะกรร
มาธิการร่วมกัน คณะอนุกรรมการ และคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน
การสัมมนา การเสวนา การถอดเทปการประชุมต่าง ๆ จัดทำต้นฉบับและสำเนารายงาน
การประชุมรัฐสภาและให้บริการเกี่ยวกับรายงานการประชุมและเผยแพร่ รายงานการ
ประชุมไปยังหน่วยงานภายในและภายนอกตามกฎหมาย ข้อบังคับการประชุมและระเบียบ
กำหนด โดยจัดส่วนราชการภายในสำนักออกเป็น 7 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 107
ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 7 ตำแหน่ง

1.17 สำนักกรรมการ 1 เพื่อรองรับและสนับสนุนงานของคณะกรรมการ
ทางด้านเศรษฐกิจ ในการปฏิบัติงานด้านเลขานุการและธุรการทั่วไปในการประชุมของ
คณะกรรมการสามัญและวิสามัญ คณะกรรมการร่วมกัน คณะอนุกรรมการ และ
คณะทำงานของคณะกรรมการ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การพิจารณาสอบ
สวนและศึกษาเรื่องใดๆ ติดตามมติของคณะกรรมการเพื่อจัดทำรายงานและยื่นข้อมติ
ของคณะกรรมการไปยังสภาผู้แทนราษฎร รัฐสภา หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดย
จัดส่วนราชการภายในสำนักออกเป็น 13 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 81 ตำแหน่ง
เพิ่มขึ้น 24 ตำแหน่ง

1.18 สำนักกรรมการ 2 เพื่อรองรับและสนับสนุนงานของคณะกรรมการทาง
ด้านสังคม ในการปฏิบัติงานด้านเลขานุการและธุรการทั่วไปในการประชุมของคณะกรร
มาธิการสามัญและวิสามัญ คณะกรรมการร่วมกัน คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน
ของคณะกรรมการ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การพิจารณาสอบสวนและศึกษา
เรื่องใด ๆ ติดตามมติของคณะกรรมการเพื่อจัดทำรายงานและยื่นข้อมติของคณะกรรมา
ธิการไปยังสภาผู้แทนราษฎร รัฐสภา หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยจัดส่วนราชการ
ภายในสำนักออกเป็น 13 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 81 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 25 ตำแหน่ง

1.19 สำนักกรรมการ 3 เพื่อรองรับและสนับสนุนงานของคณะกรรมการทางด้านการเมืองในการปฏิบัติงานด้านเลขานุการและธุรการทั่วไปในการประชุมของคณะกรรมการสามัญและวิสามัญ คณะกรรมการร่วมกัน คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานของคณะกรรมการ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การพิจารณาสอบสวน และศึกษาเรื่องใดๆ ติดตามมติของคณะกรรมการเพื่อจัดทำรายงานและยื่นยันมติของคณะกรรมการไปยังสภาผู้แทนราษฎร รัฐสภา หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยจัดส่วนราชการภายในสำนักออกเป็น 13 กลุ่มงาน มีอัตรากำลังทั้งหมด 75 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 18 ตำแหน่ง

1.20 กลุ่มงานผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เพื่อรองรับและสนับสนุนงานด้านเลขานุการและธุรการทั่วไปของผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการตรวจสอบ กลั่นกรอง วิเคราะห์ ค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการกฎหมาย สถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงทั้งในและต่างประเทศ และเสนอความเห็นต่อผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร มีอัตรากำลังทั้งหมด 8 ตำแหน่ง

1.21 กลุ่มงานนโยบายและแผน เพื่อรองรับและสนับสนุนงานนโยบายของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการและสำนักงานจัดทำและพัฒนาดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของงาน ประสานการตั้งและการจัดสรรงบประมาณประจำปี ควบคุมและตรวจสอบการขออนุมัติเงินงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณตามแผน เร่งรัดติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อเสนอแนะและรายงานผลต่อประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานกรรมการ และเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาสั่งการ มีอัตรากำลังทั้งหมด 23 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 15 ตำแหน่ง

1.22 กลุ่มงานตรวจสอบภายใน เพื่อรองรับและสนับสนุนงานตรวจสอบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ งานพัสดุและทรัพย์สิน การบริหารการเงิน การบัญชีและสวัสดิการเสนอแนะวิธีหรือมาตรการในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การปฏิบัติงาน การป้องกันการรั่วไหลหรือการทุจริตเกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร วางระบบการควบคุมภายในตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หลักเกณฑ์ข้อตกลงของกระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ

และประสานงานกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและประสานและสนับสนุนการทำงานร่วมกับคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ มีอัตรากำลังทั้งหมด 11 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 5 ตำแหน่ง

1.23 กลุ่มที่ปรึกษา

ตามโครงสร้างใหม่ได้กำหนดตำแหน่งที่ปรึกษา ระดับ 9/10 ประเภทเชี่ยวชาญเฉพาะ (ชช) เพื่อรองรับและสนับสนุนงานทางด้านวิชาการของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบถ่วงดุล วิเคราะห์ ศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเพื่อพัฒนา และเสนอความเห็นทางวิชาการแก่ประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการ บุคคลในวงงานสภาและเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย โดยแบ่งที่ปรึกษาออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย 2 ตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านระบบงานนิติบัญญัติ 2 ตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านต่างประเทศ 1 ตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ 1 ตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านนโยบายแผนและงบประมาณ 1 ตำแหน่ง รวมเป็น 7 ตำแหน่ง เพิ่มขึ้น 5 ตำแหน่ง

2. โครงสร้างสายการบังคับบัญชาและระบบงาน

ตามโครงสร้างใหม่ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการจากเดิมซึ่งมี 1 สำนัก 16 กอง 2 งาน เป็น 19 สำนัก 3 กลุ่มงานมีการจัดกลุ่มภารกิจที่ชัดเจนขึ้น แต่ยังคงเป็นการจัดโครงสร้างแบบองค์กรราชการเช่นเดิม ซึ่งยังเป็นโครงสร้างแบบราชการรูปพีระมิด และมีโครงสร้างองค์การแบบบริหารเช่นเดิม เพียงแต่ปรับลดสายการบังคับบัญชา ซึ่งเดิมมีมากถึง 7 ระดับเหลือเพียง 3 ระดับ คือจากผู้ปฏิบัติงานไปสู่ผู้อำนวยการสำนัก และไปสู่เลขาธิการหรือรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับมอบหมาย

3. อัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง

3.1 อัตรากำลัง กรอบอัตรากำลังภายในของส่วนราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนทั้งหมด 1,437 ตำแหน่ง (ดังตารางเปรียบเทียบอัตรากำลังที่ ก.ร. กำหนด ในหน้า 111 ของเอกสารนี้)

3.2 การกำหนดตำแหน่ง โครงสร้างใหม่ได้กำหนดตำแหน่งต่าง ๆ ไว้ดังนี้

(1) **ตำแหน่งในสายงานบริหาร** ได้แก่ ตำแหน่งที่กำหนดไว้ในสายงานนักบริหารระดับสูง ระดับ 9 ระดับ 10 และระดับ 11 ซึ่งกำหนดเป็นตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(2) **ตำแหน่งในสายงานหลัก** ได้แก่ ตำแหน่งที่กำหนดไว้ในสายวิชาการ (ว) ที่บรรจบบุคคลที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปทุกสาขา ตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป ซึ่งตำแหน่งระดับปฏิบัติในสายงานหลักถือเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญและมีค่าของงานสูง ประกอบกับงานของสำนักงานฯ เป็นหน่วยงานด้านนิติบัญญัติมีลักษณะพิเศษที่จำเป็นจะต้องใช้ผู้ปฏิบัติงานหลักที่เป็นวิชาชีพในลักษณะผสมผสานกันระหว่างบุคคลที่มีคุณวุฒิทางด้านนิติศาสตร์และสังคมศาสตร์ ดังนั้น บุคคลที่จะปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ทางด้านกฎหมาย การเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และการต่างประเทศ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น ความก้าวหน้าของตำแหน่งในสายวิชาการและสายวิชาชีพเฉพาะด้านในสายงานหลักของตำแหน่งระดับปฏิบัติ จึงมีลักษณะเลื่อนไหล เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ ประสบการณ์และทักษะในการทำงาน โดยกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่สายงานด้านวิชาการระดับปฏิบัติ เป็นตำแหน่งระดับ 3-6/7 ว/8 ว/9 ชช/10 ชช จนอาจก้าวไปสู่ตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของสำนักงานฯ คือ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ระดับ 11) ได้ทุกตำแหน่ง และได้กำหนดตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มงาน เป็นตำแหน่งระดับ 6/7 ว/8 ว/9 ชช

(3) **ตำแหน่งในสายงานสนับสนุนและสายงานวิชาชีพ** ได้แก่ ตำแหน่งที่กำหนดไว้ในสายงานบริหารทั่วไปซึ่งมี คุณวุฒิปริญญาตรี หรืองานธุรการทั่วไปที่บรรจบบุคคลที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ตั้งแต่ระดับ 1 ขึ้นไป เป็นตำแหน่งที่ทำหน้าที่ด้านอำนวยการและธุรการ ทั่วไปของสำนักงานฯ โดย มีลักษณะงานที่เป็นงานสนับสนุนและอำนวยการให้สำนักงานฯ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้น ความก้าวหน้าของตำแหน่งในสายงานสนับสนุนของตำแหน่งระดับปฏิบัติในสำนักงานฯ จึงมีลักษณะเลื่อนไหลเพื่อให้เกิดมีการพัฒนาองค์ความรู้ ประสบการณ์ และทักษะในการทำงาน โดยได้กำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ในสายงานสนับสนุนระดับปฏิบัติ

เป็นตำแหน่ง ระดับ 1-3/4/5/6 และระดับ 2-4/5/6 ได้ทุกตำแหน่ง และมีเส้นทางก้าวหน้าจนถึงระดับ 11 ได้เช่นกัน

(4) ตำแหน่งในสายวิชาชีพ (สายงานชวเลขและสายงานรักษาความปลอดภัย) ระดับปฏิบัติเป็นตำแหน่งระดับ 1-5/6/7/8 ได้ทุกตำแหน่ง และได้กำหนดตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มงาน เป็นตำแหน่งระดับ 6/7/8 นอกจากนั้นยังมีตำแหน่งผู้บริหารงาน ทั่วไป ระดับ 7/8 สำหรับรองรับเป็นเลขานุการของผู้บริหารระดับสูง และมีตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารทั่วไปของทุกสำนักเป็นระดับ 7/8

(5) ตำแหน่งในสายงานต่าง ๆ มีดังนี้

สายงานที่เริ่มต้นบรรจุจากระดับ 1

1. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี (1-4/5/6)
2. เจ้าหน้าที่พัสดุ (1-4/5/6)
3. เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา (1-4/5/6)
4. เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ (1-4/5/6)
5. เจ้าหน้าที่ชวเลข (1-4/5/6)
6. เจ้าหน้าที่พิมพ์ (1-4/5/6)
7. เจ้าหน้าที่ธุรการ (1-4/5/6)
8. ช่างศิลป์ (1-4/5/6)
9. ช่างไฟฟ้า (1-4/5/6)
10. ช่างโยธา (1-4/5/6)
11. เจ้าหน้าที่ห้องสมุด (1-4/5/6)
12. ช่างอิเล็กทรอนิกส์ (1-4/5/6)
13. ผู้ประกาศ (1-4/5/6)
14. ช่างไฟฟ้าสื่อสาร (1-4/5/6)
15. บันทึกข้อมูล (1-5/6)

สายงานที่เริ่มต้นบรรจุจากระดับ 2

1. เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี (2-5/6)
2. เจ้าพนักงานพัสดุ (2-5/6)

3. เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษา (2-5/6)
4. เจ้าพนักงานธุรการ (2-5/6)
5. ช่างพิมพ์ (2-5/6)
6. นายช่างศิลป์ (2-5/6)
7. นายช่างโยธา (2-5/6)
8. นายช่างไฟฟ้า (2-5/6)
9. นายช่างอิเล็กทรอนิกส์ (2-5/6)
10. นายช่างไฟฟ้าสื่อสาร (2-5/6)
11. งานคอมพิวเตอร์ทั่วไป (2-5/6)
12. รักษาความปลอดภัย (2-5/6)
13. เจ้าหน้าที่เครื่องคอมพิวเตอร์ (2-5/6)

รายงานที่เริ่มต้นบรรจุจากระดับ 3

1. การเจ้าหน้าที่ (3-6/7 ว/8 ว/9 ชช)
2. วิทยาการ (3-6/7 ว/8 ว/9 ชช)
3. นิติการ (3-6/7 ว/8 ว/9 ชช)
4. บัญชี (3-6/7 ว/8 ว/9 ชช)
5. วิชาการเงินและบัญชี (3-6/7 ว/8 ว/9 ชช)
6. นักวิชาการพัสดุ (3-6/7 ว/8 ว/9 ชช)
7. บรรณารักษ์ (3-6/7 ว/8 ว/9 ชช)
8. วิเทศสัมพันธ์ (3-6/7 ว/8 ว/9 ชช)
9. นักประชาสัมพันธ์ (3-6/7 ว/8 ว/9 ชช)
10. นักวิชาการโสตทัศนศึกษา (3-6/7 ว/8 ว/9 ชช)
11. ตรวจสอบภายใน (3-6/7 ว/8 ว/9 ชช)
12. วิชาการช่างศิลป์ (3-6/7 ว/8 ว/9 ชช)
13. จัดรายการวิทยุโทรทัศน์ (3-6/7 ว/8 ว/9 ชช)
14. เจ้าหน้าที่กระจายเสียง (3-6/7 ว/8 ว/9 ชช)
15. ระบบงานคอมพิวเตอร์ (3-6/7 ว/8 ว/9 ชช)

16. สื่อข่าว (3-6/7 ๖/8 ๖/9 ชช)
17. วิเคราะห์งานบุคคล (3-6/7 ๖/8 ๖/9 ชช)
18. พัฒนาทรัพยากรบุคคล (3-6/7 ๖/8 ๖/9 ชช)
19. วิเคราะห์นโยบายและแผน (3-6/7 ๖/8 ๖/9 ชช)

รายงานที่เริ่มต้นจากระดับอื่นๆ

1. นักบริหาร (9-11)
2. บริหารงานทั่วไป (5-8)
3. เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ (5-6)
4. เจ้าหน้าที่บริหารงานช่าง (5-9)

ตารางเปรียบเทียบอัตราค่าจ้างที่ ก.ร. กำหนด และค่าจ้างคนที่มีอยู่จริงแยกตามหน่วยงาน

หน่วยงาน	อัตรา	ค่าจ้างคน
	ก.ร.กำหนด	
งานบริหารทั่วไป	8	8
กลุ่มงานที่ปรึกษา	7	4
กลุ่มงานผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร	8	5
กลุ่มงานนโยบายและแผน	23	7
กลุ่มงานตรวจสอบภายใน	11	6
สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร	43	26
สำนักงานเลขานุการ ก.ร.	30	22
สำนักบริหารงานกลาง	76	56
สำนักพัฒนาบุคลากร	37	15
สำนักการคลังและงบประมาณ	73	65
สำนักการพิมพ์	70	57
สำนักรักษาความปลอดภัย	123	111
สำนักประชาสัมพันธ์	91	65
สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา	60	36
สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ	42	33
สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	47	37
สำนักวิชาการ	122	102
สำนักสารสนเทศ	54	43
สำนักการประชุม	82	63
สำนักกฎหมาย	86	55
สำนักรายงานการประชุมและชวเลข	107	97
สำนักกรรมการ 1	81	53
สำนักกรรมการ 2	81	59
สำนักกรรมการ 3	75	54
รวม	1,437	1,079

* ข้อมูล ณ วันที่ 15 มกราคม 2546 กลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ สำนักบริหารงานกลาง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สถิติข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร แยกตามเพศ

ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทั้งสิ้น	1079	คน
เป็นข้าราชการชาย	367	คน
เป็นข้าราชการหญิง	712	คน

สถิติแสดงระดับข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มที่	ระดับ	จำนวนคน	คิดเป็นร้อยละ
1	1	35	0.96
2	2	52	5.86
3	3	166	14.8
4	4	256	25.56
5	5	254	29.30
6	6	131	11.43
7	7	97	8.84
8	8	57	2.11
9	9	19	0.67
10	10	11	0.38
11	11	1	0.09
รวม		1079	100.00

สถิติแสดงอายุของข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มที่	กลุ่มอายุ (ปี)	จำนวนคน	คิดเป็นร้อยละ
1	23-27	62	6.05
2	28-32	217	21.71
3	33-37	278	26.90
4	38-42	233	19.79
5	43-47	140	13.54
6	48-52	94	7.97
7	53-57	40	2.79
8	58-60	15	1.05
รวม		1,079	100.00

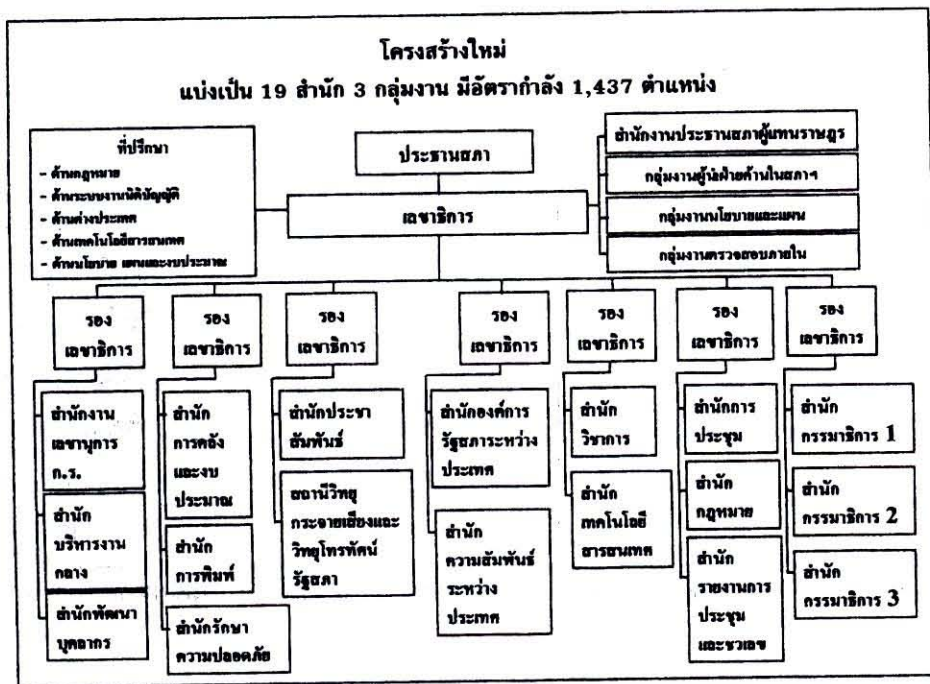
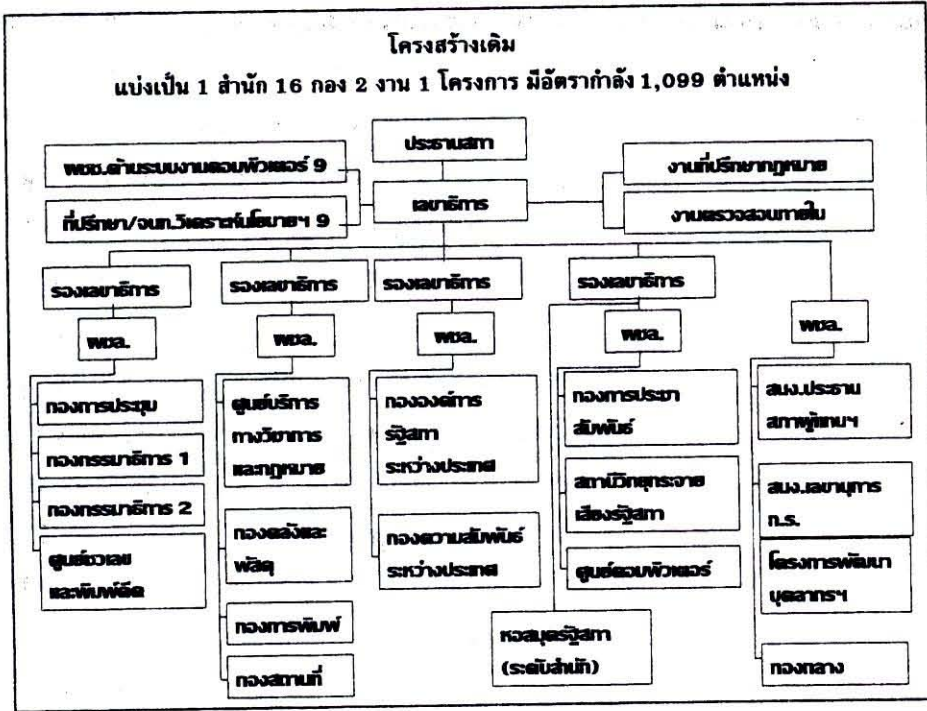
สถิติแสดงคุณวุฒิของข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มที่	คุณวุฒิ	จำนวนคน	คิดเป็นร้อยละ
1	ประถมศึกษา	2	0.19
2	ม.ต้น-ม.ปลาย	66	6.44
3	วุฒิต่ำกว่า ปวช.	3	0.29
4	ปวช.	177	14.7
5	ปวท./ปวส./อนุปริญญา	104	9.61
6	ปริญญาตรี	565	54.08
7	นบท.	4	0.38
8	ปริญญาโท	158	14.31
รวม		1,079	100.00

ตารางเปรียบเทียบอัตรากำลังที่ ก.ร. กำหนด และกำลังคนที่มีอยู่จริงแยกตามระดับ

ระดับ	อัตรา	กำลังคน
	ก.ร.กำหนด	
11	1	1
10	11	11
9	23	19
8	57	57
7	111	97
6	175	131
5	254	254
4	256	256
3	362	166
2	90	52
1	97	35
รวม	1,437	1,079

แผนผังเปรียบเทียบโครงสร้างเดิมกับโครงสร้างใหม่

อำนาจหน้าที่ตามโครงสร้างใหม่เปรียบเทียบกับโครงสร้างเดิม

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม*	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่*	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>1. สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายอำนวยการ - ฝ่ายวิชาการและกฎหมาย 	<p>สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มงานบริหารทั่วไป - กลุ่มงานประธานสภาผู้แทนราษฎร - กลุ่มงานรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง - กลุ่มงานรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง - กลุ่มงานประสานการเมืองและรับเรื่องราวร้องทุกข์ - กลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร 	<p>1. เพื่อรองรับและสนับสนุนบทบาทอำนาจหน้าที่ของประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎรที่เพิ่มขึ้นตามรัฐธรรมนูญ อาทิ</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานด้านการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน (มาตรา 61) - งานการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ (มาตรา 169) - งานด้านการวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน (มาตรา 171) - งานการประชุมคณะกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา 191) - งานการเสนอปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย (มาตรา 266) <p>2. งานประสานงานการเมืองที่คุณภาพของงานที่เพิ่มขึ้น โดยมีการพัฒนางานโดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้อย่างเป็นระบบ และนำหลักวิชาการมาใช้มากขึ้น</p> <p>3. มีการพัฒนางานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นงานประจำที่มีประสิทธิภาพ (งานประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรกับประธานกรรมธิการสามัญประจำสภาฯ ทุกคณะและงานประชุมคณะกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร)</p>

* หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม หมายถึง หน่วยงานตามโครงสร้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรก่อนวันที่ 26 กรกฎาคม 2545

* หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่ หมายถึง หน่วยงานตามโครงสร้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่วันที่ 26 กรกฎาคม 2545

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
		<p>4. ภารกิจที่ปฏิบัติมีความซับซ้อนมากขึ้น เช่น งานรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่มีจำนวน และประเภทของเรื่องที่เพิ่มขึ้น และมีความหลากหลาย ทำให้ต้องใช้ความรู้ความสามารถในทางกฎหมาย และสามารถวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายได้อย่างถูกต้อง</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>2 สำนักงานเลขาธิการ ก.ร. (ไม่มีการแบ่งหน่วยงานภายใน)</p>	<p>สำนักงานเลขาธิการ ก.ร.</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มงานบริหารทั่วไป - กลุ่มงานนโยบายและเลขาธิการ ก.ร. - กลุ่มงานพัฒนาโครงสร้าง ระบบงาน และอัตรากำลัง - กลุ่มงานพัฒนาระบบบริหารบุคคล - กลุ่มงานพัฒนากฎ ระเบียบ 	<p>1. ภารกิจของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ได้เปลี่ยนแปลงตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 โดยเฉพาะภารกิจที่สนับสนุน การดำเนินงานของฝ่ายนิติบัญญัติ สำนักงานเลขาธิการ ก.ร. จึงมีความ จำเป็นต้องจัดหน่วยงานภายในใหม่ เพื่อรองรับการทำงานของ ก.ร. และ อ.ก.ร. ในด้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาโครงสร้าง และ ระบบงาน - การกำหนดตำแหน่ง และ อัตรากำลัง - การพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล - การพัฒนากฎ ระเบียบ <p>2. ลักษณะงานวิชาการที่จะต้องเสนอ ความเห็นและแนวทางประกอบการ พิจารณาของ ก.ร. และ อ.ก.ร. จะต้องใช้ การศึกษาวิเคราะห์ทางวิชาการในเชิงลึก มีการศึกษาเปรียบเทียบการตีความและ วินิจฉัยปัญหา การจัดกลุ่มงานตาม โครงสร้างใหม่จะสอดคล้องกับการ วิเคราะห์งานในแต่ละด้าน</p> <p>3. หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่จะมีความกะทัดรัด คล่องตัว เหมาะสมกับ ลักษณะวิชาการและลักษณะงาน ปฏิบัติ ที่มีความหลากหลายและเกี่ยวข้องสัมพันธ์ กัน และจะเป็นหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลาง ในการพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล ฝ่ายรัฐสภาอย่างครบกระบวนการ</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>3. กองกลาง</p> <ul style="list-style-type: none">- ฝ่ายสารบรรณและเก็บเอกสารสำคัญ- ฝ่ายบริหารงานบุคคล- ฝ่ายทะเบียนประวัติ- ฝ่ายวางแผนและประสานงานการบริหาร (ไปเป็นกลุ่มงานนโยบายและแผน)	<p>สำนักบริหารงานกลาง</p> <ul style="list-style-type: none">- กลุ่มงานบริหารทั่วไปและสารบรรณ- กลุ่มงานบริหารงานบุคคล- กลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ- กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการ- กลุ่มงานกิจการทั่วไป	<ol style="list-style-type: none">1. ปรับปรุงโครงสร้างให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นตามรัฐธรรมนูญในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักในการช่วยอำนวยความสะดวกและสนับสนุนงานของรัฐสภาสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการธิการ2. ปรับปรุงโครงสร้างเพื่อให้รองรับภารกิจที่เพิ่มขึ้น เช่น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 58 ประกอบพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่บัญญัติให้บุคคลมีสิทธิรับทราบข้อมูลข่าวสารสาธารณะของทางราชการและงานในรูปคณะกรรมการฯ ของสำนักงานฯ เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารมีมากขึ้น จึงจัดเป็นกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารเพื่อรองรับภารกิจโดยเฉพาะ3. งานที่ได้รับมอบหมายพิเศษ อาทิ งานบริหารงานมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว งานสโมสรรัฐสภา งานกองทุนสงเคราะห์อดีตสมาชิกรัฐสภา และงานลักษณะพิเศษที่ได้รับมอบหมายมีปริมาณและคุณภาพงานที่เพิ่มขึ้นและซับซ้อนมากขึ้น จึงจัดเป็นกลุ่มงานกิจการทั่วไปเพื่อรองรับภารกิจโดยเฉพาะ4. งานเดิมที่รับผิดชอบ คือ งานบริหารบุคคลและงานทะเบียนประวัติมีปริมาณและคุณภาพเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและบุคคลในวงงานรัฐสภา และความคาดหวังของผู้รับบริการ

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>4. โครงการพัฒนาบุคลากร (ไม่มีการแบ่งหน่วยงานภายใน)</p>	<p>สำนักพัฒนาบุคลากร</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มงานบริหารทั่วไป - กลุ่มงานพัฒนาและฝึกอบรม - กลุ่มงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม - กลุ่มงานวิชาการและประสานการพัฒนา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นหน่วยงานพัฒนาบุคลากรอย่างเบ็ดเสร็จ ได้แก่ การศึกษาความต้องการ การวางแผน การดำเนินการ การติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการพัฒนาบุคลากรของรัฐสภา โดยรับผิดชอบดำเนินการฝึกอบรม/สัมมนา และพัฒนาบุคลากรประเภทต่าง ๆ ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (โครงการอบรมภาษาต่างประเทศ) ข้าราชการรัฐสภาสามัญ ลูกจ้าง ผู้ช่วยดำเนินงานและผู้ช่วยปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภา ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ เลขานุการ ล่ามประจำคณะกรรมาธิการ และประชาชน 2. เพื่อมีหน่วยงานพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เอกสารที่ใช้ในการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมและสื่อทัศนูปกรณ์ โดยเฉพาะ 3. เป็นศูนย์ข้อมูลในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลและติดตามประเมินผล การพัฒนาข้าราชการรัฐสภาสามัญของทุกส่วนราชการในสังกัดรัฐสภา

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>5. กองคลังและพัสดุ</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานธุรการทั่วไป - ฝ่ายงบประมาณ - ฝ่ายการบัญชี - ฝ่ายการเงิน - ฝ่ายบริหารงานพัสดุ - ฝ่ายสวัสดิการ 	<p>สำนักการคลังและงบประมาณ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มงานบริหารทั่วไป - กลุ่มงานงบประมาณ - กลุ่มงานบัญชี - กลุ่มงานการเงิน - กลุ่มงานพัสดุ - กลุ่มงานสวัสดิการ - กลุ่มงานยานพาหนะ 	<p>1. หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่สมาชิก และบุคคลในวงงานสภา ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นตามรัฐธรรมนูญ เช่น การบริหารการใช้สถานที่โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบสาธารณูปโภค และเครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ รวมทั้งการบริหารงบประมาณ การเบิกจ่ายเงินเดือนและค่าตอบแทนแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง การปรับปรุงโครงสร้างจะทำให้การบริหารงบประมาณการเงินและพัสดุมีความสอดคล้องกับความต้องการของฝ่ายนิติบัญญัติและสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>2. การจัดโครงสร้างใหม่จะเน้นการมุ่งตอบสนองลูกค้าผู้รับบริการโดยจัดวางระบบการให้บริการที่รวดเร็วและเสร็จสิ้นภายในจุดเดียว</p> <p>3. เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงงบประมาณแบบใหม่ (Modernizing Budget Management) โดยเป็นระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่เน้นถึงผลผลิต ผลลัพธ์ของงานและปรับระบบบัญชีเป็นระบบเกณฑ์พึงรับพึงจ่าย (จากเดิมที่เป็นระบบบัญชีเงินสด) ที่ทุกส่วนราชการจะต้องดำเนินการภายในปีงบประมาณ 2547</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>6. กองการพิมพ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานธุรการและพัสดุสิ่งพิมพ์ - ฝ่ายจัดการการพิมพ์ - ฝ่ายพิมพ์ - งานบริการอัดสำเนา 	<p>สำนักการพิมพ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มงานบริหารทั่วไป - กลุ่มงานบรรณาธิการและเทคโนโลยีจัดการพิมพ์ - กลุ่มงานโรงพิมพ์และสำเนาสิ่งพิมพ์ - กลุ่มงานบริการพัสดุสิ่งพิมพ์และคลังสิ่งพิมพ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อรองรับและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการประชุมของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมาธิการ และการประชุมองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ ซึ่งมีปริมาณงานและคุณภาพงานที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และระยะเวลาของสมัยประชุมที่เพิ่มขึ้นตามรัฐธรรมนูญ 2. มีกลุ่มงานบรรณาธิการและเทคโนโลยีจัดการพิมพ์ขึ้น เพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์วางแผนและเสนอแนะการเผยแพร่ข้อมูล และดำเนินการผลิตต้นฉบับเอกสารวิชาการ วารสารเอกสารเผยแพร่ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในระบบการจัดการพิมพ์ 3. มีกลุ่มงานบริการพัสดุสิ่งพิมพ์และคลังสิ่งพิมพ์ เพื่อเพิ่มคุณภาพของงาน โดยกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบที่ชัดเจนขึ้นในด้าน <ul style="list-style-type: none"> - การจัดการคลังพัสดุและคลังสิ่งพิมพ์ เข้าสู่ระบบที่เป็นมาตรฐาน - การจ่ายหนังสือที่พิมพ์เสร็จแล้วไปสู่จุดให้บริการเป็นไปอย่างรวดเร็ว และตรวจนับได้ทั้งหน่วยรับและหน่วยเก็บ

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
		<ul style="list-style-type: none">- การขอเบิกพัสดุสิ่งพิมพ์เป็นไปตามมาตรฐานวิชาการของการควบคุมพัสดุดังกล่าว- มีระบบงานด้านการจ่ายพัสดุสิ่งพิมพ์ให้หน่วยงานภายในได้อย่างมีมาตรฐาน

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>7. กองสถานที่</p> <ul style="list-style-type: none">- งานธุรการทั่วไป- ฝ่ายรักษาความปลอดภัย- ฝ่ายช่างและซ่อมบำรุง- งานรักษาความสะอาด	<p>สำนักรักษาความปลอดภัย</p> <ul style="list-style-type: none">- กลุ่มงานบริหารทั่วไป- กลุ่มงานอำนวยความสะดวกความปลอดภัย- กลุ่มงานเทคโนโลยีรักษาความปลอดภัย- กลุ่มงานรักษาความปลอดภัย- กลุ่มงานอาคารสถานที่	<p>1. ปรับปรุงโครงสร้าง เพื่อรองรับและสนับสนุนภารกิจรักษาความปลอดภัยในบริเวณรัฐสภาแก่สมาชิกรัฐสภา บุคคลสำคัญ อาทิ คณะรัฐมนตรี ผู้นำต่างประเทศ บุคคลในวงงานสภาข้าราชการและประชาชน รวมถึงอาคารสถานที่ ยานพาหนะ เอกสาร ตลอดจนการจัดการจราจรในบริเวณรัฐสภา ซึ่งการดำเนินการจะต้องใช้หลักวิชาการในการจัดแผนการรักษาความปลอดภัยในบริเวณรัฐสภา และการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น โดยจะต้องใช้หลักวิชาการในการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อหามาตรการในการแก้ไขและจัดการกับมวลชนโดยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด</p> <p>2. มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการปฏิบัติงานให้เกิดความรวดเร็วทันเหตุการณ์ และมีประสิทธิภาพสูงสุดรวมทั้งลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สั้นลงกะทัดรัด ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ โดยมีกลุ่มงานเทคโนโลยีรักษาความปลอดภัยรับผิดชอบภารกิจโดยเฉพาะ</p> <p>3. เน้นการนำความรู้ทางวิชาการมาปรับใช้กับการปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัย เช่น ความรู้ทางด้านกฎหมายอาญา การหาข่าวสาร การเจรจาต่อรอง (negotiation) ในภาวะวิกฤต รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะเทคนิคการทำงานเฉพาะด้านในเชิงวิเคราะห์</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>8. กองการประชาสัมพันธ์</p> <ul style="list-style-type: none">- งานบริหารงานทั่วไปและพิธีการ- ฝ่ายสารนิเทศ- ฝ่ายสื่อมวลชนสัมพันธ์- ฝ่ายผลิตเอกสารรัฐสภา- ฝ่ายโสตทัศน	<p>สำนักประชาสัมพันธ์</p> <ul style="list-style-type: none">- กลุ่มงานบริหารทั่วไปและพิธีการ- กลุ่มงานสารสนเทศ- กลุ่มงานสื่อมวลชน- กลุ่มงานโสตทัศนอุปกรณ์- กลุ่มงานผลิตเอกสาร- กลุ่มงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร	<p>1. สืบเนื่องจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เน้นการปฏิรูปการเมือง โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง และตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น จึงมีการปรับปรุงโครงสร้างเพื่อเป็นกลไกสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเผยแพร่ความรู้ด้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา ให้แก่ประชาชนได้มีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนให้มีความสนใจเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา โดยจัดให้มีกลุ่มงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎรขึ้นโดยเฉพาะ</p> <p>2. สร้างระบบงานในรูปแบบของศูนย์ประชาสัมพันธ์ข้อมูล เพื่อพัฒนาระบบการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ทันสมัย รวดเร็ว ทันเหตุการณ์และเป็นข้อมูลที่อ้างอิงได้ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐสภากับประชาชนและสื่อมวลชน</p> <p>3. เป็นศูนย์กลางระบบเทคโนโลยีสนับสนุนการประชุมสภา และโสตทัศนอุปกรณ์ เพื่อให้การสนับสนุนกระบวนการดำเนินงานของระบบงานรัฐสภา รวมทั้งกิจกรรมและภารกิจของคณะกรรมการการ โดยมียุทธศาสตร์โสตทัศนอุปกรณ์รับผิดชอบ โดยเฉพาะ</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
		<p>4. เพื่อให้การเผยแพร่ประชาธิปไตย และกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงให้มีกลุ่มงานผลิตเอกสารเพื่อรองรับภารกิจดังกล่าว โดยเฉพาะ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ วางแผน และจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย สิทธิหน้าที่ของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ บทบาท อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎรสู่สาธารณชน</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>9. สถาบันวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานธุรการทั่วไป - ฝ่ายรายการ - ฝ่ายเทคนิค 	<p>สถานีวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์รัฐสภา</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มงานบริหารทั่วไป - กลุ่มงานข่าวและประเมินผล - กลุ่มงานผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง - กลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์ - กลุ่มงานเทคนิค 	<p>1. เพื่อรองรับและสนับสนุนภารกิจในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของรัฐสภา เช่น การประชุมร่วมกันของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา กรรมการสิทธิฯ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ให้แก่ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐสภากับประชาชน ซึ่งเน้นการเสริมสร้างความมั่นคงให้กับระบอบประชาธิปไตย เพิ่มกลุ่มงานข่าวและประเมินผลเพื่อศึกษา วิเคราะห์ เพื่อสร้างสรรค์รูปแบบการเสนอข่าวและการรายงานข่าวทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาและสถานีวิทยุโทรทัศน์ รวมทั้งจัดทำและจัดหาข่าวเพื่อออกอากาศ</p> <p>2. เพิ่มกลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์ เพื่อให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดเตรียมข้อมูลและผลิตรายการโทรทัศน์ ทั้งรายการสดและบันทึกเทปรวมทั้งปฏิบัติงานด้านวิชาการในเชิงลึก โดยทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์หรือวิจัยเพื่อสร้างสรรค์รูปแบบของรายการโทรทัศน์</p> <p>3. เพิ่มเนื้อหาของกลุ่มงานเทคนิคซึ่งเดิมดูแลด้านกิจการวิทยุกระจายเสียงให้ครอบคลุม ถึงการซ่อมบำรุงทางเทคนิคของวิทยุโทรทัศน์ เพื่อให้รองรับโครงการจัดตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาที่เป็นผลมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
		<p>พุทธศักราช 2540 มาตรา 40 และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ พ.ศ. 2543 ที่กำหนดให้การจัดทำแผนแม่บทฯ ต้องครอบคลุมถึงการกระจายข้อมูลข่าวสารของรัฐสภา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐสภากับประชาชน</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>10. กององค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายงานบริหารทั่วไป - ฝ่ายสหภาพรัฐสภา - ฝ่ายองค์การรัฐสภาอาเซียน - ฝ่ายสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก - ฝ่ายกิจการพิเศษ 	<p>สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มงานบริหารทั่วไป - กลุ่มงานสหภาพรัฐสภา - กลุ่มงานองค์การรัฐสภาอาเซียน - กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก - กลุ่มงานสมาคมรัฐสภาและสมาคมเลขาธิการรัฐสภา - กลุ่มงานกิจการพิเศษ 	<p>1. เนื่องจากปัจจุบันงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาไทยกับองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศในระดับพหุภาคีมีเพิ่มมากขึ้น ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ อีกทั้งสหประชาชาติได้ให้ความสำคัญกับสถาบันนิติบัญญัติของประเทศต่าง ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะในการยกระดับคุณภาพชีวิตและสิทธิมนุษยชน และเน้นการผลักดันเรื่องดังกล่าวผ่านองค์การนิติบัญญัติของประเทศต่าง ๆ เป็นผลให้ลักษณะงานมีความซับซ้อนและเน้นคุณภาพเชิงลึกเพิ่มขึ้น</p> <p>2. เพื่อสนับสนุนงานของหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภาองค์การรัฐสภาอาเซียนสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก งานสมาคมรัฐสภา งานสมาคมเลขาธิการรัฐสภาและองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้น โดยมีกลุ่มงานสมาคมรัฐสภาและสมาคมเลขาธิการรัฐสภา เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านสมาคมรัฐสภาและสมาคมเลขาธิการรัฐสภาโดยเฉพาะ</p> <p>3. มีการจัดกลุ่มงานโดยแยกตามองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ แต่ละองค์การโดยเฉพาะ จะทำให้ลักษณะงานเสร็จสมบูรณ์อยู่ในตัวเองและเป็นการส่งเสริมให้เกิดผู้เชี่ยวชาญในงานด้านระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
		<p>4. การปรับปรุงโครงสร้างได้ปรับบทบาทอำนาจหน้าที่และกระบวนการทำงานให้มีความชัดเจนมากขึ้น เพื่อให้สามารถสนับสนุนภารกิจของรัฐสภาในการดำเนินกิจการรัฐสภาในเวทีโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>11. กองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายบริหารทั่วไป - ฝ่ายพิธีการทูต - ฝ่ายสมาคมและกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาระหว่างประเทศ - ฝ่ายข้อมูลข่าวสาร 	<p>สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มงานบริหารทั่วไป - กลุ่มงานพิธีการทูต - กลุ่มงานความสัมพันธ์รัฐสภาวิภาคี - กลุ่มงานข้อมูลระหว่างประเทศ - กลุ่มงานแปลเอกสารและล่าม 	<p>1. เนื่องจากปัจจุบันงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาไทยกับรัฐสภาต่างประเทศในระดับทวิภาคีมีเพิ่มมากขึ้น ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพโดยเฉพาะงานด้านสมาคมและกลุ่มมิตรภาพของรัฐสภาไทย และงานส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่างรัฐสภา ต้องใช้การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งติดตามสถานการณ์ต่าง ๆ ระหว่างประเทศในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการดำเนินการด้านต่างประเทศของฝ่ายนิติบัญญัติ</p> <p>2. ปรับปรุงโครงสร้างเพื่อสนับสนุนงานด้านพิธีการทูต งานรับรองและอำนวยความสะดวก งานความสัมพันธ์วิภาคีรัฐสภา งานข้อมูลระหว่างประเทศ งานแปลเอกสารและล่าม รวมทั้งการรับรองบุคคลและคณะบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศ ที่เข้าพบหารือข้าราชการกับประธานรัฐสภา/ประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยได้เพิ่มกลุ่มงานแปลเอกสารและล่าม เพื่อดำเนินการจัดแปล สรุปหรือเรียบเรียงเอกสารราชการภาษาต่างประเทศที่ได้รับการร้องขอให้แปลเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงาน</p> <p>3. มีการจัดกลุ่มงาน โดยแยกตามภารกิจ เฉพาะด้านโดยปรับเพิ่มเนื้อหาของกลุ่มงานความสัมพันธ์รัฐสภาวิภาคี (ฝ่ายสมาคมและกลุ่มมิตรภาพฯ เดิม) และกลุ่มงานข้อมูลระหว่างประเทศ</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
		<p>(ฝ่ายข้อมูลข่าวสารเดิม) เพื่อให้สามารถ รับปริมาณและคุณภาพของงานด้าน ต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น</p> <p>4. การปรับปรุงโครงสร้างได้ปรับบทบาท อำนาจหน้าที่และกระบวนการทำงานให้ มีความชัดเจนมากขึ้น เพื่อสามารถ สนับสนุนภารกิจของรัฐสภาในการ ดำเนินกิจการรัฐสภาในเวทีโลกได้อย่าง มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของ นานาชาติ</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>12. หอสมุดรัฐสภา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายงานบริหารทั่วไป - ส่วนพัฒนาสารสนเทศ - ส่วนบริการวิชาการ - ส่วนพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุ 	<p>สำนักวิชาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มงานบริหารทั่วไป - กลุ่มงานห้องสมุด - กลุ่มงานพัฒนาสารสนเทศ - กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 - กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 - กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 - กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา - กลุ่มงานพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุ 	<p>1. เป็นหน่วยงานที่มีฐานะเป็นสำนักเดิม</p> <p>2. ได้จัดกลุ่มงานบริการวิชาการออกเป็น 3 กลุ่มงาน เพื่อรองรับภารกิจแต่ละด้าน คือ</p> <p>2.1 งานวิชาการด้านการเมือง การปกครอง ความมั่นคง การทหาร การยุติธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การเมืองการปกครองระหว่างประเทศ การเมืองการปกครองระหว่างประเทศ การอนุญาตตุลาการ ทรัพย์สินทางปัญญา</p> <p>2.2 งานวิชาการด้านเศรษฐกิจ การพาณิชย์ การค้า การงบประมาณ การอุตสาหกรรม การเงิน การคลัง การธนาคาร การลงทุน การประกันภัย การเกษตรและสหกรณ์ การคมนาคม และการสื่อสาร</p> <p>2.3 งานวิชาการด้านสังคม การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การสาธารณสุข การกีฬา การท่องเที่ยว การแรงงาน และสวัสดิการสังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม และการพลังงาน โดยเน้นคุณภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในด้านการบริการทางวิชาการต้องมีความสามารถในการค้นคว้า ข้อมูลทางวิชาการในส่วนต่าง ๆ มาสังเคราะห์เพื่อให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา บุคคลในวงงานสภา และประชาชน โดยเน้นการสร้างความร่วมมือเฉพาะด้าน</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
		<p>3. ได้เพิ่มกลุ่มงานวิจัยและพัฒนา (จากศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย) เพื่อพัฒนางานด้านวิจัยด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครองและสังคม และ ให้งานด้านวิชาการสมบูรณ์ครบวงจรใน หน่วยงานเดียว</p> <p>4. กลุ่มงานพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุ ได้เพิ่มเนื้อหาในการรวบรวม สืบค้น วิเคราะห์ข้อมูล สงวนรักษาเอกสาร สิ่งของและวัสดุที่เป็นประวัติศาสตร์ การเมืองการปกครองไทย และจดหมายเหตุ รวมถึงงานด้านการจัดนิทรรศการ และจัดทำเอกสารเผยแพร่เพื่อให้เป็นฐาน แห่งการเรียนรู้และปลูกฝังจิตสำนึกการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย รวมทั้ง เน้นการสร้างมาตรฐานในงานมัคคุเทศก์ ประจำพิพิธภัณฑ์</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>13. ศูนย์คอมพิวเตอร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายบริหารงานทั่วไป - ฝ่ายดำเนินการ - ฝ่ายโปรแกรมระบบ - ฝ่ายพัฒนาระบบ - ฝ่ายวิทยาการ 	<p>สำนักสารสนเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มงานบริหารทั่วไป - กลุ่มงานวิทยาการคอมพิวเตอร์ - กลุ่มงานพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ - กลุ่มงานระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ - กลุ่มงานบริการระบบคอมพิวเตอร์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรับปรุงโครงสร้างให้เป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการสนับสนุนงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา ในการปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2. เน้นเพิ่มเนื้อหาด้านการศึกษาวิเคราะห์ ออกแบบระบบงานและระบบเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศของรัฐสภากับหน่วยงานภายในและภายนอก การจัดทำระบบสำรองข้อมูล การดูแลรักษาความปลอดภัยของระบบข้อมูลระบบแม่ข่ายและเครือข่ายของรัฐสภา 3. เน้นการพัฒนาระบบข้อมูลอินเทอร์เน็ต และการพัฒนางานสื่อผสมของรัฐสภา โดยการศึกษา วิเคราะห์พัฒนาในการนำข้อมูลพื้นฐานหน่วยงาน ข้อมูลเผยแพร่กระบวนการนิติบัญญัติ และข้อมูลการเมืองการปกครองที่ประชาชนให้ความสนใจ นำออกเผยแพร่แก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องและทันสมัย

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>14. กองการประชุม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายบริหารงานทั่วไป - ฝ่ายนิติ - ฝ่ายกระตุ้ถาม - ฝ่ายระเบียบวาระ <p>(ฝ่ายรายงานการประชุมไปสังกัด สำนักรายงานการประชุมและ ชวเลข)</p>	<p>สำนักการประชุม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มงานบริหารทั่วไป - กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ 1 - กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ 2 - กลุ่มงานเข้าชื่อเสนอกฎหมาย - กลุ่มงานกระตุ้ถาม - กลุ่มงานระเบียบวาระ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรับปรุงโครงสร้างให้เป็นหน่วยงานที่รองรับภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบด้านวิชาการและเลขานุการในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และการประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยการตรวจสอบ การวิเคราะห์การยื่นข้อเสนอมติของสภา ในการตรากฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฯ ข้อบังคับการประชุมสภาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเพิ่มเนื้อหาด้านวิชาการในการศึกษาวิเคราะห์ให้ความเห็นและงานด้านเลขานุการ 2. เพิ่มกลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติเป็น 2 กลุ่มงาน (เดิมฝ่ายนิติ) เพื่อรองรับปริมาณและคุณภาพของงานที่เพิ่มขึ้นโดยผลของรัฐธรรมนูญฯ และข้อบังคับการประชุมสภา 3. งานกระตุ้ถามมีเนื้องานที่เพิ่มขึ้นตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 184 ได้แก่ งานตั้งกระตุ้ถามสดถามรัฐมนตรี ซึ่งจะต้องตรวจสอบ วิเคราะห์ ให้ความเห็นแก่ประธานสภาผู้แทนราษฎร ในเวลาที่จำกัด จึงต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รวมทั้งปรับปรุงลักษณะการปฏิบัติงานให้รวดเร็วขึ้น โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
		<p>4. เพิ่มกลุ่มงานเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เพื่อรองรับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนทำหมิ่นคน ซึ่งเดิมไม่ได้กำหนดว่าเป็นภารกิจของหน่วยงานใด และให้สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการไปพลางก่อน</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>15. ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานธุรการทั่วไป - ฝ่ายบริการทางกฎหมาย - ฝ่ายบริการทางวิชาการ (รวมงานที่ปรึกษากฎหมาย) (ฝ่ายประสานงานการวิจัยไปสังกัด สำนักวิชาการ) 	<p>สำนักกฎหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มงานบริหารทั่วไป - กลุ่มงานกฎหมาย 1 - กลุ่มงานกฎหมาย 2 - กลุ่มงานกฎหมาย 3 - กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรับโครงสร้างเพื่อให้เป็นหน่วยงานที่รองรับการจัดทำกฎหมายด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี ตามความต้องการให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมาธิการ ส่วนราชการ และประชาชน ดำเนินการศึกษาวเคราะห์เกี่ยวกับกฎหมายโดยเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เสนอแก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายโดยมุ่งพัฒนา หน่วยงานให้เป็นสำนักงานกฤษฎีกาของฝ่ายนิติบัญญัติ 2. ปรับโครงสร้างฝ่ายบริการทางกฎหมายออกเป็น 3 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากรเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รวมทั้งจะสามารถเป็นเลขานุการของคณะกรรมการร่างกฎหมายอันอาจจะมีขึ้นในอนาคต 3. เพิ่มกลุ่มงานพัฒนากฎหมายเพื่อรองรับภารกิจ ในการศึกษาวเคราะห์กฎหมายที่ใช้บังคับเพื่อเสนอปรับปรุงให้มีกฎหมายใหม่เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม หรือการบริหารประเทศ 4. เพิ่มเนื้อหาของงานที่ปรึกษา กฎหมายเดิมให้กับกลุ่มงานกฎหมายทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ การดำเนินการตรวจ พิจารณาร่างระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ตรวจแก้ไขนิติกรรมสัญญาของสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานฯ

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
		<p>ดำเนินการวินิจฉัยให้คำปรึกษา เสนอความเห็น แนะนำ ตอบข้อหารือทางกฎหมายแก่สำนักงานและส่วนราชการภายใน ดำเนินการเกี่ยวกับคดีความทั้งคดีแพ่ง คดีอาญา คดีปกครองของสำนักงานฯ และดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ การสอบสวนดำเนินการทางวินัยและการสอบสวนอื่น</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>16. ศูนย์ชวเลขและพิมพ์ดีด</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานธุรการทั่วไป - ฝ่ายจดยางงานการประชุมที่ 1 - ฝ่ายจดยางงานการประชุมที่ 2 - ฝ่ายจดยางงานการประชุมที่ 3 - ฝ่ายจดยางงานการประชุมที่ 4 - ฝ่ายจดยางงานการประชุมที่ 5 <p>(ฝ่ายรายงานการประชุม กองการประชุม)</p>	<p>สำนักรายงานการประชุมและชวเลข</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มงานบริหารทั่วไป - กลุ่มงานรายงานการประชุม - กลุ่มงานชวเลข 1 - กลุ่มงานชวเลข 2 - กลุ่มงานชวเลข 3 - กลุ่มงานชวเลข 4 - กลุ่มงานชวเลข 5 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรับปรุงโครงสร้างเพื่อให้รองรับภารกิจในการจัดทำรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และการประชุมร่วมกันของรัฐสภาให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับการประชุมสภา โดยนำฝ่ายรายงานการประชุม กองการประชุมมารวมกับศูนย์ชวเลขและพิมพ์ดีด เพื่อให้ระบบงานด้านจัดทำรายงานการประชุมเบ็ดเสร็จ ในหน่วยงานเดียว 2. พัฒนาหน่วยงานให้สามารถรองรับการจดบันทึกและตรวจสอบรายงานการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และรัฐสภา คณะกรรมาธิการและประชุมอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานโดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในกระบวนการจัดทำรายงานการประชุม 3. สนับสนุนให้เกิดความชำนาญ และเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยยกระดับมาตรฐาน และพัฒนาวิธีการจดชวเลขอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งฝึกฝนให้เป็นศูนย์กลางการจดชวเลขของประเทศ

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>17. กองกรรมาธิการ 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายบริหารงานทั่วไป - ฝ่ายประชุม 1 - ฝ่ายประชุม 2 - ฝ่ายประชุม 3 - ฝ่ายประชุม 4 - ฝ่ายประชุม 5 	<p>สำนักกรรมาธิการ 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มงานบริหารทั่วไป - กลุ่มงานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ - กลุ่มงานคณะกรรมการการคมนาคม - กลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงิน - กลุ่มงานคณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ - กลุ่มงานคณะกรรมการติดตามการป้องกันปราบปรามยาเสพติด - กลุ่มงานคณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร - กลุ่มงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ - กลุ่มงานคณะกรรมการพาณิชย์ - กลุ่มงานคณะกรรมการการสวัสดิการสังคม - กลุ่มงานคณะกรรมการสื่อสารและโทรคมนาคม - กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี - กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง 	<p>1. สืบเนื่องจากการแยกอำนาจนิติบัญญัติและบริหารออกจากกันอย่างชัดเจน ทำให้ฝ่ายนิติบัญญัติมีภารกิจด้านการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินผ่านคณะกรรมการคณะต่าง ๆ เพิ่มขึ้นทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อรองรับและสนับสนุนภารกิจดังกล่าว จึงจัดกลุ่มงานเพื่อรองรับคณะกรรมการแต่ละคณะโดยเฉพาะโดยยึดหลักการเบ็ดเสร็จในกลุ่มงานและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติงานเลขานุการทั่วไปในการประชุมคณะกรรมการสามัญ/วิสามัญ/ร่วมกันของรัฐสภา ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การพิจารณาสอบสวนและศึกษาเรื่องใด ๆ และติดตามมติของคณะกรรมการ</p> <p>2. เพิ่มกลุ่มบริการเอกสารอ้างอิงเพื่อรองรับภารกิจในการดำเนินการศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาหรือจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาหรือจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการและคณะ</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
		<p>อนุกรรมการ รวมทั้ง คำแปรญัตติร่างพระราชบัญญัติและเปรียบเทียบคำแปรญัตติและกฎหมาย</p> <p>3. เน้นการจัดกลุ่มงานของคณะกรรมการการตามลักษณะของภารกิจ โดยสำนักกรรมการ 1 จะเน้นงานด้านเศรษฐกิจ สำนักกรรมการ 2 จะเน้นงานด้านสังคม และสำนักกรรมการ 3 จะเน้นงานด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม และงานที่เกิดขึ้นใหม่จากผลของการปฏิรูปการเมือง</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>18 . กองกรรมาธิการ 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายบริหารงานทั่วไป - ฝ่ายประชุม 1 - ฝ่ายประชุม 2 - ฝ่ายประชุม 3 - ฝ่ายประชุม 4 - ฝ่ายประชุม 5 	<p>สำนักกรรมาธิการ 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มงานบริหารทั่วไป - กลุ่มงานคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร - กลุ่มงานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ - กลุ่มงานคณะกรรมการการกีฬา - กลุ่มงานคณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม - กลุ่มงานคณะกรรมการการต่างประเทศ - กลุ่มงานคณะกรรมการการตำรวจ - กลุ่มงานคณะกรรมการการทหาร - กลุ่มงานคณะกรรมการการปกครอง - กลุ่มงานคณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน - กลุ่มงานคณะกรรมการการศาสนา ศิลป และวัฒนธรรม - กลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา - กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สืบเนื่องจากการแยกอำนาจนิติบัญญัติและบริหารออกจากกันอย่างชัดเจน ทำให้ฝ่ายนิติบัญญัติมีภารกิจด้านการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินผ่านคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะต่าง ๆ เพิ่มขึ้นทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อรองรับและสนับสนุนภารกิจดังกล่าว จึงจัดกลุ่มงานเพื่อรองรับคณะกรรมการแต่ละคณะโดยเฉพาะโดยยึดหลักการเบ็ดเสร็จในกลุ่มงานและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติงานเลขานุการทั่วไปในการประชุมคณะกรรมการสามัญ/วิสามัญ/ร่วมกันของรัฐสภา ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การพิจารณาสอบสวนและศึกษาเรื่องใด ๆ และติดตามมติของคณะกรรมการ 2. เพิ่มกลุ่มบริการเอกสารอ้างอิงเพื่อรองรับภารกิจในการดำเนินการศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาหรือจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาหรือจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ รวมทั้งคำแปรญัติร่างพระราชบัญญัติและเปรียบเทียบคำแปรญัติและกฎหมาย 3. เน้นการจัดกลุ่มงานของคณะกรรมการตามลักษณะภารกิจ โดยสำนักกรรมาธิการ 1 จะเน้นงานด้านเศรษฐกิจ สำนักกรรมาธิการ 2 จะเน้นงานด้านสังคม และสำนักกรรมาธิการ 3 จะเน้นงานด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมและงานที่เกิดขึ้นใหม่จากผลของการปฏิรูปการเมือง

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>19. ไม่มี (ภารกิจมาจากกอง กรรมการ 1 และกองกรรมการ 2)</p>	<p>สำนักกรรมการ 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มงานบริหารทั่วไป - กลุ่มงานคณะกรรมการการ คุ้มครองผู้บริโภค - กลุ่มงานคณะกรรมการการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กลุ่มงานคณะกรรมการการ ท่องเที่ยว - กลุ่มงานคณะกรรมการการ พลังงาน - กลุ่มงานคณะกรรมการการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี - กลุ่มงานคณะกรรมการการ สาธารณสุข - กลุ่มงานคณะกรรมการการ อุตสาหกรรม - กลุ่มงานคณะกรรมการการ ป้องกันและปราบปรามทุจริต ประพฤติมิชอบ - กลุ่มงานคณะกรรมการการ พัฒนาการเมือง - กลุ่มงานคณะกรรมการการ แรงงาน - กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สืบเนื่องจากการแยกอำนาจนิติบัญญัติ และบริหารออกจากกันอย่างชัดเจน ทำให้ ฝ่ายนิติบัญญัติมีภารกิจด้านการควบคุม การบริหารราชการแผ่นดินผ่านคณะ กรรมการอิสระต่าง ๆ เพิ่มขึ้นทั้งเชิง ปริมาณและคุณภาพ เพื่อรองรับและสนับสนุน ภารกิจดังกล่าว จึงจัดกลุ่มงานเพื่อรองรับ คณะกรรมาธิการแต่ละคณะโดยเฉพาะ โดยยึดหลักการเบ็ดเสร็จในกลุ่มงานและ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติงาน เลขานุการทั่วไปในการประชุมคณะกรรมา ธิการสามัญ/วิสามัญ/ร่วมกันของรัฐสภา ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การพิจารณาสอบสวนและศึกษาเรื่องใด ๆ และติดตามมติของคณะกรรมาธิการ 2. เพิ่มกลุ่มบริการเอกสารอ้างอิงเพื่อรองรับ ภารกิจในการดำเนินการศึกษารวบรวมและ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณา หรือจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณา หรือจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณา ของคณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมา ธิการ รวมทั้ง คำแปรญัตติร่าง พระราช บัญญัติและเปรียบเทียบคำแปรญัตติและ กฎหมาย 3. เน้นการจัดกลุ่มงานของคณะกรรมาธิ การตามลักษณะของภารกิจ โดยสำนัก กรรมการ 1 จะเน้นงานด้านเศรษฐกิจ สำนักกรรมการ 2 จะเน้นงานด้านสังคม และสำนักกรรมการ 3 จะเน้นงานด้าน วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม และ งานที่เกิดขึ้นใหม่จากผลของการปฏิรูปการ เมือง

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
<p>20. ที่ปรึกษา (เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 9) - ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบงานคอมพิวเตอร์</p>	<p>ที่ปรึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านกฎหมาย - ด้านระบบงานนิติบัญญัติ - ด้านต่างประเทศ - ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ - ด้านนโยบาย แผน และงบประมาณ 	<p>1. เพื่อรองรับและสนับสนุนงานทางด้านวิชาการของรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>2. เป็นตำแหน่งที่มีภารกิจในการตรวจสอบ กลั่นกรอง วิเคราะห์และเสนอความเห็นทางวิชาการในเรื่องที่ประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการ บุคคลใน วงงานสภาและเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มอบหมาย และดำเนินการศึกษาค้นคว้า และวิจัยเพื่อพัฒนางานของรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยจำแนกเป็น 5 ด้านตามภารกิจของรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร</p>

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
21. ภารกิจงานผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร (ของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร)	กลุ่มงานผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร	<ol style="list-style-type: none">1. เพื่อรองรับและสนับสนุนงานด้านเลขานุการและธุรการทั่วไปของผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร2. เป็นหน่วยงานที่<ul style="list-style-type: none">- ดำเนินการตรวจสอบ กลั่นกรอง วิเคราะห์และเสนอความเห็นเรื่องที่น่าเสนอผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร- ศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการ และกฎหมาย และวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองเศรษฐกิจสังคมและความมั่นคงทั้งในและต่างประเทศเพื่อประกอบการพิจารณาในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร- ดำเนินการจัดทำกำหนดการนัดหมาย ขั้นตอนการเข้าพบและตารางการปฏิบัติงานประจำวันและประจำสัปดาห์ รวมทั้งสรุปผลงานประจำสัปดาห์ของผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร- ดำเนินการประสานงานและอำนวยความสะดวกแก่ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ในงานรัฐพิธีและพิธีการต่าง ๆ- ดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านเลขานุการและธุรการทั่วไปเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการที่ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร มอบหมาย

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
22. ฝ่ายวางแผนและประสานงานการบริหาร กองกลาง	กลุ่มงานนโยบายและแผน	<p>1. เพื่อรองรับและสนับสนุนภารกิจด้านการศึกษา วิเคราะห์ เสนอแนะ และพัฒนานโยบายของรัฐสภา สมาชิกผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งการเสนอแนะนโยบายและแผนการตั้งและการจัดสรรงบประมาณประจำปีของหน่วยงานในสังกัดให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนแม่บทของสภาและสำนักงานฯ</p> <p>2. ปรับฝ่ายวางแผนและประสานงานการบริหาร กองกลาง เป็นกลุ่มงานที่ขึ้นตรงต่อเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้เกิดความอิสระและคล่องตัวในการเสนอแนะงานด้านวิชาการ และภารกิจตามประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งโครงสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน</p> <p>3. เพิ่มเนื้อหางานในการศึกษา วิเคราะห์ จัดทำและพัฒนาด้านตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ในระดับกระทรวงและระดับองค์กร รวมทั้ง การศึกษาวิเคราะห์และเสนอแนะทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค การดำเนินการตามนโยบาย แผนงาน และแผนปฏิบัติการ ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและแผนอย่างครบวงจร</p>

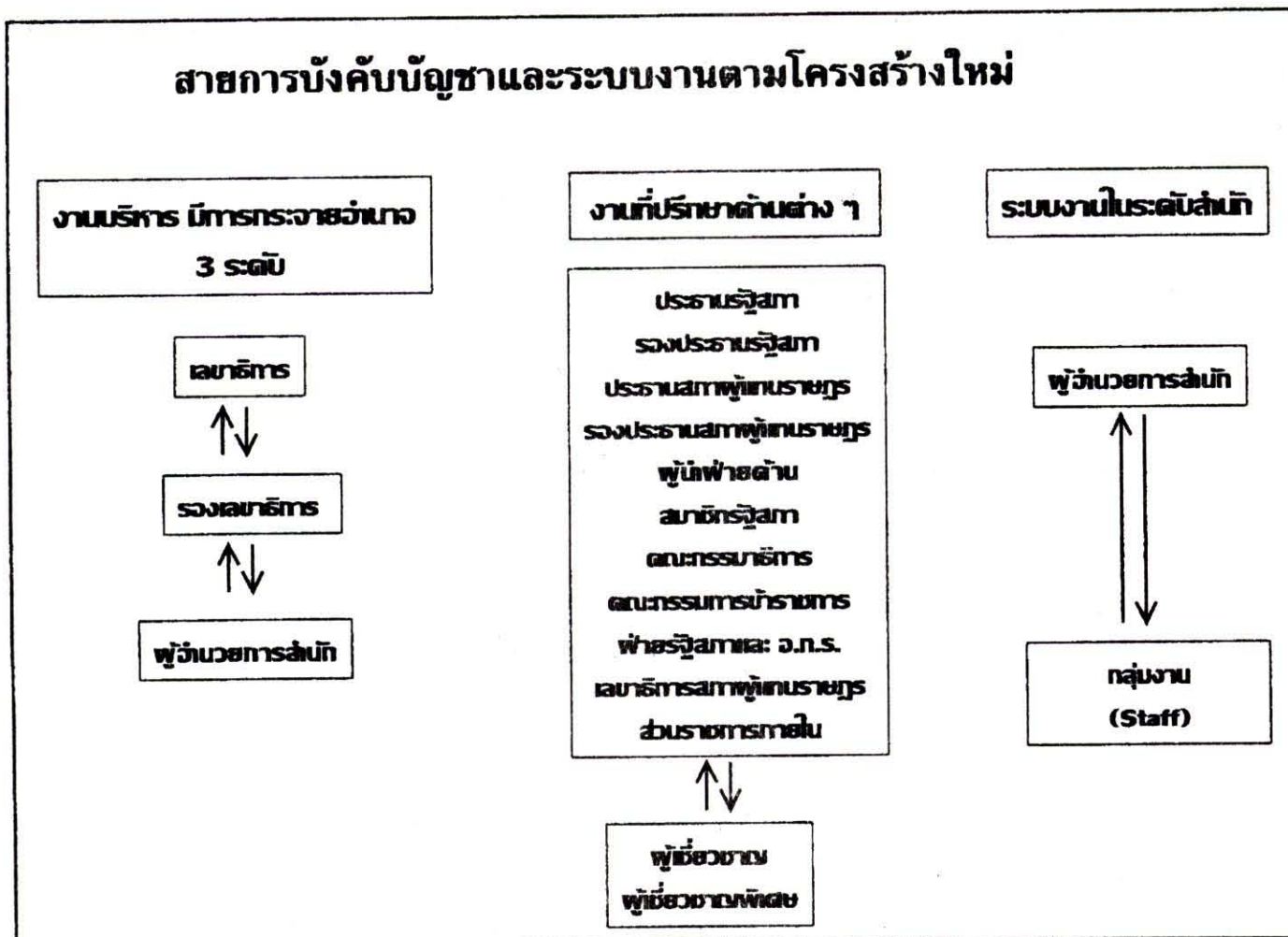
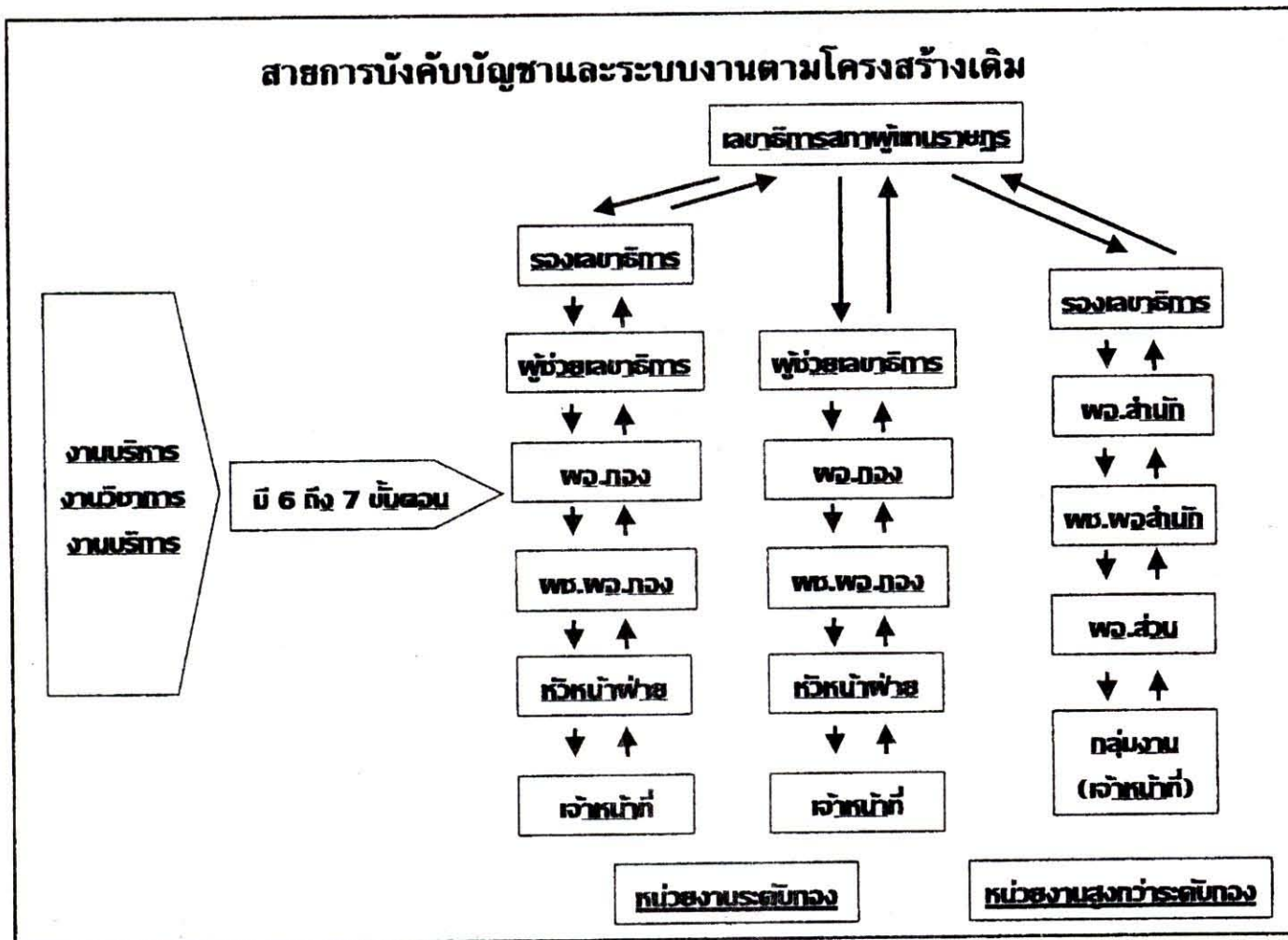
หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
23. งานตรวจสอบภายใน	กลุ่มงานตรวจสอบภายใน	<p>1. เพื่อรองรับและสนับสนุนภารกิจดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none">1) ตรวจสอบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณงานพัสดุและทรัพย์สินการบริหารการเงิน การบัญชี และสวัสดิการ2) เสนอแนะวิธีหรือมาตรการในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้องเสนอแนะวิธีการป้องกันการรั่วไหลหรือการทุจริตเกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร3) ตรวจสอบขั้นตอนและความถูกต้องของการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในด้านการเงินงบประมาณ การรับ-จ่ายรายได้แผ่นดิน เงินนอกงบประมาณ เงินทุนต่าง ๆ การก่อหนี้ผูกพัน การบัญชี พัสดุ-ครุภัณฑ์ และยานพาหนะ ให้เป็นไปตามกฎหมาย4) วิเคราะห์วางระบบควบคุมภายในเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หลักเกณฑ์ ข้อตกลงของกระทรวงการคลัง สำนักงานงบประมาณและประสานงานกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน5) ประสานและสนับสนุนการทำงานร่วมกับคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ

หน่วยงานตามโครงสร้างเดิม	หน่วยงานตามโครงสร้างใหม่	วิเคราะห์เหตุผลในการจัดโครงสร้างใหม่
		<p>2. เพิ่มเนื้อหาที่จะเกิดขึ้นตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ซึ่งจะเพิ่มการควบคุมความเสี่ยงในด้านระบบการบริหารงาน (เดิมศึกษาวิเคราะห์เฉพาะด้านการเงินเท่านั้น)</p>

ระบบงานตามโครงสร้างใหม่

การปรับโครงสร้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีการปรับเปลี่ยนเป็นองค์กรแนวราบ ทำงานเป็นทีม เน้นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยแบ่งบุคลากรออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ปฏิบัติงานหลัก และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานสนับสนุน

แผนผังเปรียบเทียบสายการบังคับบัญชาและระบบงาน ตามโครงสร้างเดิมกับโครงสร้างใหม่

ระบบบริหารบุคคล

การบริหารงานบุคคลทั่วไปไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน โดยทั่วไปมีแนวทางปฏิบัติ ซึ่งยึดระบบสำคัญ ๆ 2 ระบบ คือ ระบบอุปถัมภ์ และ ระบบคุณธรรม

1. ระบบอุปถัมภ์ (Patronage system)

ระบบอุปถัมภ์ เป็นระบบดั้งเดิมที่ใช้กันมานาน ข้าราชการในสมัยก่อน นิยมการบริหารงานในระบบนี้ด้วย การนำเอาบุตรหลานเข้ามาในหน่วยงาน กล่าวคือนำบุคคลเหล่านั้นมาบรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการในตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ โดยไม่ได้คำนึงถึงความสามารถความเหมาะสม หากมองอีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการเสริมอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งหรือการให้พ้นจากตำแหน่งสามารถกระทำได้ตามคำบัญชาของผู้ใหญ่โดยไม่มีระเบียบแบบแผน

นอกจากคำว่า Patronage system แล้วยังมีความหมายของคำศัพท์ที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้⁴⁴

- Spoils system หมายถึง ระบบเล่นพรรคเล่นพวก
- Favoritism หมายถึง การให้สิทธิพิเศษแก่ผู้สนิทสนมและคุ้นเคยเป็นการส่วนตัว
- Nepotism หมายถึง การนำบุคคลภายในครอบครัวเข้ามาดำรงตำแหน่งในหน่วยราชการ

จากความหมายของแต่ละคำมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันพอสรุปได้ดังนี้

1. การพิจารณาบรรจุแต่งตั้ง เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งมักจะไม่นำคำนึงถึงความรู้ความสามารถ
2. ไม่เปิดโอกาสที่เท่าเทียมกันแก่บรรดาคนงาน หรือข้าราชการในหน่วยงาน
3. มักจะมีอิทธิพลทางการเมืองเข้ามาแทรกแซงกิจการภายในของหน่วยงาน
4. คนงานหรือข้าราชการไม่มีความมั่นคงในหน้าที่การงานที่ทำอยู่

⁴⁴ วรินทร์ เลี่ยมนาค, การศึกษาโครงสร้างหน่วยงานและการบริหารงานบุคคลของสถาบันการเป็นพลเรือน, วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรบัณฑิต (พัฒนาสังคม), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2538, หน้า 56.

ระบบอุปถัมภ์นี้ถึงแม้จะมีความหมายโดยทั่ว ๆ ไปในทางไม่ดี แต่ตามความเป็นจริงแล้วในการบริหารงานบุคคลของทุกประเทศก็ยังใช้ระบบนี้อยู่เพราะตำแหน่งบางตำแหน่งไม่สามารถบรรจุโดยอาศัยระบบคุณธรรมได้ เป็นต้นว่าตำแหน่งที่เกี่ยวกับนโยบายตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรี หรือตำแหน่งที่จะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับความลับของทางราชการและตำแหน่งทางการทูต ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าระบบอุปถัมภ์มิได้เลวร้ายไปเสียทุกอย่าง ถ้าหากนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ก็จะช่วยให้การบริหารงานบุคคลมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เหตุผลที่มีผู้ใช้ระบบอุปถัมภ์ในการบริหารงานบุคคล

1. เพื่อตำแหน่งเป็นสินน้ำใจ
2. เพื่อให้เสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล
3. เพื่อประโยชน์ในการควบคุมนโยบาย
4. เพื่อเอกภาพในการบริหารงานและการปกครอง

ข้อดีของระบบอุปถัมภ์มี ดังต่อไปนี้⁴⁵

1. ระบบอุปถัมภ์ช่วยเสริมระบบคุณธรรมให้สมบูรณ์ เนื่องจากระบบคุณธรรมไม่ได้ดีพร้อมไปทุกอย่าง หากใช้ระบบอุปถัมภ์เข้าช่วยก็จะทำให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. ระบบอุปถัมภ์ช่วยการบริหารงานประจำ เพราะการเมืองย่อมเกี่ยวข้องกับการบริหาร
3. ระบบอุปถัมภ์ช่วยแก้ปัญหาในกรณีเร่งด่วน ถ้าหากใช้ระบบคุณธรรมอาจไม่ทันการ เพราะมีพิธีรีตรอง

นอกจากข้อดีของระบบอุปถัมภ์แล้ว ระบบอุปถัมภ์ยังมีข้อเสียเช่นกัน

1. ข้าราชการหย่อนสมรรถภาพ
2. ข้าราชการถูกใช้ไปในทางส่วนตัวเสียมาก
3. ฐานะของข้าราชการ ขาดหลักประกันความมั่นคง
4. ข้าราชการทำงานมุ่งแต่ประโยชน์ส่วนตัว และประจบผู้มีอำนาจ
5. บุคคลที่ไม่มีพรรคพวกในวงราชการจะไม่มีโอกาสเข้ารับราชการหรือ

ก้าวหน้า

⁴⁵ วรินทร์ เลี่ยมนาค, **เรื่องเดิม**, หน้า 5.

6. ข้าราชการไม่ได้รับการยุติธรรม

7. เป็นช่องทางให้นักการเมืองใช้ข้าราชการเป็นเครื่องมือ และอาจอาศัยวิถีทางทางการเมือง เพื่อแสวงหาตำแหน่งข้าราชการประจำ

2. ระบบคุณธรรม (Merit system)

ระบบคุณธรรมหมายถึงวิธีการซึ่งบรรจุบุคคลในตำแหน่งงานของรัฐบาล โดยวิธีสอบแข่งขันจากบุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามความต้องการโดยไม่คำนึงถึงเรื่องการเมือง⁴⁶

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายในภาษาไทยไว้อีกเช่น ระบบคุณวุฒิ ระบบความสามารถหรือระบบความดี อ้างถึงใน ชุศักดิ์ เทียงตรง ได้ให้ความหมายของ Merit system ไว้ดังนี้

Merit system คือวิธีการซึ่งบรรจุบุคคลเข้าทำงาน โดยการสอบแข่งขันในระหว่างบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามต้องการ โดยไม่คำนึงถึงเรื่องการเมืองหรือความสัมพันธ์ทางด้านส่วนตัวเป็นสำคัญ หลักการของระบบคุณธรรมจึงมีรากฐานที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้ คือ

1. การเลือกสรรบุคคลเข้ารับราชการ โดยสอบแข่งขันเพื่อเลือกเฟ้นคนที่มีความรู้ความสามารถ (competence) ใครมีความรู้ความสามารถสูงกว่าก็จะได้รับการคัดเลือกมาบรรจุเป็นข้าราชการตามความเหมาะสมของตำแหน่งต่าง ๆ ส่วนหลักเกณฑ์ในการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งก็พิจารณาจากผู้มีความรู้ความสามารถและมีผลการปฏิบัติงานดีเด่น

2. ความเสมอภาคในโอกาส (equality of opportunity) หมายถึงเสรีภาพในการสมัครเข้ารับราชการในขอบเขตของกฎหมาย ผู้ที่มีคุณสมบัติและพื้นความรู้ตามที่กำหนดไว้ ก็มีสิทธิสมัครสอบแข่งขันเข้ารับราชการได้ โดยไม่ถือความแตกต่างทางฐานะ เพศ ผิวและศาสนา เป็นข้อขัดข้องการประกาศรับสมัครบุคคลเข้าสอบแข่งขันตามหลักเกณฑ์ในระบบคุณธรรม จึงเป็นการเปิดทั่วไป

⁴⁶ วรินทร์ เลี่ยมนาค, เรื่องเดิม, หน้า 58.

3. หลักการประกันความมั่นคง (security) หมายถึง หลักประกันสำหรับข้าราชการที่จะไม่ถูกให้ออกจากราชการโดยเหตุผลส่วนตัว หรือเหตุผลทางการเมืองทำให้ข้าราชการมีความอุ่นใจและตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ เพื่อความเจริญก้าวหน้าในอาชีพการรับราชการของตน

4. ความเป็นกลางทางการเมือง (political neutrality) หลักเกณฑ์ของระบบคุณธรรมในเรื่องความเป็นกลางทางการเมืองนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ข้าราชการประจำได้ปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระไม่ถูกแทรกแซงจากนักการเมือง หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของนักการเมือง หรือพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า ข้าราชการไม่มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่มีสิทธิเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เพราะสิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิเฉพาะบุคคลตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับประชาชนทั่วไป

3. แนวคิดที่ยึดถือเป็นหลักเกณฑ์ในการบริหารงานบุคคลตามระบบคุณธรรม

มีลักษณะเด่น 4 ประการ คือ

(1) **หลักความเสมอภาค** การเข้าปฏิบัติงานในองค์การใด ๆ นั้น ผู้ที่มีคุณสมบัติและพื้นความรู้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ย่อมมีสิทธิ และโอกาสเท่ากันที่จะสมัครสอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือก เพื่อบรรจุเข้าทำงานโดยไม่คำนึงถึงชาติตระกูล ศาสนา หรือ ศิพพรรณ ทั้งนี้ เพราะว่าทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันและในการกำหนด เงินค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานหน้าที่การงานก็ยึดหลักนี้เป็นสำคัญ นอกจากนี้บุคลากรทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอหน้ากันด้วยระเบียบและมาตรฐานเดียวกัน โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการบรรจุแต่งตั้ง การพิจารณาบำเหน็จความดีความชอบ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเลื่อนตำแหน่ง สวัสดิการ และการดำเนินการทางวินัย เป็นต้น

(2) **หลักความสามารถ** ในการคัดเลือกเข้าปฏิบัติงานนั้นจะต้องยึดหลักความรู้ความสามารถเป็นสำคัญ ต้องพยายามหาทางคัดเลือกให้ได้ผู้ที่มีความรู้ความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ที่สุด โดยประกาศเชิญชวนให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาสมัครสอบได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แล้วจัดให้มีการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือก หรือ คัดเลือกเพื่อเลือกเฟ้นเอาผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่สุดเข้ามาปฏิบัติงาน ผู้ที่สอบได้อันดับคิ่อมมีสิทธิได้

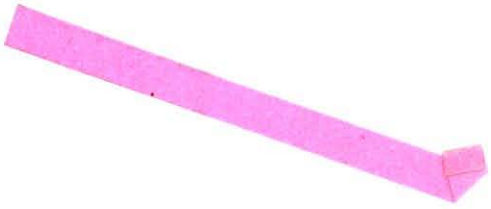
รับการบรรจุแต่งตั้งก่อน ส่วนผู้ที่ไม่มีความรู้ความสามารถก็จะถูกคัดออกไป นอกจากนี้ในการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งก็ต้องยึดหลักคุณธรรมเช่นเดียวกันนี้ด้วย

(3) **หลักความมั่นคง** ความมั่นคงนับว่ามีความสำคัญต่อบุคลากร ฉะนั้นจึงต้องมีหลักประกันว่า ตราบไคที่ยังมีความรู้ ความสามารถมีความประพฤติดี มีความ ซื่อสัตย์ สุจริตต่อหน้าที่แล้ว จะไม่ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกออกจากงานโดยไม่มีความผิด มีเงินเดือนให้ระหว่างการปฏิบัติงาน มีบำนาญหรือบำเหน็จให้เมื่อพ้นงาน

(4) **หลักความเป็นกลางทางการเมือง** หลักการข้อนี้มีลักษณะที่มุ่งเน้นเฉพาะข้าราชการมากกว่าวงการธุรกิจในวงราชการนั้นถือว่าข้าราชการประจำต้องมั่นอยู่ในความเป็นกลางทางการเมืองมิให้ถูกแทรกแซงทางการเมืองหรือถูกบังคับให้อยู่ภายใต้อาณัติหรืออิทธิพลของพรรคการเมืองใดมุ่งที่จะให้ข้าราชการวางตัวเป็นกลางในทางการเมืองและปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาลอย่างเต็มความสามารถและเต็มภาคภูมิ แม้ตนจะมีแนวคิดขัดแย้งกับนโยบายนั้นก็ตาม

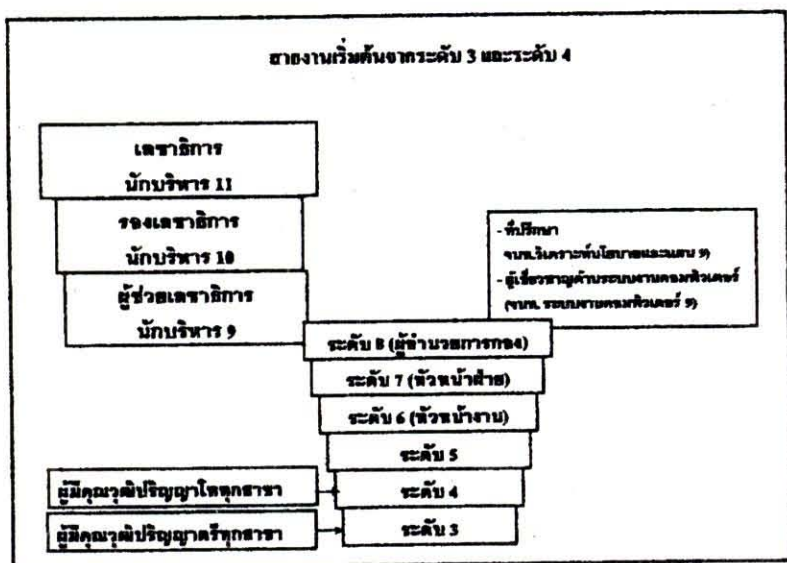
4. ระบบการบริหารงานบุคคลตามโครงสร้างใหม่

จากการปรับปรุงโครงสร้างใหม่มีการสร้างทางก้าวหน้าในทุกสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ 1 หรือระดับ 3 - 4 สามารถก้าวหน้าไปได้ถึงระดับ 10 (บริหาร) หรือระดับ 10 (เชี่ยวชาญพิเศษ) ซึ่งส่งผลให้ข้าราชการมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เพราะมีโอกาสและมองเห็นสายทางความก้าวหน้าในอาชีพและเป็นการเร่งเร้าให้เกิดการพัฒนาตัวเองและผลงานให้เกิดประโยชน์ต่อทางราชการให้มากที่สุด

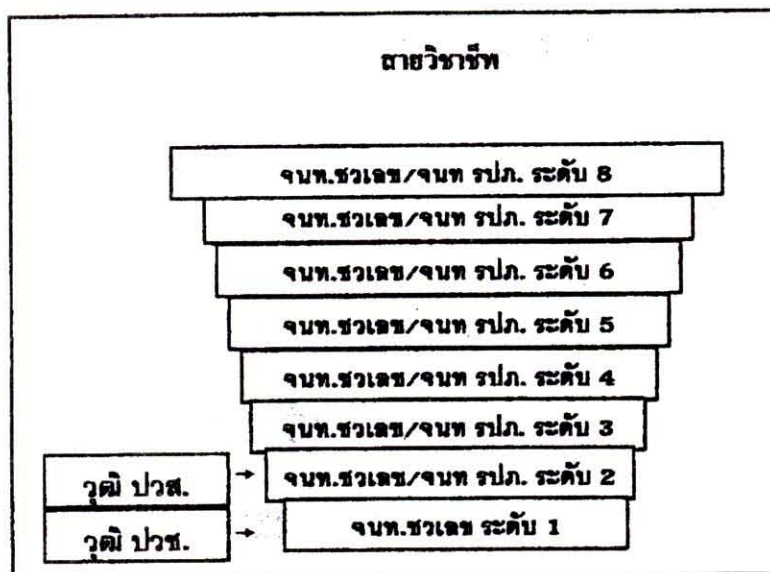
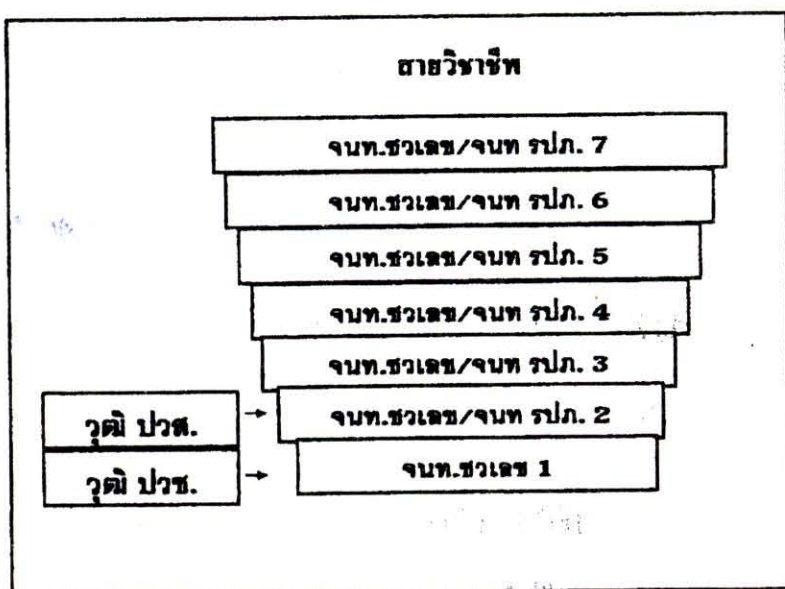
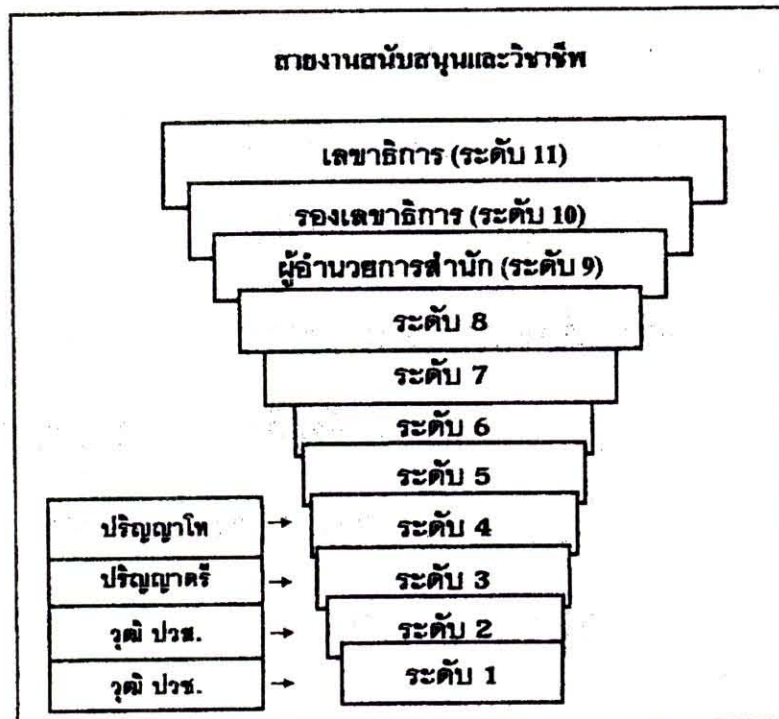
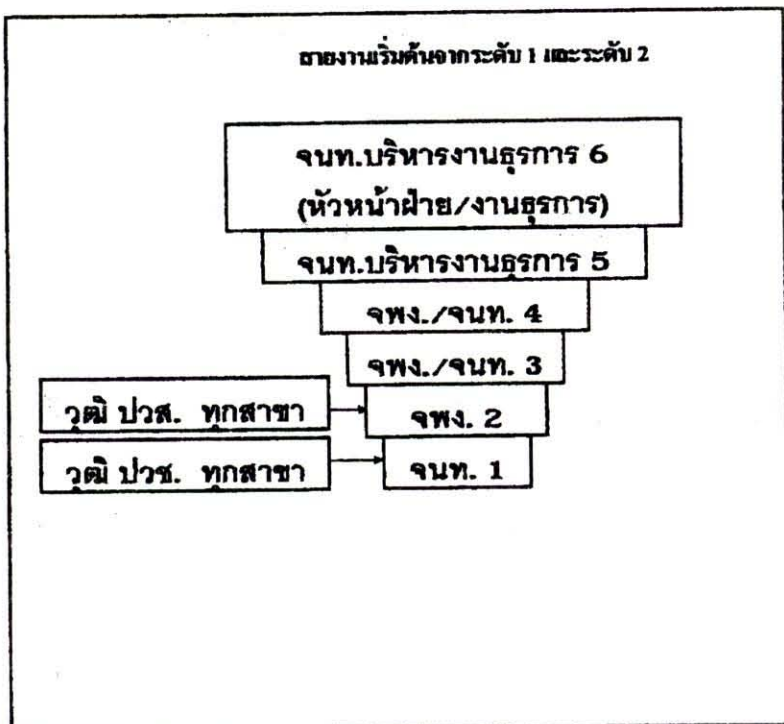
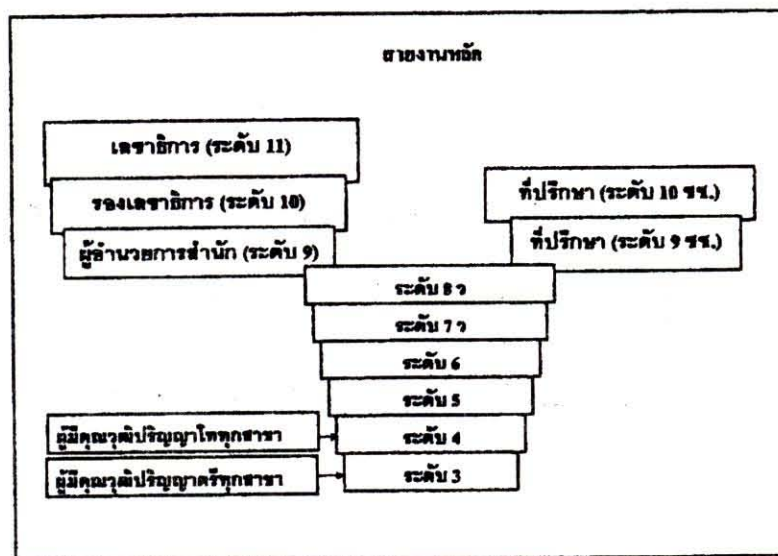

แผนผังเปรียบเทียบความก้าวหน้าตามโครงสร้างเดิมกับโครงสร้างใหม่

ความก้าวหน้าตามโครงสร้างเดิม

ความก้าวหน้าตามโครงสร้างใหม่

ระบบงบประมาณ

ภายหลังการปรับโครงสร้างสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้นำกรอบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้านาระยะปานกลาง Medium Term Expenditure Framework (MTEF) มาใช้เพื่อเป็นกรอบที่เชื่อมการตัดสินใจการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีเข้ากับกลยุทธ์การจัดสรรทรัพยากรระยะปานกลาง กรอบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายระยะปานกลางจะช่วยทำให้ มั่นใจว่าหากมีการตัดสินใจเพิ่มงบประมาณหรือลดงบประมาณลงในแต่ละปี การตัดสินใจดังกล่าวยังคงสอดคล้องกับเป้าหมายนโยบายการคลังระยะปานกลาง กรอบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้านาระยะปานกลาง และยังทำให้มั่นใจได้ว่าสัดส่วนของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในอนาคตนั้นสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศในแต่ละด้านของแผนพัฒนาระยะปานกลาง

กรอบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้านาระยะปานกลาง คือ การประมาณการรายจ่าย (ในที่นี้) 3 ปี ล่วงหน้าของฐานค่าใช้จ่ายของแผนงาน งาน และโครงการที่ได้หน่วยงานรับอนุมัติในปัจจุบันการประมาณการล่วงหน้าเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องกันไปตลอดทั้งปีงบประมาณ และนำไปใช้สำหรับการจัดสรรงบประมาณสำหรับปีต่อ ๆ ไปในอนาคต โดยมีสมมุติฐานว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายใหม่สำหรับแผนงานต่าง ๆ เหล่านั้น

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าจะต้องมีการปรับปรุงตัวเลขเป็นประจำในเรื่องของนโยบายใหม่และแผนงานใหม่ของฝ่ายนิติบัญญัติรวมถึงการเปลี่ยนแปลงนโยบายเนื่องมาจากรายงานผลการดำเนินงานของงานและโครงการในปัจจุบัน

ปัจจุบันแม้ว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะมีการเปลี่ยนระบบงบประมาณมาใช้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เช่นเดียวกับส่วนราชการอื่น ๆ ของฝ่ายบริหารแล้วก็ตาม แต่รูปแบบการบริหารงบประมาณดังกล่าวยังไม่สอดคล้องและสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานฯ ที่จะต้องเป็นกลไกที่สำคัญในการสนับสนุนภารกิจของฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งจะต้องมีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารตามหลักการควบคุมตรวจสอบและคานอำนาจซึ่งกันและกัน (Check and Balance) รูปแบบงบประมาณที่เหมาะสม คือ ระบบงบประมาณแบบเงินอุดหนุนเป็นก้อน (Block Grant) ซึ่งมีลักษณะเป็นเงินก้อนที่สามารถนำเงินประมาณที่ได้รับมาจัดสรรให้ส่วนราชการภายในตามลำดับความ

สำคัญในการบริหารงาน โดยสามารถเปลี่ยนแปลงรายการและปรับปรุงโยกย้ายงบประมาณรายจ่ายในระหว่างแผนงานได้ โดยไม่จำเป็นต้องอนุมัติจากสำนักงบประมาณ ในการใช้จ่ายดำเนินงานระหว่างปี ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานของสำนักงานฯ เป็นไปด้วยความรวดเร็ว คล่องตัว ทันกับเหตุการณ์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ระบบตรวจสอบ

ภายหลังการปรับปรุงโครงสร้างได้กำหนดภารกิจของกลุ่มงานตรวจสอบภายในซึ่งเป็นหน่วยตรวจสอบขององค์กรให้ครอบคลุมถึงการจัดวางระบบการควบคุมภายในของสำนักงานฯมาใช้ เพื่อเป็นกลไกในการป้องกันหรือตรวจสอบความไม่ถูกต้อง ความไม่พึงประสงค์ และความไม่โปร่งใส ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ในประเด็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และสอดคล้องกับแผนปฏิรูประบบราชการ ที่เน้นการกระจายอำนาจทางการบริหารการเมืองให้หน่วยงานปฏิบัติให้มีอำนาจการตัดสินใจและการบริหารจัดการมากขึ้น กลไกการตรวจสอบจะต้องมีศักยภาพสูงขึ้น รวมทั้งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงระบบงบประมาณเป็นแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน (Result Based Management) การนำระบบ การควบคุมภายในมาใช้เป็นเครื่องมือด้านการจัดการที่นำมาใช้ในการบริหารงาน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับองค์กรว่าการบริหารและการปฏิบัติงานจะสามารถบรรลุเป้าหมาย ซึ่งเดิมการควบคุมภายในส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การควบคุมด้านการเงินและบัญชี และการปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบหรือกฎเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนดไว้ ไม่ครอบคลุมถึงการจัดการด้านอื่นๆ จึงไม่สามารถสะท้อนภาพถึงผลการดำเนินงานในภาพรวมของหน่วยงาน ระบบการควบคุมภายในที่จัดทำขึ้นใหม่จะเป็นระบบการควบคุมที่ครอบคลุมงานทุกด้าน และทำให้เกิดผลลัพธ์ของการดำเนินงานในภาพรวมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลของการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน ประกอบกับได้มีระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 โดยมีสาระสำคัญให้หน่วยรับตรวจต้องจัดวางระบบการควบคุมภายใน โดยใช้มาตรฐานการควบคุมภายในที่

กำหนดไว้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นหน่วยรับตรวจตามระเบียบดังกล่าว ควรจัดวางระบบการควบคุมภายในเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างประหยัดและคุ้มค่า โดยลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนหรือไม่จำเป็น ลดความเสี่ยงหรือผลเสียหายด้านการเงิน หรือด้านอื่น ๆ ที่อาจมีขึ้นในสำนักงานฯ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการดำเนินงานแก่สำนักงานฯ ในที่สุด
2. เพื่อให้มีข้อมูลและรายงานทางการเงินที่ถูกต้องครบถ้วน และเชื่อถือได้ สร้างความมั่นใจแก่ผู้บริหารของสำนักงานฯ ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารและการปฏิบัติงาน และสร้างความเชื่อถือแก่บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อให้บุคลากรของสำนักงานฯ มีการปฏิบัติตามนโยบาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ และพันธกิจของสำนักงานฯ อย่างถูกต้อง ครบถ้วน

ในส่วนของการจัดวางระบบการควบคุมภายในควรใช้มาตรฐานการควบคุมภายในที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบที่มีความเชื่อมโยงและเกื้อกูลกัน คือ

1. สภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control Environment) ได้แก่ ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดระบบการควบคุมในสำนักงานฯ หรือทำให้การควบคุมที่มีอยู่ได้ผลดีขึ้น
2. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ได้แก่ กระบวนการที่ใช้ในการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด เสียหาย รั่วไหล สูญเปล่า ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด
3. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities) ได้แก่ นโยบายและวิธีการต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดให้บุคลากรของสำนักงานฯ ปฏิบัติเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง
4. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) ได้แก่ ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานฯ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลจากแหล่งภายในหรือภายนอก

5. การติดตามประเมินผล (Monitoring) ได้แก่ กระบวนการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน และประเมินผลประสิทธิผลของการควบคุมภายในที่วางไว้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

จากมาตรฐานการควบคุมภายในดังกล่าวควรมีการจัดวางระบบการควบคุมภายในออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารจัดการ
2. ระบบการเงิน
3. ระบบบัญชี
4. ระบบงบประมาณ
5. ระบบพัสดุ
6. ระบบการตรวจสอบภายใน
7. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT)

การจัดวางระบบการควบคุมภายในดังกล่าว ควรกำหนดให้มีการประเมินผล ซึ่งเป็นกระบวนการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน และประเมินประสิทธิผลของการควบคุมภายในที่วางไว้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยพิจารณาจากการดำเนินงานให้เป็นไปตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดไว้ การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับระบบการควบคุมภายในที่กำหนดไว้มีความสอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด รวมทั้งประเมินระบบการควบคุมภายในที่มีอยู่ว่ามีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันหรือไม่ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากภารกิจตรวจสอบที่มีความละเอียดอ่อน ยุ่งยากซับซ้อน และมีคุณภาพของงานสูง บุคลากรที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจะต้องมีคุณภาพ รวมทั้งโครงสร้างของหน่วยงานควรจะต้องมีศักยภาพเพียงพอในการปฏิบัติงาน โดยอาจยกฐานะเป็นส่วนราชการระดับสำนัก

4.5 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

จากการสำรวจสภาพปัญหาการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้นำมาสู่แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศของ รัฐสภา โดยมุ่งหวังให้หน่วยงานในสังกัดของรัฐสภา (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา) มีแผนแม่บทร่วมกันในภาพรวม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการพัฒนา การบริหารและการจัดการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา โดยศูนย์คอมพิวเตอร์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับกองในขณะนั้นได้เป็นผู้ร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา ปี 2544 – 2546 โดยกำหนดเป้าหมายไว้ดังนี้

1. มุ่งพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศของรัฐสภา ทั้งระบบข้อมูลทางด้านนิติบัญญัติข้อมูลเพื่อการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ข้อมูลในวงงานของรัฐสภาและข้อมูลเพื่อการปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภา รวมทั้งข้อมูลบริหารของหน่วยงานภายในของทั้งสองสำนักงานให้มีความต่อเนื่อง ครอบคลุมสมบูรณ์และทันสมัยตลอดเวลา สามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันได้ทั้งภายในรัฐสภาและ จากภายนอก รวมทั้งการให้บริการข้อมูลไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

2. มุ่งปรับระบบคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่อพ่วง และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ ระบบปฏิบัติการ ซอฟต์แวร์เพื่อการจัดการ การบริหาร การบำรุงดูแลรักษา การจัดการด้านสำนักงาน กราฟฟิค และการผลิตสื่อผสม รวมทั้งอาจมีการจัดจ้างพัฒนาระบบบางระบบ

3. ขยายและปรับปรุงประสิทธิภาพระบบเครือข่ายให้สนับสนุนการปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภา คณะกรรมาธิการและการให้บริการแก่หน่วยงานสังกัดรัฐสภา ทั้งที่อยู่ภายในและภายนอกรัฐสภา รวมทั้งที่เดินทางไปปฏิบัติราชการทั้งในประเทศและต่างประเทศของสมาชิกรัฐสภา และคณะกรรมาธิการ โดยมีเป้าหมายในการใช้เครือข่ายการสื่อสารโทรคมนาคมทั้งของทางภาครัฐและเอกชน

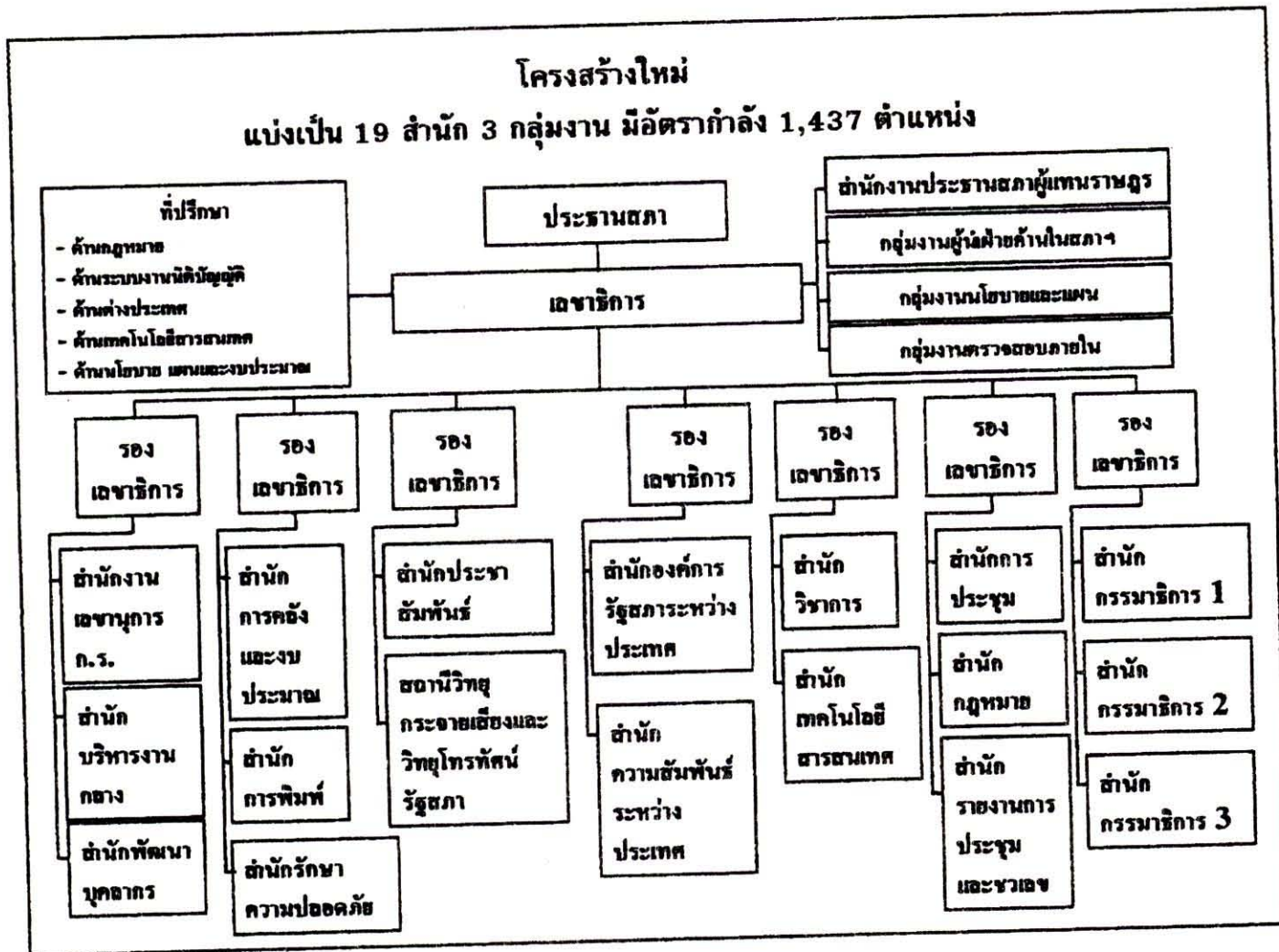
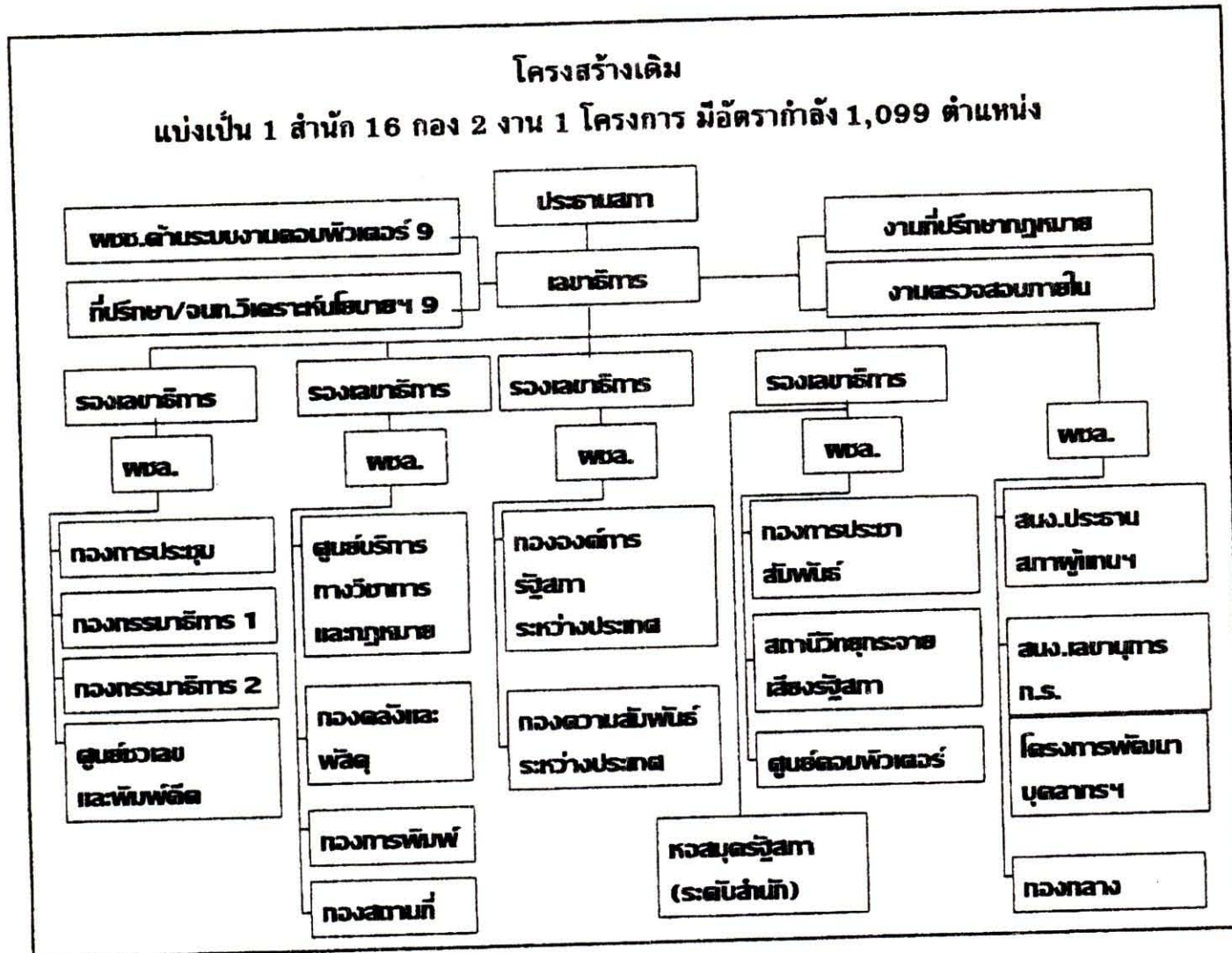
4. พัฒนาศักยภาพด้านคอมพิวเตอร์ของรัฐสภาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้มีศักยภาพและขีดความสามารถในการใช้ข้อมูลหรือนำข้อมูลไปใช้สนับสนุนภารกิจของรัฐสภา และของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรของทั้งสองสภาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีเป้าหมายในการจัดการฝึกอบรม รวมทั้งส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อการเรียนการสอน (CAI) เพื่อใช้เผยแพร่ในการอบรมให้แก่บุคลากรของรัฐทั้งในระดับผู้บริหาร ข้าราชการของรัฐสภาในระดับปฏิบัติการ และระดับผู้ใช้ตลอดจนสมาชิกรัฐสภา

และผู้ช่วยของสมาชิกรัฐสภา ให้มีความรู้และทักษะความชำนาญในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการใช้งาน

ทั้งนี้ในส่วนของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภายหลังการปรับโครงสร้างสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรพัฒนาระบบโดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานอย่างจริงจัง โดยมีแผนแม่บทการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนางานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ดังนี้

1. จัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภาอย่างเป็นระบบ โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวงงานรัฐสภาที่กระจายอยู่ในความรับผิดชอบของสำนัก โดยสร้างระบบฐานข้อมูลที่เป็นเอกภาพ โดยให้ทุกหน่วยงานมีส่วนร่วมในการนำเข้าข้อมูลอย่างเป็นระบบ และจะต้องมีระบบการติดตาม ตรวจสอบ การเข้าข้อมูลของสำนักต่าง ๆ อย่างเข้มข้น
2. พัฒนาระบบข้อมูลให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งได้แก่ประธานและรองประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ ส่วนราชการภายนอกและภายใน องค์กรเอกชน และประชาชน เช่น ระบบสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการประชุมสภาและการประชุมคณะกรรมการ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ เป็นต้น
3. พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้สมบูรณ์ ทั้งในส่วนระบบเชื่อมโยงโปรแกรมจากต่างประเทศและในประเทศทางอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสนับสนุนการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
4. การจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ควรคำนึงถึงความคุ้มค่า และเหมาะสมกับลักษณะงาน

แผนผังเปรียบเทียบโครงสร้างเดิมกับโครงสร้างใหม่

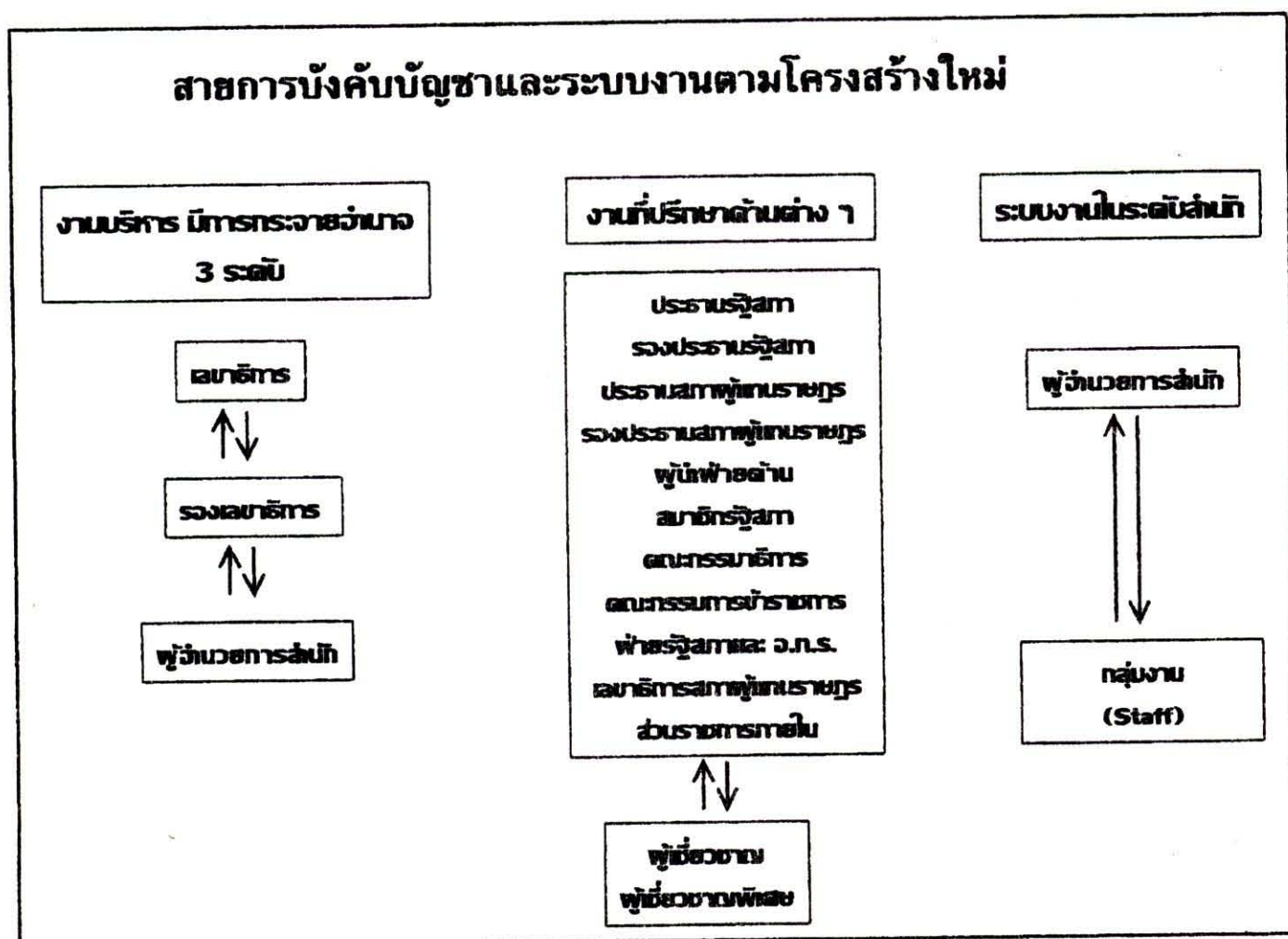
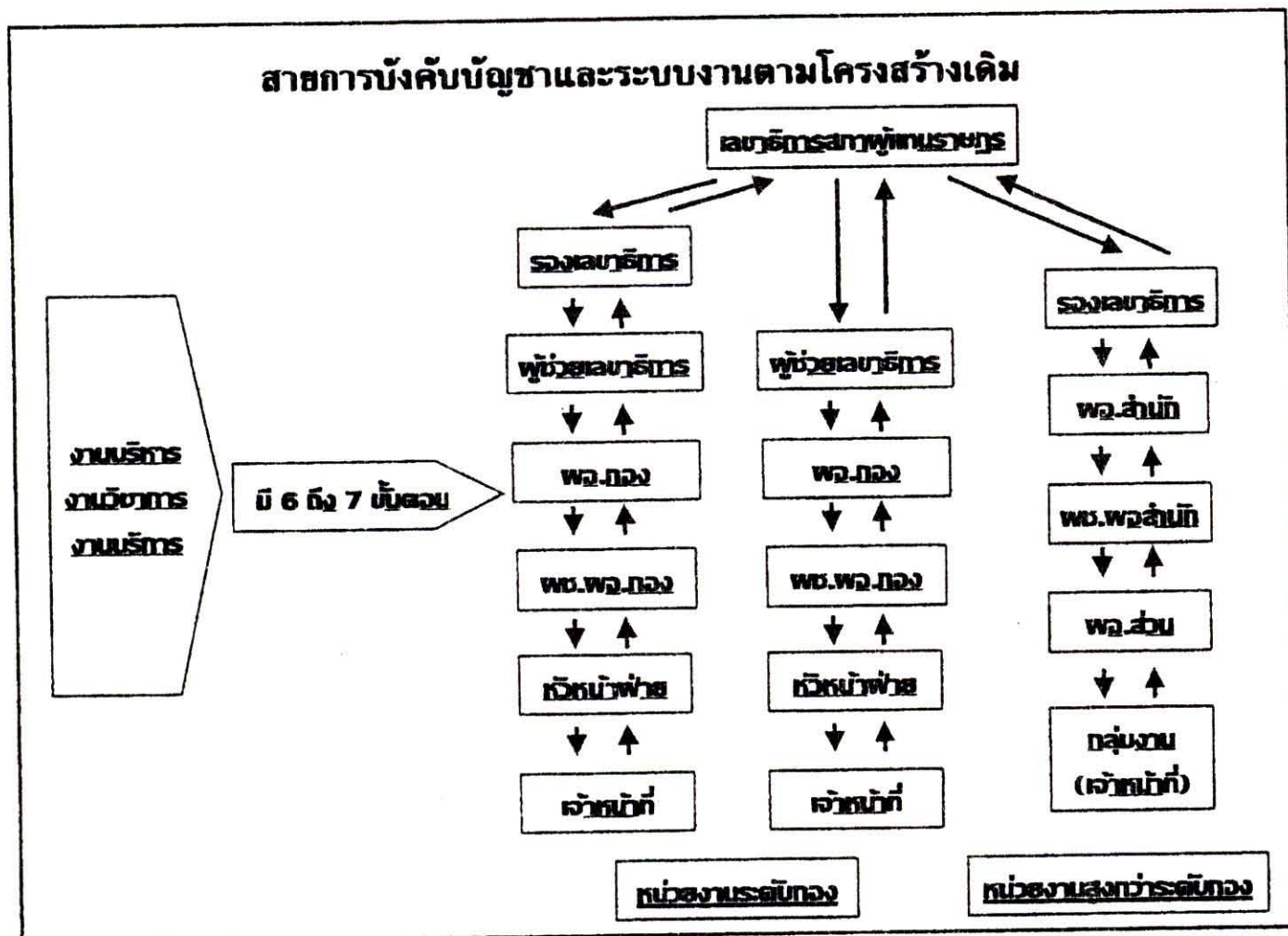

Handwritten notes and diagrams, possibly related to a technical drawing or a specific process. The text is faint and difficult to read, but appears to be organized into sections or paragraphs.

Handwritten notes and diagrams, continuing from the upper section. The content is sparse and mostly illegible due to fading.

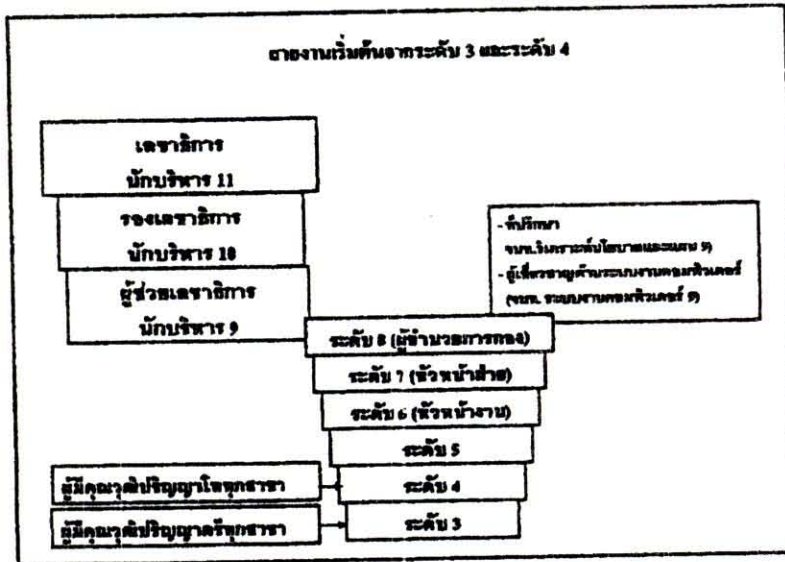
Handwritten notes and diagrams at the bottom of the page. The text is very faint and mostly illegible.

แผนผังเปรียบเทียบสายการบังคับบัญชาและระบบงาน ตามโครงสร้างเดิมกับโครงสร้างใหม่

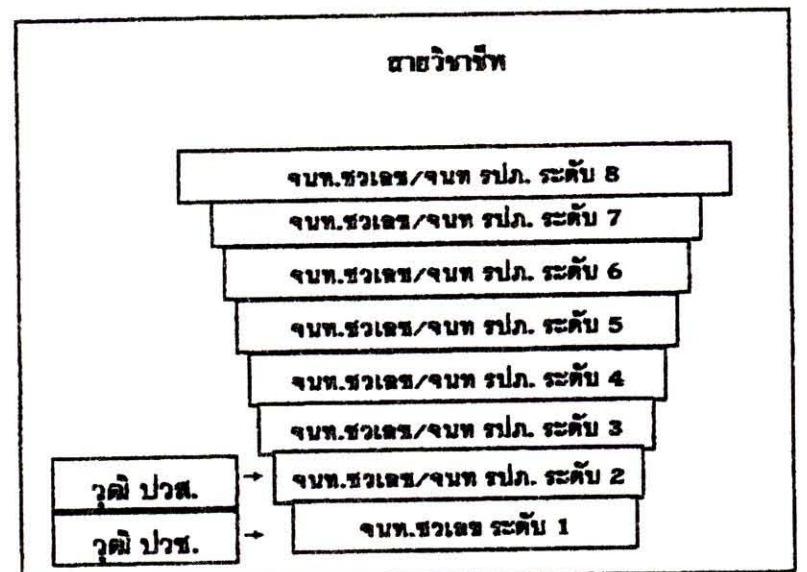
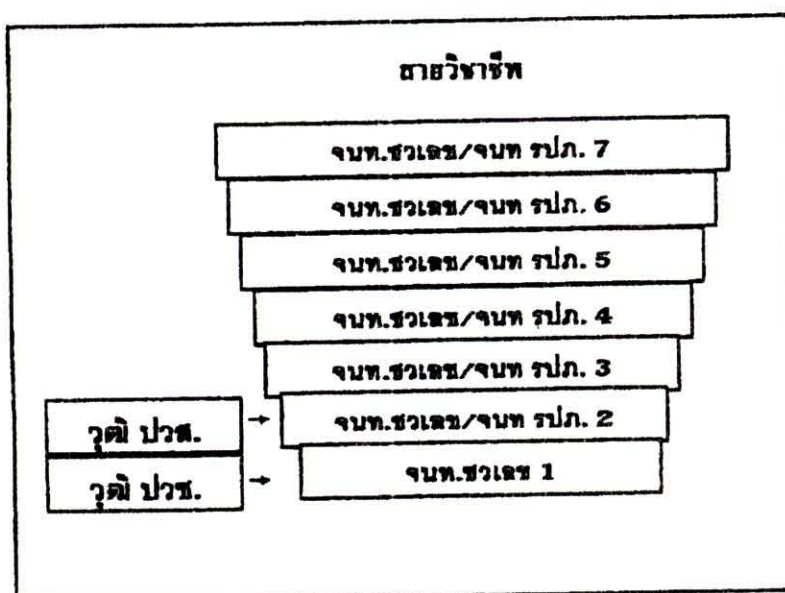
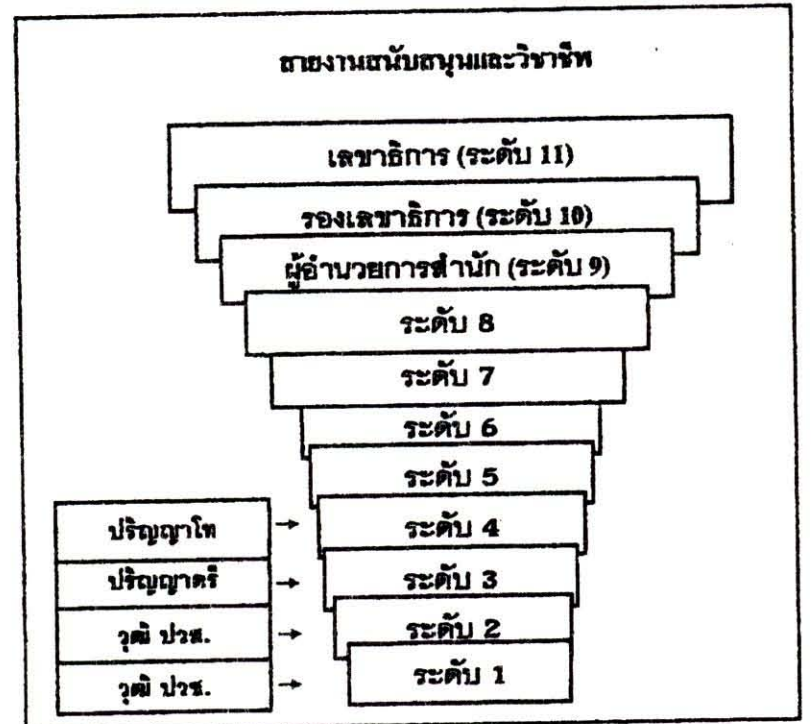
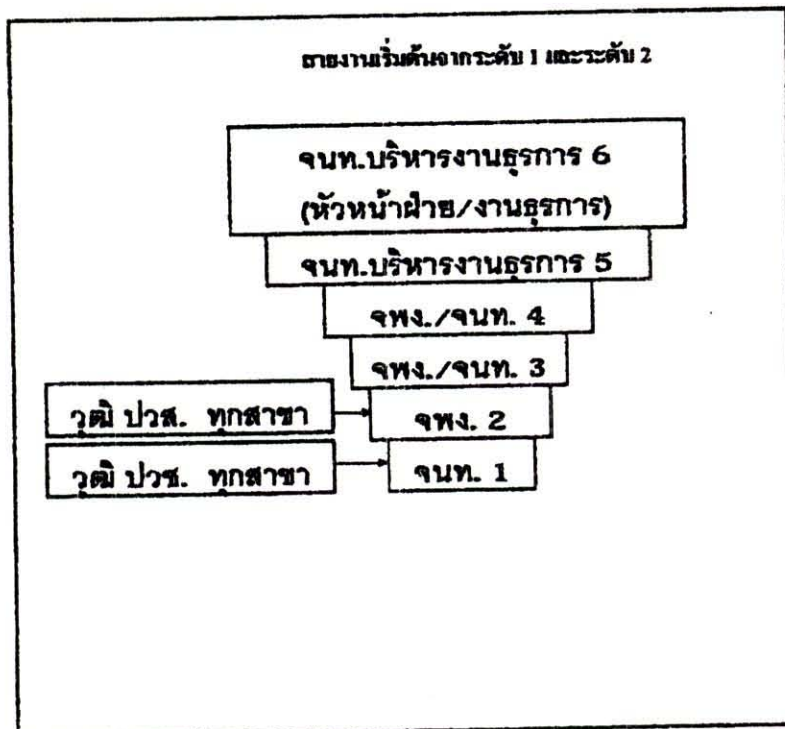
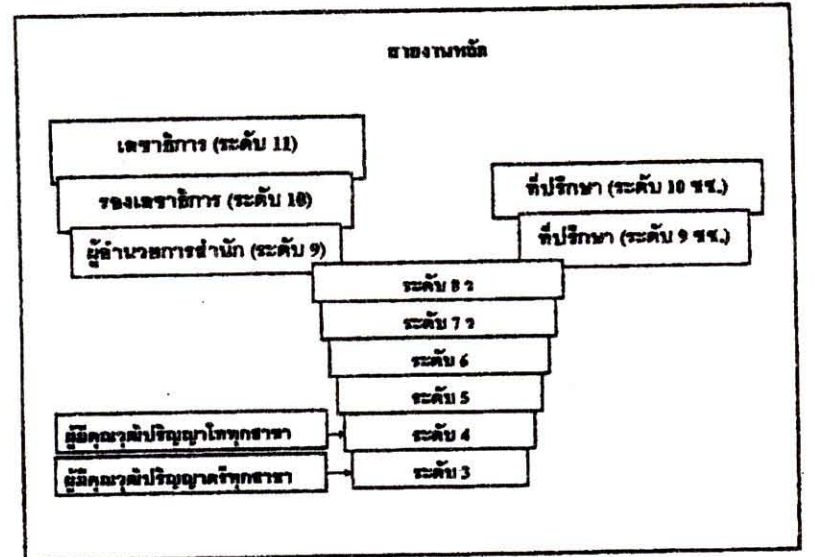

แผนผังเปรียบเทียบความก้าวหน้าตามโครงสร้างเดิมกับโครงสร้างใหม่

ความก้าวหน้าตามโครงสร้างเดิม

ความก้าวหน้าตามโครงสร้างใหม่

ประวัติผู้เขียน

1. ชื่อ นายวิจักขณ์ นาควัชระ

2. ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานกลาง (นักบริหาร ระดับ 9)

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

3. ประวัติส่วนตัว

เกิด วันอาทิตย์ที่ 11 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2498 จังหวัด สกลนคร

ที่อยู่ 19/8 หมู่ที่ 2 ถนนงามวงศ์วาน ตำบลบางเขน

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

4. ประวัติการศึกษา / ฝึกอบรม

4.1 นิติศาสตร์บัณฑิต (พ.ศ.2521)

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

4.2 The Law Association for Asia

Seven Law Asia ,Bangkok

and Western Pacific (ค.ศ.1981 / พ.ศ.2524)

Thailand

4.3 ประกาศนียบัตร หลักสูตร การประชาสัมพันธ์

โรงเรียนการประชาสัมพันธ์

รัฐสภา (พ.ศ.2532)

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

4.4 ประกาศนียบัตร หลักสูตร การบริหารสำหรับ

สำนักงาน ก.พ.

ผู้บังคับบัญชา (พ.ศ.2535)

4.5 ประกาศนียบัตร หลักสูตร การเขียนผลงาน

มหาวิทยาลัยมหิดล

ทางวิชาการและงานวิจัย รุ่นที่ 1 (พ.ศ.2537)

4.6 ประกาศนียบัตร หลักสูตร การปฏิบัติการ

สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง

จิตวิทยาฝ่ายอำนาจการ (พ.ศ.2539)

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

กองบัญชาการทหารสูงสุด

4.7 ประกาศนียบัตร หลักสูตร นักปกครอง

วิทยาลัยการปกครอง

ระดับสูง รุ่นที่ 36 (พ.ศ.2540)

กรมการปกครอง

กระทรวงมหาดไทย

- 4.8 ประกาศนียบัตร หลักสูตร แผนและโครงการ
(ระดับอาวุโส) รุ่นที่ 11 (พ.ศ.2543) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- 4.9 ประกาศนียบัตร หลักสูตร การวางแผนครบวงจร
(พ.ศ.2545) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน
ราษฎร

5. ประวัติการรับราชการ

- 2 ต.ค.2521 นิติกร 3 กองการประชุม
- 1 ก.ค.2524 นิติกร 4 กองกรรมาธิการ
- 16 ส.ค.2527 นิติกร 5 กองกรรมาธิการ
- 5 ก.พ.2529 หัวหน้างานกระทุ้งถาม (นิติกร 6) กองการประชุม
- 30 มี.ค.2530 หัวหน้างานยุติติ (นิติกร 6) กองการประชุม
- 11 พ.ย.2534 หัวหน้าฝ่ายยุติติ (นิติกร 7) กองการประชุม
- 12 ก.ย.2535 ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการประชุม กองการประชุม
(เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 7)
- 7 ต.ค.2539 ผู้อำนวยการสำนักงานประสานสภาผู้แทนราษฎร
(เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 8)
- 9 เม.ย.2540 ผู้อำนวยการกองกรรมาธิการ 2 (เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 8)
และปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
(9 เม.ย. 40 – 11 ต.ค. 40)
- 16 เม.ย.2542 ผู้อำนวยการกองกลาง
(เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 8)
- 26 ส.ค.2545 ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานกลาง
(นักบริหาร 9)

6. เครื่องราชอิสริยาภรณ์.

พ.ศ.2540 ท.ช.

พ.ศ.2545 ป.ม.

กำหนดส่ง

- 9 ก.ค. 2547	16 พ.ค. 2553	
- 3 ก.พ. 2548	14 พ.ค. 2553	
18 เม.ย. 2548	23 ส.ค. 2555	
26 เม.ย. 2548	1 ต.ค. 2555	
19 พ.ค. 2548		
26 พ.ค. 2548		
26 พ.ค. 2548		
1 ส.ย. 2548		
4 พ.ย. 2548		
25 ก.พ. 2549		
27 มี.ค. 2549		
29 ส.ค. 2549		
19 ธ.ย. 2550		
26 ธ.ย. 2550		
11 ก.ย. 2550		
17 เม.ย. 2551		
2 เม.ย. 2551		
30 ก.ค. 2552		

ป 14248

KD
273
ว513ค
2546

วิจักขณ์ นาควัชระ.
คำบรรยายเรื่อง โครงสร้าง ระบบงาน
อำนาจหน้าที่และความก้าวหน้าของ
ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภา
ผู้แทนราษฎร.

